

Právnická fakulta Masarykovy univerzity

Právo a právní věda

Katedra ústavního práva a politologie

Diplomová práce

Volby prezidenta Spojených států v roce 2012

Filip Marvan

2013/2014

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Volby prezidenta Spojených států v roce 2012 zpracoval samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury“.

V Brně dne 30. 3. 2014

.....

Touto cestou velmi děkuji vedoucímu mé diplomové práce, doc. JUDr. Jiřímu Kroupovi, CSc. za odborné vedení, věcné připomínky a laskavý přístup.

ABSTRAKT

Hlavní téma mé diplomové práce jsou prezidentské volby konané ve Spojených státech amerických v roce 2012. Práce vymezuje ústavní východisko nejen samotných voleb, ale také roli prezidenta Spojených států amerických v soustavě nejvyšších státních orgánů a také jeho pravomoci. Jádrem je popis systému dvou politických stran, volební kampaň a její financování, hlavní kandidáti včetně možných kandidátů na viceprezidenta, primárky, samotné všeobecné volby a jejich důsledky.

Klíčová slova: Spojené státy americké, prezident, volby, primárky, Republikánská strana, Demokratická strana

ABSTRACT

The main topic of my diploma thesis is the presidential election held in the United States of America in 2012. The thesis defines a constitutional basis not only of election itself, but also of role of US President in the governmental system and also his powers. The core is a description of the two-party system, an election campaign and its funding, dominant candidates including potential candidates for the post of vice president, primaries, the general election itself and also the consequences of it.

Keywords: United States of America, President, Election, Primaries, Republican party, Democratic party

OBSAH

Abstrakt	3
Abstract	3
1. Úvod	7
2. Postavení prezidenta v soustavě nejvyšších státních orgánů a postavení viceprezidenta	8
2.1. Zákonomárná moc	11
2.2. Výkonná moc	13
2.3. Soudní moc	14
2.4. Viceprezident	15
3. Volby	16
3.1. Volební právo	16
3.2. Volitelé	17
3.3. Strany	19
3.3.1. Historický vývoj	19
3.3.2. Dnešní stranická politika ve Spojených státech	20
3.4. Volební kampaň a její financování	22
3.5. Primárky	25
4. Demokratičtí kandidáti	27
4.1. Barack Obama	27
4.2. Joe Biden	29
5. Republikánští kandidáti	31
5.1. Mitt Romney	31
5.2. Rick Santorum	33
5.3. Newt Gingrich	36
5.4. Ron Paul	40
5.5. Paul Ryan	45

6.	Primárky 2012	47
6.1.	Demokratické primárky	47
6.2.	Republikánské primárky	48
6.2.1.	Před primárkami	48
6.2.2.	První státy	49
6.2.3.	Superúterý	55
6.2.4.	Březen	60
6.2.5.	Duben	64
6.2.6.	Zbývající státy	65
6.2.7.	Republikánský sjezd v Tampě	67
7.	Všeobecné prezidentské volby 2012	69
7.1.	Legislativní změny v některých státech	69
7.2.	Kampaň a její financování	70
7.3.	Televizní debaty kandidátů	71
7.3.1.	První televizní debata	71
7.3.2.	Debata kandidátů na viceprezidenta	72
7.3.3.	Druhá televizní debata	75
7.3.4.	Třetí televizní debata	76
7.3.5.	Shrnutí televizních debat	77
7.4.	6. listopad	77
7.5.	Ohlasy zahraničí	83
8.	Důsledky zvolení a odhad budoucího vývoje	85
8.1.	Ekonomika	85
8.2.	Írán	86
8.3.	Izrael a Palestina	87
8.4.	Afghánistán	87
8.5.	Sýrie	88

8.6. Latinská Amerika	89
8.7. Čína.....	90
8.8. Pákistán.....	90
9. Závěr	92
Prameny.....	94

1. ÚVOD

Spojené státy americké jsou považovány za nejmocnější zemi světa. Má dominantní postavení v mnoha oblastech, především v ekonomice, politice a ve vojenské síle. Proto je často prezident Spojených států amerických považován za nejmocnější osobu na světě a jeho volba je velmi zajímavým a celosvětově sledovaným tématem.

Ve své práci se nejdříve zaměřím na postavení prezidenta v soustavě nejvyšších státních orgánů, rozeberu pravomoci orgánů, jak jsou popsány v Ústavě Spojených států amerických. Popíšu vzájemné brzdy a protiváhy.

Abych mohl popsat průběh voleb, popíšu ústavně právní rámec samotných voleb a jejich fungování. Především vývoj volebního práva, podstatu a mechanismus primárních voleb a všeobecných voleb.

Dále se zaměřím na témata spojená přímo s posledními prezidentskými volbami. To se neobejde bez představení hlavních kandidátů a jejich názorů. Zde se také budu zabývat možnými dopady na vnitřní i zahraniční politiku USA v případě zvolení těchto kandidátů.

Následující dvě kapitoly pak budou o průběhu voleb. První kapitola z těchto dvou bude o průběhu a mechanismu primárních voleb, které byly důležité hlavně u Republikánské strany. Stejným způsobem pak rozeberu průběh již konečných prezidentských voleb včetně kampaně a televizních debat.

Dále rozeberu, jaký dopad bude mít zvolení úspěšného kandidáta na aktuální problémy Spojených států jak na vnitrostátní úrovni, tak na mezinárodní úrovni.

V závěru shrnu příčiny zvolení úspěšného kandidáta, provedu srovnání s předchozími volbami a pokusím se odhadnout, jakým způsobem by mohly vypadat příští prezidentské volby.

2. POSTAVENÍ PREZIDENTA V SOUSTAVĚ NEJVYŠŠÍCH STÁTNÍCH ORGÁNŮ A POSTAVENÍ VICEPREZIDENTA

Základem zdroje moci prezidenta, stejně jako ostatních složek moci, je Ústava Spojených států amerických. V porovnání s významem funkce prezidenta je výčet pravomocí v americké ústavě velmi stručný. Podle článku dvě, oddílu jedna „*přísluší výkonná moc prezidentu Spojených států amerických.*“ Hlavní povinnosti vyplývající z Ústavy Spojených států amerických budou blíže rozebrány v následujících podkapitolách.

Spojené státy americké stojí na tzv. prezidentské formě vlády. Již tento pojem vyvolává představu velice silného prezidenta, který je jediným vrcholným představitelem exekutivy a spojuje tak v sobě pravomoci, které se ve většině evropských zemích dělí mezi prezidenta a premiéra. Mezi nejpodstatnější rysy tohoto systému patří silná pozice jak zákonodárné, tak výkonné moci, která je také odvozena přímo od občanů. Omezení jednotlivých mocí pak vychází z principu „brzd a protivah,“ který zajišťuje celkovou funkčnost celého systému. Velkou míru nezávislosti má soudní moc.

I vztahy mezi prezidentem a guvernéry jednotlivých států jsou založeny na vzájemném oddělení mocí vycházející z principu dělby moci. Prezident je však v běžném pracovním styku s guvernéry a také exekutivami, které jim podléhají. Od druhé světové války sílí také tendence navazování přímých kontaktů exekutivy federální s exekutivou nejvýznamnějších velkoměst.¹

Kromě pravomocí dané prezidentovi Ústavou, má prezident také další pravomoci, které byly exekutivě propůjčeny Kongresem. Tímto způsobem neustále dochází k rozšiřování pravomocí prezidenta. „*Pokud si prezident činí nároky týkající se pravomocí, která do té doby nebyla považována za jednu z pravomocí hlavy výkonné moci (= prezidenta USA), pak prezident donutí Kongres a soudy, aby jeho nárok buď přijaly, nebo omezily. Přitom musí prezident riskovat, že v případě odmítnutí bude politicky poškozen. Pokud se ale prezidentovi podaří přisvojit si nové pravomoci, svým následníkům tím přenechá odkaz na možnost neustálého rozšiřování prezidentské moci.*“²

¹ VEČEŘ, Igor. *Prezidentský ústavní systém v USA*. Aplikované právo [online]. 2006, 2006/2, s. 16 [cit. 25. 10. 2013]. Dostupné z: <http://www.aplikovanepravo.cz/clanky-pdf/50.pdf>

² Tamtéž

V devatenáctém století měla federální vláda mnohem menší vliv na životy Američanů, než je tomu dnes. Hlavní ekonomickým směrem bylo laissez-faire s minimálními státními zásahy do hospodářství. Silného prezidenta si tak vyžádala až první velká krize, kterou byla Americká občanská válka. Prvním opravdu silným prezidentem se tak stal Abraham Lincoln, který využíval své pravomoci novým a neobvyklým způsobem. Utrácel peníze bez předchozího souhlasu Kongresu, pozastavil některá zavedená práva, jakým bylo například habeas corpus, zavíral opoziční tisk, nařizoval zatýkání podezřelých z vlastizrady a nechal cenzurovat telegramy a poštu. Jeho nejznámějším krokem bylo vydání Emancipačního prohlášení. Jednalo se o nařízení prezidenta, které osvobodilo otroky v deseti státech Konfederace. Následujících čtyřicet let po Lincolnovi neměl žádný prezident na růst pravomocí příliš velký dopad a hlavní složkou moci byl Kongres, dokud se prezidentem nestal Theodore Roosevelt.

Theodore Roosevelt se velmi energicky pustil do prosazování reforem. Kongres vyzýval ke schválení mnoha regulací, především v oblasti životního prostředí a hospodářské soutěže.³ Během jeho volebního období schválil Kongres vznik Ministerstva obchodu a práce, které mělo na starost kontrolu velkých podniků, a jehož šéf byl členem prezidentova kabinetu.

Pravomoci prezidenta dále narostly během volebního období Woodrow Wilsona v letech 1913-1921. Již ve své disertační práci odmítal omezené pravomoci prezidenta a zaujal ho anglický parlamentní model vlády, ve kterém měl silný premiér velký vliv na stoupence své strany.⁴

Woodrow Wilson prosadil zákon, který snížil dovozní cla a zavedl federální daň z příjmu.⁵ Prosadil také zákon,⁶ který dal vzniknout Federální obchodní komisi, která dohlíží na ochranu spotřebitelů a zákon,⁷ který založil Federální rezervní systém.

Wilson z demokratů udělal stranu, která preferuje větší moc federální vlády na úkor pravomocí jednotlivých států. Byl také velmi aktivní v zahraniční politice. Rozhodnutí, že se Spojené státy zúčastní první světové války, bylo právě

³ WATTS, Duncan. *The American presidency*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2009. Politics study guides. 222 s. ISBN 9780748635351. s. 18-20

⁴ Tamtéž s. 20

⁵ Revenue Act z roku 1913

⁶ Federal Trade Commission Act z roku 1914

⁷ Federal Reserve Act

jeho. Snaha o mezinárodní řešení globálních a regionálních problémů je tak jeho velkým odkazem pro Spojené státy.⁸

K nejvyššímu nárůstu moci prezidenta docházelo za vlády Franklina Roosevelta. Všichni výše zmínění byli velmi silnými prezidenty, ale jednalo se spíše o výjimky. Prezidenti od roku 1933 se více liší od svých předchůdců tím, že si osvojili aktivní úlohu v legislativním procesu, více využívali prezidentská nařízení, byli obklopeni mnohem početnějším kolektivem a stali se v očích veřejnosti hlavním symbolem státní moci.

Franklin Roosevelt nastoupil do úřadu již během probíhající Velké hospodářské krize. Během prvních sto dní navrhl několik opatření s cílem podpořit a ozdravit státní ekonomiku Spojených států. Jeho bankovní zákon,⁹ jímž rozhodl o dočasném zavření všech bank za účelem jejich reorganizace, byl přijat Kongresem do sedmi hodin. Jeho program New Deal přivedl federální vládu do oblastí, jakými jsou například regulace bankovního sektoru, podpora zemědělství, vytváření pracovních míst a sociální zabezpečení.

Jeho řízení Spojených států na mezinárodním poli během druhé světové války bylo vzorem pro budoucí prezidenty. Válka opět přinesla obrovský nárůst vládní moci. Většina Američanů vítala Rooseveltovo silné vedení a nespatořovali v něm hrozbu pro demokracii, ale spíše akceschopného řešitele problémů, který má demokracii zachránit. Tento pohled dosáhl vrcholu v šedesátých letech. Mezinárodní politika byla považována za prezidentovu záležitost a Kongres mu na tomto poli téměř automaticky vše schválil.

V souvislosti s válkou ve Vietnamu a aférou Watergate během volebního období Richarda Nixona se začalo větší množství Američanů obávat obrovského nárůstu moci v rukou jediného člověka, tedy prezidenta. Následující dva prezidenti Gerald Ford a Jimmy Carter tudíž nebyli důrazní ve svém úřadu a ani jeden nebyl zvolen do svého druhého funkčního období.

Po nich byl zvolen v roce 1980 Ronald Reagan, kterému se podařilo splnit většinu cílů, kterých chtěl dosáhnout. Byl velmi aktivní na mezinárodním poli a získal si pověst úspěšného válečníka studené války. Na domácí půdě prosazoval

⁸ WATTS, Duncan. *The American presidency*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2009. Politics study guides. 222 s. ISBN 9780748635351. s. 21

⁹ Emergency Banking Act

spíše menší roli federální vlády v životech Američanů a návrat moci zpátky na úroveň států.

Po Reaganovi zdědil George H. W. Bush obrovský rozpočtový deficit, takže prosazoval zvýšení daní navzdory svým předvolebním slibům. Jinak se příliš vnitrostátními záležitostmi nezabýval, což ho činilo zranitelným vůči svým politickým soupeřům i přes úspěch Operace pouštní bouře. Když podruhé kandidoval, byl poražen demokratem Billem Clintonem, kterému se podařilo prosadit přes převážně republikánský Kongres jen velmi málo ze svého programu.

Clintona vystřídal syn jeho předchůdce, George W. Bush. Již od jeho prvních dnů v úřadu bylo zřejmé, že se pokusí vrátit prezidentskému úřadu moc, kterou měl před aférou Watergate. Věřil, že by měla být exekutiva schopná lépe využívat své pravomoci. Díky útokům na Světové obchodní centrum byli Američané ochotní smířit se s více důrazným prezidentem a získal také ohromnou podporu pro válku proti terorismu. Často vydával prezidentská nařízení. Přesvědčil také Kongres, aby rychle schválil protiteroristický zákon,¹⁰ který velmi zvýšil potenciální možnosti výkonné moci.¹¹

Bushova politika nakonec ztratila na popularitě a Američané zvolili v roce 2008 Baracka Obamu, který v kampani sliboval, že oslabí výkonnou moc.¹² Nakonec se Barack Obama ukázal jako velmi silný a aktivní prezident.

2.1.ZÁKONODÁRNÁ MOC

Zákonodárnou moc upravuje Ústava Spojených států v prvním článku. Podle prvního oddílu „*veškerá zákonodárná moc uvedená v ústavě náleží Kongresu Spojených států, který se skládá ze Senátu a Sněmovny reprezentantů.*“

Ačkoli se někdy hovoří o Sněmovně reprezentantů jako o nižší komoře a o Senátu jako o vyšší komoře, Ústava toto označení nepoužívá a podle ní je postavení obou komor rovnocenné. Hlavní rozdíl mezi komorami spočívá ve způsobu jejich obsazení. Počet reprezentantů každého státu je dán jeho počtem obyvatel, zatímco v Senátu má každý stát dva zástupce.

¹⁰ Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism Act of 2001, známý jako USA PATRIOT Act

¹¹ WATTS, Duncan. *The American presidency*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2009. Politics study guides. 222 s. ISBN 9780748635351. s. 28-41

¹² HEALY, Gene. *The cult of the presidency America's dangerous devotion to executive power*. Washington, D.C: Cato Institute, 2008. 397 s. ISBN 978-193-5308-188. s 301

Zákonodárný proces je pak popsán v sedmém oddílu prvního článku, kde je v první větě uvedeno, že „*Ze Sněmovny reprezentantů vycházejí veškeré návrhy zákonů na zvýšení státních příjmů a Senát může navrhnout dodatky, podobně jako při jiných návrzích zákonů.*“ Zákony týkající se financí mohou tedy vznikat pouze na půdě Sněmovny reprezentantů, ale schválit je musí obě komory. Ostatní zákony může navrhnout každá z obou komor.

Ve stejném oddílu je pak upraveno prezidentovo právo veta: „*Každý návrh zákona, který byl schválen Sněmovnou reprezentantů a Senátem, musí být předložen prezidentu Spojených států. Pokud se zákonem souhlasí, podepíše jej, pokud nesouhlasí, vrátí jej s námitkami té komoře, ze které tento návrh vyšel. Tato komora pak zahrne prezidentovy námitky do zápisu o projednávání návrhu zákona uváží je. Usnese-li se však tato komora po tomto uvážení dvoutřetinovou většinou na přijetí zákonné předlohy, je tato předloha spolu s prezidentovými námitkami opět postoupena komoře druhé. Je-li návrh zákona přijat i v této komoře po uvážení prezidentových námitek dvoutřetinovou většinou, stává se zákonem.*“ Veto prezidenta tak musí přehlasovat obě komory Kongresu Spojených států dvoutřetinovou většinou.

Další variantou je, že prezident neudělá nic. V tomto případě zákon vstoupí v platnost po uplynutí lhůty i bez prezidentova podpisu. Návrh zákona se však nemůže stát zákonem, jestliže Kongres znemožní jeho vrácení odročením zasedání.¹³ Kongres pak musí postupovat v celé věci od začátku. Tomuto způsobu se říká kapesní veto. Desetidenní lhůta začíná běžet od okamžiku, kdy byl návrh prezidentovi předložen. Například Franklin D. Roosevelt byl jednou vlivem několika okolností schopen podepsat návrh zákona až po dvaceti třech dnech od odročení zasedání Kongresu.¹⁴

To jsou tedy legislativní pravomoci prezidenta Spojených států amerických podle Ústavy. Díky dvoutřetinové většině potřebné k přehlasování prezidentského veta se jedná o velmi významnou pravomoc. V historii Spojených států amerických bylo využito celkem 1496 regulérních vet, z nichž bylo

¹³ Zasedání Kongresu trvá většinou necelý rok. Podle dvacátého dodatku Ústavy začíná 3. ledna a většinou končí v prosinci. Konec zasedání, jinak také „odročení zasedání,“ se rok od roku liší.

¹⁴ CORWIN, Edward. *Edward S. Corwin's Constitution and What It Means Today 1978 Edition*. 14th ed. Princeton: Princeton University Press, 2001, 674 s. ISBN 1-4008-1013-2. s 35

přehlasováno pouze 109, což činí pouze 7%. Kapesních vet bylo využito 1066.¹⁵ Ty dokonce nelze z povahy věci přehlasovat.

Prezident nemá přímou zákonodárnou iniciativu. Jako hlavní představitel své strany může své návrhy zákonů předložit senátorům a reprezentantům ze své strany, aby tyto návrhy předložili v Kongresu.

Pod zákonodárnou moc lze zařadit také uzavírání mezinárodních smluv, jelikož mají rovnocenné postavení jako zákony. V případě střetu mezinárodní smlouvy a zákona se použije pozdější úprava.¹⁶ „*Prezident má právo uzavírat mezinárodní smlouvy na doporučení a se souhlasem Senátu. Souhlas musí vyslovit dvě třetiny přítomných senátorů.*“¹⁷ Prezident může dokonce sjednávat mezinárodní smlouvy bez ratifikace Senátu, ty však nesmí nahrazovat zákony nebo mezinárodní smlouvy schválené Senátem. Přesto tento nástroj poskytuje prezidentovi mocný nástroj k utváření zahraniční politiky.¹⁸

2.2. VÝKONNÁ MOC

Ústava říká v prvním oddílu druhého článku, že „*výkonná moc přísluší prezidentu Spojených států amerických.*“ Ústava Spojených států amerických vymezuje některé konkrétní pravomoci, ale nejedná se o taxativní výčet. U některých pravomocí je třeba souhlasu Kongresu nebo některé z jeho komor. „*Prezident musí zachovávat, chránit a bránit Ústavu. Aby se zhostil těchto povinností, předsedá mnoha federálním úřadům a výborům, jež se v průběhu historie značně rozrostly, a nyní zaměstnávají na čtyři miliony osob.*“¹⁹

Prezident jmenuje mnoho různých úředníků. Podle Ústavy „*na radu a se souhlasem Senátu jmenuje též vyslance, jiné zástupce státu a konzuly, soudce Nejvyššího soudu a všechny ostatní úředníky Spojených států, jejichž jmenování není upraveno jinak a jejichž úřad je zřízen zákonem. Kongres může však zákonem vyhradit právo jmenování takových nižších úředníků podle vhodnosti*

¹⁵ *Presidential Vetoes*. US House of Representatives: History, Art & Archives. [online]. [cit. 10. 5. 2013]. Dostupné z: <http://history.house.gov/Institution/Presidential-Vetoes/Presidential-Vetoes/>

¹⁶ 24. KRENT, Harold J. *Presidential powers*. New York: New York University Press, 2005, viii, 279 p. ISBN 08-147-4782-5. .s. 92

¹⁷ Ústava Spojených států. Článek II, oddíl 2.

¹⁸ KRENT, Harold J. *Presidential powers*. New York: New York University Press, 2005, viii, 279 p. ISBN 08-147-4782-5. s. 97-98

¹⁹ *Politický systém*. Americké centrum. [online]. [cit. 15. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/politicky-system>

nejen prezidentovi, ale také soudům nebo vedoucím sekcí. V době, kdy Senát nezasedá, může prezident sám používat jmenovacího práva s tou výhradou, že jeho opatření pozbývají platnosti, nebudou-li schválena na příštím zasedání Senátu.“²⁰ Odvolání úředníků je pak na prezidentově uvážení, pokud Kongres zákonem neomezí možnost odvolání některých vyšších úředníků.

Prezident je vrchním velitelem ozbrojených sil,²¹ ale válku může vyhlásit pouze Kongres.²² Prezident je přímo odpovědný za vedení armády. Prezidentova moc nad armádou je však omezena zákonem.²³ Podle tohoto zákona musí prezident do 48 hodin informovat Kongres o nasazení ozbrojených sil, a pokud Kongres ve lhůtě 60 dnů neschválí použití ozbrojené síly nebo nevyhlásí válku, musí být jednotky do 30 dnů staženy. Tento zákon je jedním z mála případů, kdy Kongres nějakou prezidentovu pravomoc omezil.

Prezident je povinen pravidelně podávat Kongresu zprávy o stavu Unie a navrhopvat taková opatření, která považuje za nutná a užitečná.²⁴ To je další cesta, jak nepřímo uplatňovat zákonodárnou iniciativu. Za mimořádných okolností může svolat Kongres nebo některou z obou komor.²⁵

„Prezident také přijímá vyslance a ostatní zástupce cizích států.“²⁶ Tato pravomoc se rychle vyvinula v silný nástroj, jestli Spojené státy americké uznají legitimitu vlády, kterou tito vyslanci zastupují. To má zásadní význam při změně režimu v těchto zemích.²⁷

Prezident má právo udělovat milosti a amnestie v případech provinění proti Spojeným státům americkým, s výjimkou případů impeachmentu,²⁸ což je prostředek k zahájení soudního řízení proti politickým osobnostem.

2.3. SOUDNÍ MOC

Soudní moc je upravena v článku třetím Ústavy, kde je napsáno v první větě: „Moc soudcovská přísluší ve Spojených státech Nejvyššímu soudu a takovým

²⁰ Ústava Spojených států. Článek II, oddíl 2.

²¹ Ústava Spojených států. Článek II, oddíl 2.

²² Ústava Spojených států. Článek I oddíl 8.

²³ War Powers Resolution z roku 1973

²⁴ Ústava Spojených států. Článek II, oddíl 3

²⁵ Tamtéž

²⁶ Ústava Spojených států. Článek II, oddíl 2.

²⁷ RAKOVE, Jack N. *The annotated U.S. Constitution and Declaration of Independence*. Cambridge, Mass: Belknap Press of Harvard University Press, 2009. ISBN 06-740-3606-9. s. 190

²⁸ Ústava Spojených států. Článek II, oddíl 2.

nižším soudům, které zřizuje Kongres.“ Ústava spojených států upravuje ve svém třetím článku federální soudnictví. Federální soudy tak budou řešit případy práva a spravedlnosti, spadající pod ustanovení Ústavy, federálních zákonů a mezinárodních smluv.²⁹ „*Při výkladu právních norem mohou soudy shledat, že některé z nich včetně norem přijatých na úrovni jednotlivých států, odporují Ústavě. Tím, že mohou označit některé právní normy za protiústavní, hrají soudní dvory důležitou roli při utváření právního systému v zemi.*“³⁰

Prezident jmenuje na radu a se souhlasem Senátu soudce Nejvyššího soudu, jinak je soudní moc na ostatních složkách moci nezávislá, jak jsem již napsal výše.

2.4. VICEPREZIDENT

Viceprezident je druhá nejvyšší funkce exekutivy. Je volený spolu s prezidentem. „*Prezidenti jim většinou svěřují politické záležitosti - kampaně, získávání finanční podpory a vztahy s příznivci strany. To dělají kandidáti na viceprezidenta poměrně často, protože jsou často vybíráni z divodů, které se vztahují spíše k volební kampani než k vládnutí.*“³¹

Podle Ústavy má pouze jednu oficiální funkci a tou je předseda Senátu. Hlasovací právo má však pouze v případě rovnosti hlasů.³² Dále Ústava upravuje situaci, kdy úřad prezidenta přejde na viceprezidenta nebo kdy se naopak uvolní místo viceprezidenta. V případě zbavení prezidenta úřadu nebo v případě jeho smrti nebo rezignace se viceprezident stane prezidentem. Při dočasné nezpůsobilosti prezidenta vykonávat svou funkci se ujme viceprezident všech pravomocí a povinností jako úřadující prezident. Pokud dojde k uvolnění úřadu viceprezidenta, prezident jmenuje nového viceprezidenta, který se ujme úřadu ihned po schválení většinou hlasů obou komor Kongresu.³³

²⁹ Ústava Spojených států. Článek III, oddíl 2.

³⁰ *Politický systém.* Americké centrum. [online]. [cit. 15. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/politicky-system>

³¹ JANDA, Kenneth. *Výzva demokracie: systém vlády v USA.* Vyd. 1. Překlad Dagmar Boušková. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, 423 s. Studijní texty (Slon), 16. sv. ISBN 80-858-5054-0. s. 255

³² Ústava Spojených států. Článek I, oddíl 3.

³³ Ústava Spojených států. Dodatek XXV.

3. VOLBY

3.1. VOLEBNÍ PRÁVO

Volební právo prodělalo v historii Spojených států amerických velké změny. „*Spojené státy byly první zemí, která zavedla všeobecné volení zástupců „masovým“ hlasováním, hlasovací právo však nebylo všeobecné.*“³⁴ Okruh oprávněných voličů byl v počátcích existence Spojených států velmi úzký. Mnoho lidí by mohlo být překvapeno, že ani v Deklaraci nezávislosti, ani v Ústavě Spojených států amerických se vůbec nevyskytuje slovo „demokracie.“ Otcové zakladatelé Spojených států měli spíše skeptický postoj k demokracii, protože se obávali „tyranie většiny.“ Problém volebního práva byl nejdříve přenechán jednotlivým státům. Podle Ústavy mají volební právo ti, kdo volí do nejpočetnější komory zákonodárného sboru příslušného státu. Postupně však narůstal vliv federálního práva prostřednictvím federálních zákonů a ústavních dodatků.

*„Většina států zpočátku stanovovala pro účast ve volbách daňové nebo majetkové limity, které omezovaly politickou rovnost. Zákony státu Virginie například požadovaly, aby oprávněný volič vlastnil 25 akrů osídlené nebo 500 akrů neosídlené půdy. Třináct původních států začalo tyto požadavky rušit po roce 1800. Velké rozšíření volebního práva nastalo po roce 1815, když byly připojeny „západní“ státy (Indiana, Illinois, Alabama), kde bylo více půdy a více vlastníků. Do poloviny devatenáctého století upustily státy od většiny daňových i majetkových požadavků a umožnily tím dělnické třídě volit - tedy alespoň jejím bílým mužským příslušníkům. Rozšíření volebního práva na černé občany a ženy trvalo poněkud déle.“*³⁵

Už v roce 1870 zakazoval patnáctý dodatek Ústavy Spojeným státům i jeho jednotlivým státům popírat nebo omezovat volební právo z důvodu barvy pleti nebo bývalého otroctví. Toto ustanovení bylo však především státy bývalé Konfederace nadále obcházeno různými volebními daněmi nebo jinými obtížemi v podobě zkoušek. Dodatek také nedopadal na soukromé organizace, takže občané černé pleti byli vyřazeni z primárek tehdejší Demokratické strany.

³⁴ Tamtéž s. 143

³⁵ JANDA, Kenneth. *Výzva demokracie: systém vlády v USA*. Vyd. 1. Překlad Dagmar Boušková. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, 423 s. Studijní texty (Slon), 16. sv. ISBN 80-858-5054-0. s. 144

Volební právo pro černé občany mělo dvě fáze, které byly od sebe vzdáleny dvacet let. „V roce 1944 rozhodl Nejvyšší soud v rozsudku případu *Smith v. Allwright*, že zákony, které černým občanům brání v účasti na primárních volbách, jsou protiústavní, protože primární stranické volby jsou součástí procesu volení veřejných zástupců. Zákon o volebním právu z roku 1965, jehož přijetí následovalo necelých pět měsíců po Krvavé neděli v Selmě, zrušil testy volební způsobilosti, které diskriminovaly černé obyvatele. Zákon také pověřil federální registrátory, aby zaregistrovali voliče v sedmi jižních státech, kde byla k volbám v roce 1964 zaregistrována méně než polovina obyvatel ve věku způsobilém k volbám. V roce 1966 navíc Nejvyšší soud rozhodl v rozsudku *Harper v. Virginia State Board of Elections (Volební rada státu Virginie)*, že vybírání státních volebních daní je protiústavní.“³⁶

Prvním státem³⁷, který umožnil volit ženám, stejně jako mužům bylo Colorado v roce 1893. „V rozmezí let 1869 a 1918 udělilo ženám volební právo dalších dvanáct států.“³⁸ Ve všech státech bylo umožněno volit ženám až přijetím devatenáctého dodatku k Ústavě, který zakazuje omezovat volební právo občanů Spojených států z důvodu pohlaví. Dodatek byl přijat v červnu 1919 a ratifikován v srpnu 1920.

Kromě výjimek z volebního práva pro černé občany a ženy existovaly ještě další výjimky například pro původní obyvatelstvo amerického kontinentu. Dnes není v některých státech umožněno volit vězňům nebo dříve odsouzeným osobám. Státy se také liší v požadavcích na průkaz totožnosti.

K poslednímu velkému rozšíření volebního práva došlo dvacátým šestým dodatkem z roku 1971, který snížil minimální věk pro volební způsobilost na osmnáct let. Důvodem byla vietnamská válka, kam byli posíláni branci ve věku 18 let a volební právo tak bylo rozumným požadavkem.

3.2. VOLITELE

Když delegáti v ústavodárném shromáždění jednali o výkonné moci, souhlasili, že jediným představitelem bude prezident. Nemohli se však dohodnout,

³⁶ Tamtéž

³⁷ V roce 1869 umožnil ženám volit Wyoming, tehdy byl pouze ještě teritoriem.

³⁸ JANDA, Kenneth. *Výzva demokracie: systém vlády v USA*. Vyd. 1. Překlad Dagmar Boušková. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, 423 s. Studijní texty (Slon), 16. sv. ISBN 80-858-5054-0. s. 145

jak bude zvolen. „*Delegáti nevěřili dobrému úsudku občanů, obávali se rozdmýchání vášní veřejnosti, a zamítli proto myšlenku přímé volby prezidenta. Malé státy se naopak obávaly, že pokud by prezidenta volil zákonodárny sbor, velké státy by mohly ovládnout výkonnou moc.*“³⁹ Nakonec se přistoupilo ke kompromisu, který by zbavil všechny strachu z všeobecné volby prezidenta a zároveň uspokojil malé státy a vznikl sbor volitelů.

Prezident Spojených států amerických tak není volen přímo občany, ale sborem volitelů. Tento sbor je volen přímo občany pouze pro účel volby prezidenta a viceprezidenta. Každý stát má tolik volitelů, kolik má senátorů a reprezentantů, takže žádný stát nemá méně, než tři volitele. Tři hlasy má také District of Columbia i přesto, že nemá své zástupce v Kongresu. Celkový počet volitelů je tak 538 a kandidát potřebuje získat nejméně 270 z nich, aby se stal prezidentem. Nejvíce volitelů má stát Kalifornie, která dosáhla počtu 55 volitelů. V každém státě je vytvořen jeden sbor volitelů. „*Všechny sbory volitelů se scházejí ve stejnou dobu v hlavních městech svých příslušných států a odevzdávají hlasovací listky zvlášť pro prezidenta a zvlášť pro viceprezidenta. Od roku 1796 členové sborů volitelů téměř vždy dali svůj hlasovací lístek prezidentským a viceprezidentským kandidátům, kteří byli nominováni jejich vlastními stranami. Ale v roce 1820 jeden volitel ve státě New Hampshire hlasoval pro Johna Quincyho Adamse místo pro prezidenta Jamese Monroea. Později pak došlo k dalším případům, kdy volitelé nehlasovali pro kandidáta své vlastní strany, a to v Tennessee, Virginii, Mississippi, Alabamě a Oklahomě.*“⁴⁰

Volitelé musí hlasovat pro vítězného kandidáta svého státu, kromě států Maine a Nebraska, kde vítěz státu získává automaticky dva volitele a zbývající volitele získá vítěz podle jednotlivých kongresových okrsků. Tento systém, kde vítěz bere vše, tak fakticky brání vzniku třetích stran.

Pokud by sbor volitelů nezvolil prezidenta, zvolí prezidenta Sněmovna reprezentantů ze tří kandidátů, kteří získali největší počet hlasů. Při této volbě se odevzdávají hlasy podle států a to tak, že představitelé každého státu mají celkem jeden hlas.⁴¹ Tímto způsobem byl v roce 1824 zvolen John Q. Adams.⁴²

³⁹ Tamtéž s. 60

⁴⁰ KREJČÍ, Miloš. *Jak se "dělá" prezident Spojených států amerických*. první. Praha: Mladá fronta, 2009. ISBN 978-80-204-1935. s. 38

⁴¹ Ústava Spojených států. Dodatek XII

Tento nepřímý způsob volby umožňuje zvolení prezidenta menšinou hlasů, neboť hlasy volitelů neodpovídají poměru hlasů odevzdaných ve všeobecných volbách. V historii Spojených států se už tři kandidáti stali takto prezidenty. Například v roce 2000 získal George W. Bush o více než půl milionu hlasů méně, než jeho soupeř Al Gore, ale George W. Bush získal 271 volitelů. Dalšími prezidenty, kteří takto vyhráli, byli Rutherford Hayes v roce 1876 a Benjamin Harrison v roce 1888.

3.3.STRANY

3.3.1. HISTORICKÝ VÝVOJ

Demokratická a republikánská strana se řadí mezi nejstarší politické strany na světě. V Ústavě však nenajdeme o politických stranách žádnou zmínku. V době, kdy byla sepsána, totiž žádné politické strany neexistovaly. „*Skupiny, které zastávaly nějaké společné politické zájmy, byly označovány jako frakce. Ačkoliv jejich existence v politice byla považována za důležitou, byly zároveň pokládány za nebezpečné.*“⁴³ Tyto frakce vzešly z rozhovorů o ratifikaci Ústavy. Podporovatelé Ústavy byli známi jako „federalisté“ a odpůrci jako „antifederalisté“. Za vlády George Washingtona se rozpory mezi zastánci silnější centrální vlády a zastánci méně mocné decentralizované vlády vyostřily a vznikli federalisté pod vedením Alexandra Hamiltona a republikáni pod vedením Thomase Jeffersona. „*Od té doby až do současnosti spolu o politickou moc soupeří většinou pouze dvě hlavní politické strany.*“⁴⁴

Federalisté zanikli ve dvacátých letech devatenáctého století. Strana Demokratických republikánů, kterou založil Thomas Jefferson, se rozštěpila a v roce 1828 z jednoho jejího křídla, vedeného Andrew Jacksonem vznikla Demokratická strana, která je tak dnes nejstarší politickou stranou ve Spojených státech. Druhé křídlo se pak spojilo s několika dalšími stranami a vznikla tak strana whigů, která fungovala necelých třicet let.

⁴² KREJČÍ, Miloš. *Jak se "dělá" prezident Spojených států amerických*. první. Praha: Mladá fronta, 2009. ISBN 978-80-204-1935. s. 38

⁴³ JANDA, Kenneth. *Výzva demokracie: systém vlády v USA*. Vyd. 1. Překlad Dagmar Boušková. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, 423 s. Studijní texty (Slon), 16. sv. ISBN 80-858-5054-0. s. 163

⁴⁴ Tamtéž

„Na počátku padesátých let devatenáctého století se začaly organizovat síly bojující proti otroctví (byli mezi nimi whigové, Strana svobodné půdy a část demokratů, kteří byli proti otroctví). Zformovali novou stranu – Republikánskou, která byla proti rozšíření otroctví do teritorií Kansas a Nebraska. Z této strany, založené v roce 1854, založené v roce 1854, vzešla dnešní Republikánská strana.“⁴⁵ Ta se poprvé zúčastnila prezidentských voleb v roce 1856 a o čtyři roky později její kandidát Abraham Lincoln v prezidentských volbách uspěl.

Po těchto volbách došlo k rozdělení Spojených států amerických na republikánský sever a demokratický jih. V bývalých státech Konfederace se pak nepodařilo žádnému republikánskému kandidátovi vyhrát až do roku 1920. Tato situace se později obrátila a od roku 1952 volí jižní státy spíše republikánského kandidáta.

3.3.2. DNEŠNÍ STRANICKÁ POLITIKA VE SPOJENÝCH STÁTECH

Ve Spojených státech funguje tzv. systém dvou politických stran. Je to především způsobeno většinovým volebním systémem, ve kterém vítěz bere vše. To platí pro reprezentanty, senátory, guvernéry a také pro prezidenta. Právě ve volbě prezidenta je příčina, proč jsou Republikánská a Demokratická strana hlavními stranami ve všech státech. Kandidáti na prezidenta totiž musí ve všech státech kandidovat za stejnou stranu.

Ve Spojených státech samozřejmě existují i třetí strany, ale nevedou si příliš dobře při získávání voličů. V minulosti se podařilo dvakrát získat menšinovým stranám více než deset procent. Šlo o strany vzniklé odtržením od existujících stran. „Druhou výjimkou je Republikánská strana, která v roce 1854 vznikla jako třetí monotematicky zaměřená strana – byla proti otroctví v nových teritoriích. V prvních volbách, kterých se zúčastnila roku 1856, stanula na druhém místě a nahradila tak whigy. (Republikánská výjimka nepochybně inspirovala nejedno nadějně zformování jiné třetí strany.)“⁴⁶

Současná organizační struktura obou nejsilnějších stran je téměř totožná. Obě strany mají na federální úrovni národní výbory, které poskytují kandidátům stran technickou a finanční podporu. Národní výbor však nemá nad činností členů Kongresu a nad státními a místními aktivitami ve straně žádnou moc. Přesné

⁴⁵ Tamtéž

⁴⁶ Tamtéž s. 166

složení národních výborů se mezi stranami liší, ale jsou složeny především z představitelů stran, kteří zastupují jednotlivé státy. Předsedu národního výboru vybírá kandidát strany na prezidenta a poté je řádně volen radou. Pokud kandidát na prezidenta neuspěje, národní výbor obvykle předsedu vymění.

Na státní úrovni, ve většině velkých měst a v okresech fungují orgány podobné národním výborům, navíc s velkou mírou samostatnosti.

Dalším orgánem je celonárodní sjezd, na který dohlíží národní výbor. „*Každá strana shromáždí každé čtyři roky tisíce delegátů ze států a dalších území (například Portorika a Guamu) na celonárodním sjezdu, jehož úkolem je nominovat kandidáta na prezidenta. Prezidentský nominační sjezd je také nejvyšším řídicím orgánem strany. Přijetím programu strany rozhoduje o její politice, formuluje pravidla pro činnost strany a národní radě (autor místo výrazu národní výbor používá výraz národní rada, ale myslí se tím stejný orgán pozn. aut.) dává oprávnění řídit stranu do příštího sjezdu.*“⁴⁷

Výbory pro kongresovou kampaň poskytují prostředky pro kandidáty do Sněmovny reprezentantů. Podobně fungují výbory pro senátorskou kampaň a sdružení guvernérů. Reprezentanti a senátoři si však většinou prostředky pro znovuzvolení obstarávají sami. Národní rada se navíc zřídka zapojuje do Kongresových voleb, takže organizační struktura politických stran je volná už na federální úrovni.

Často se lze setkat s názory, že s ideologií obou hlavních stran je to podobné jako s jejich organizační strukturou – jsou téměř totožné. Zde bude však záležet na úhlu pohledu. Ideologické rozdíly zde jsou, pokud se však na tyto strany podívá zapálený komunist a nebo naopak libertarián, je celkem pochopitelné, že zásadní rozdíly mezi oběma stranami nespátí.

O Demokratické straně se často hovoří jako o liberální,⁴⁸ kdežto o Republikánské straně jako o konzervativní. Bez ohledu na to, jak má někdo definovány pojmy pravice a levice, většina lidí by umístila Republikánskou stranu napravo od Demokratické strany.

Republikáni jsou pro volný trh a jsou proti intervencím federální vlády do průmyslových odvětví. Naopak Demokraté chtějí vytvořit nová pracovní místa

⁴⁷ Tamtéž s. 172

⁴⁸ Ve Spojených státech má pojem liberalismus jiný význam, než v Evropě. Jedná se o tzv. sociální liberalismus a je téměř přesným opakem klasického liberalismu, který je na rozdíl od toho amerického moderního liberalismu pro co nejmenší roli státu.

například investicemi do tzv. „čisté energie,“ kterou jsou například solární panely, větrné elektrárny nebo vozidla poháněná elektřinou. Stejně tak v otázkách zdravotní péče a vzdělávání jsou Demokráté pro větší roli státu především z důvodu zpřístupnění těchto služeb všem Američanům. Demokráté jsou více pro prosazování sociální rovnosti než Republikáni.

V otázkách národní bezpečnosti kladou Republikáni větší důraz na sílu armády, Demokráté zdůrazňují péči o veterány. Nějaké zásadní rozdíly, jakým by například mohl být postoj k vměšování se do záležitostí cizích států nebo „válka proti terorismu,“ mezi stranami však nejsou.

To je velmi stručný popis jejich postoje vůči některým tématům. Díky systému dvou politických stran nejsou tyto strany ideologicky jednotné a jsou tak složeny z mnoha frakcí.

3.4. VOLEBNÍ KAMPAŇ A JEJÍ FINANCOVÁNÍ

„Volební kampaň je organizovaná snaha přesvědčit voliče, aby dali přednost jednomu kandidátovi před ostatními, kteří se ucházejí o stejnou funkci. K efektivní kampani je zapotřebí dostatečných prostředků k vyhledání a získání informací o zájmech voličů, k rozvinutí strategie a hledání taktik, které na tyto zájmy budou působit, k tomu, aby se poselství kandidáta dostalo k voličům a aby voliči přišli do volebních místností.“⁴⁹

Dnes mají politické strany během kampaní menší roli, než dříve. *„Zatímco v minulosti strany volební kampaně vedly nebo produkovaly, dnes existují hlavně proto, aby zaručovaly demokratický průběh kampaní nebo aby poskytovaly stranickým kandidátům své služby či finanční prostředky.“⁵⁰*

Kandidáti se tak musejí spoléhat více sami na sebe. Sami si obstarávají finanční prostředky, průzkumy veřejného mínění a najímají si politické konzultanty. Kandidáti musí nejprve zvítězit v primárních volbách⁵¹, které se konají v rámci strany. Kampaň tedy začíná již před touto událostí.

⁴⁹ JANDA, Kenneth. *Výzva demokracie: systém vlády v USA*. Vyd. 1. Překlad Dagmar Boušková. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, 423 s. Studijní texty (Slon), 16. sv. ISBN 80-858-5054-0. s. 176

⁵⁰ Tamtéž s. 177

⁵¹ Primárním volbám se budu věnovat v některé z následujících kapitol.

Volby ve Spojených státech a především ty prezidentské se staly velmi nákladným podnikem. Proto si financování kampaně zaslouží trochu větší pozornost.

První zákony, které regulovaly financování politických kampaní, byly přijaty jednotlivými státy během druhé poloviny devatenáctého století. Tyto zákony byly omezeny na přiznání finančních darů a výdajů. V roce 1897 dokonce některé státy přímo zakazovaly veškeré příspěvky od organizací. V roce 1905 připustil prezident Theodore Roosevelt nutnost reform, které by zakazovaly takové příspěvky na federální úrovni. Následujících šest dekad došlo k přijetí několika zákonů, které ukládaly povinnost zveřejňovat finanční příspěvky a finanční zprávy. Tyto zákony však nebyly příliš dodržovány.

V roce 1971 přijal Kongres Federální zákon o volebních kampaních (FECA), který zavedl přísnější pravidla pro přiznávání výše příspěvků a výdajů na kampaň. Tento zákon byl později mnohokrát novelizován a v roce 1974 vytvořila jedna taková novela Federální volební komisi (FEC), jejímž úkolem bylo zákon provádět. FEC omezuje a zakazuje některé příspěvky, vykonává dohled nad veřejným financováním prezidentské kampaně a požaduje plné zveřejnění výdajů na kampaň.

Federální zákon o volebních kampaních zůstává výchozí normou, ačkoliv byl několikrát novelizován. Současná úprava vyžaduje po výborech kandidátů, stranických výborech a výborech pro politickou činnost přiznání, které obsahuje pravidelné zprávy přiznávající získané a vydané finanční prostředky. Kandidáti musí například identifikovat všechny příspěvky od výborů pro politickou činnost, stranických výborů a všechny příspěvky od jednotlivců, které převyšují částku 200 dolarů pro každé volební kolo. Kromě toho se tato hranice používá pro přiznání výdajů soukromým osobám a prodejčům.

Dále zákon omezuje příspěvky od soukromých osob, stranických výborů a výborů pro politickou činnost. Například limit pro jednotlivce v těchto prezidentských volbách činil 2 500 dolarů a pro federální stranické výbory 5 000 dolarů.

FECA od některých subjektů zakazuje přijímat příspěvky. Jsou to obchodní společnosti, pracovní spolky, federální vládní dodavatelé. Tyto subjekty však mohou založit výbor pro politickou činnost. Maximální příspěvek, který pak

může jednotlivec tomuto výboru přispět, je 5 000 dolarů pro kandidáta a 15 000 dolarů stranickému národnímu výboru.

Další zakázanou skupinou jsou cizí státní příslušníci, jimiž se myslí zahraniční vlády, zahraniční politické strany, zahraniční obchodní společnosti, zahraniční sdružení, zahraniční konsorcia, jedinci s cizí státní příslušností a přistěhovalci bez tzv. „zelené karty.“ Předmětem zákazu mohou být také americké obchodní společnosti vlastněné zahraničními subjekty nebo americké dceřiné společnosti zahraniční obchodní společnosti.

Dále existují tzv. nezávislé výdaje, které neplynou přímo kandidátovi a nesmí být použity ani ve spolupráci s kandidátem. Jednotlivec či skupina však stále mají povinnost tyto výdaje přiznávat a zveřejňovat zdroje peněžních prostředků, které použili.

Uchazeči o nominaci na prezidenta mohou také získat finanční prostředky pro primární volby z federálních zdrojů, pokud v každém z dvaceti různých států získají 5 000 dolarů. Do této částky se započítávají pouze příspěvky od jednotlivců a to pouze prvních 250 dolarů. Tímto kandidáti demonstrují širokou podporu. FEC poté vydá potvrzení, které opravňuje k převodu částky z Fondu pro prezidentskou volební kampaň. Výše příspěvku záleží na tom, kolik byl kandidát schopen sám vybrat. Za každý dolar, který dokázal takto sehnat, dostane dolar z Fondu pro prezidentskou volební kampaň.

„Podle zákona z roku 1974 stanovila FEC původně limit pro výdaje na prezidentské primární volby na 10 miliónů dolarů. Ustanovení o životních nákladech však umožnilo tento limit zvyšovat – v primárkách v roce 1992 činil 27,6 miliónů (plus 5,5 miliónů na náklady spojené se získáváním financí).“⁵² V roce 2012 byl limit 45,6 miliónů dolarů. Kandidát navíc musí příspěvek použít pouze na kampaň a musí vyhovět dalším omezením.

Pro všeobecné volby je limit dvakrát větší, než pro primární volby. Podmínkou je, že kandidáti použijí pouze veřejné prostředky. Všichni kandidáti dvou hlavních stran využili od roku 1976 financování z veřejných zdrojů. Až v roce 2008 tento způsob financování nevyužil Barack Obama a v těchto volbách toho dokonce nevyužili oba kandidáti. V roce 2012 nezískala žádná třetí strana

⁵² JANDA, Kenneth. *Výzva demokracie: systém vlády v USA*. Vyd. 1. Překlad Dagmar Boušková. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, 423 s. Studijní texty (Slon), 16. sv. ISBN 80-858-5054-0. s. 182

finanční podporu z veřejných zdrojů, neboť žádná třetí strana nezískala ve volbách v roce 2008 více, než 5%, což je podmínka pro získání těchto peněz. Celková suma pro rok 2012 byla 91,2 miliónů dolarů pro kandidáta a 18,25 miliónů dolarů pro celonárodní sjezd.

Financování kampaně v roce 2012 rozeberu v následujících kapitolách věnující se právě těmto volbám.

3.5.PRIMÁRKY

Kandidáty na prezidenta nominují před všeobecnými volbami delegáti na celonárodních sjezdech. *„Kdyysi se o nominaci rozhodovalo přímo na sjezdu, někdy po opakované volbě mezi několika kandidáty, když se tříštily hlasy a žádný kandidát nemohl získat větší hlasů potřebnou pro nominaci. Posledním případem, kdy některá ze stran musela o nominaci prezidentského kandidáta hlasovat více než jednou, byla nominace Adlaie E. Stevensonova v roce 1952, o které museli demokraté hlasovat celkem třikrát. Od roku 1968 nominační sjezdy obou stran pouze potvrzují výsledky složitého procesu výběru delegátů sjezdu.“*⁵³

Tento proces probíhá formou primárek. Neexistuje žádná platná legislativa na federální úrovni. Pravidla určují především strany na úrovni států a státy pak navíc mohou primárky upravit svou vlastní legislativou. Zatímco většina států má primární volby v užším slova smyslu, několik států pořádá caucusy, což jsou stranické schůze. *„Zatímco v primárkách lidé jednoduše dají u volebních uren najevo, jaké delegáty podporují, výběr na volebních shromážděních je komplexnější a probíhá v několika stupních. Demokratická i Republikánská strana mají pro stranická volební shromáždění vlastní pravidla, a ta se navíc mezi jednotlivými státy liší.“*⁵⁴

Téměř všechny státy mají závazné primárky v širším slova smyslu. To znamená, že výsledky primárek zavazují delegáty volit na celonárodním sjezdu pro určitého úspěšného kandidáta, pokud je sám kandidát neuvolní. Některé státy mají systém, kde vítěz bere vše, a některé mají proporční systém. V proporčním systému musí získat kandidát určité procento hlasů, aby mohl získat delegáty. Některé státy mají primárky nezávazné, ve kterých se volí delegáti do státního

⁵³ Tamtéž s. 179

⁵⁴ *Jak probíhá volba prezidenta USA*. Americké centrum. [online]. [cit. 10. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.americecentrum.cz/jak-probiha-volba-prezidenta-usa>

shromáždění, kde teprve vyberou delegáty do celonárodního shromáždění. Některé státy jako Iowa mají ještě jeden stupeň, ve kterém se volí do okresních shromáždění, kde vybírají delegáty do státního shromáždění.

Další dělení primárek (v širším slova smyslu) je podle toho, kdo se jich může zúčastnit. Prvním typem jsou uzavřené primárky, kterých se mohou zúčastnit pouze registrovaní členové strany. Druhým a podle počtu států také nejobvyklejším typem jsou polouzavřené primárky, kde také mohou volit pouze registrovaní členové strany. Rozdíl je v tom, že se jich mohou účastnit i nezávislí voliči, když učiní prohlášení o své stranické příslušnosti nebo se zaregistrují jako členové strany pro tento volební den.

V otevřených primárkách může registrovaný volič volit v primárkách kterékoliv strany. Z povahy tohoto systému se vyskytují praktiky, kterým se říká nájezd na stranu (party raiding). Tato taktika spočívá v tom, že příznivci jedné strany volí v primárkách druhé strany pro slabšího kandidáta. Například v těchto prezidentských volbách volili někteří demokraté v Michiganských primárkách kandidáta Ricka Santora proti hlavnímu favoritovi Republikánské strany, kterým byl Mitt Romney.

V polootevřených primárkách si volič před volební komisí vybere lístek jedné ze stran před tím, než se odebere za plentu.

Zvláštní typ primárek pak má stát Louisiana. Říká se jim nestranické souhrnné primárky. Všichni kandidáti bez ohledu na stranickou příslušnost jsou voleni ve stejném kole. Volič si vybere jednoho z nich a do druhého kola postoupí dva nejúspěšnější kandidáti, pokud žádný nezískal prostou většinu.

To je nejobecnější dělení primárek. Neexistují dva státy, které by měly úplně stejné primárky, jak ukážu v samostatné kapitole o primárkách pro tyto prezidentské volby.

4. DEMOKRATIČTÍ KANDIDÁTI

Úřadující prezident, který usiluje o druhé volební období, zpravidla nečelí žádnému vážnému protikandidátovi v primárních volbách, zvláště když je stále populární ve své straně. Poslední primárky, ve kterých hrozilo, že demokratický prezident nebude znovu zvolen, se konaly v roce 1980. Tehdy byl prezident Jimmy Carter a bylo pravděpodobné, že ho může vystřídat Ted Kennedy, který nakonec získal 11 států a District of Columbia. Ještě těsnější byly republikánské primárky v roce 1976, kdy byl tehdejší prezident Gerald Ford ohrožen Ronaldem Reaganem, který získal dokonce 23 států.

V Demokratických prezidentských primárních volbách 2012 byl však jasným favoritem Barack Obama, který získal s přehledem všechny státy. Jelikož byly demokratické primárky tentokrát pouze formalitou a druhý nejúspěšnější kandidát získal pouze 1,68% hlasů a 23 delegátů oproti 3 166 Obamovým, budu se ze všech demokratických kandidátů věnovat pouze Baracku Obamovi a Joe Bidenovi jako jeho viceprezidentovi.

4.1. BARACK OBAMA

Barack Hussein Obama se narodil 4. srpna 1961 v Honolulu na Havaji keňskému otci Baracku Husseinu Obamovi z kmene Luo a americké matce z Kansasu Stanley Ann Dunhamové, která měla převážně anglický původ. Otec od rodiny brzy odešel a Barack Obama strávil velkou část svého dětství na Havaji, kde byl vychováván svými prarodiči. Na Havaji získal vzdělání na soukromé elitní akademii Punahou School v Honolulu. Po absolvování školy na Havaji pokračoval od roku 1979 ve studiu na Occidental College v Los Angeles. Během studia přestoupil v roce 1981 na Columbia College na Columbia University v New Yorku, kde získal v roce 1983 titul bakaláře při studiu politologie se zaměřením na mezinárodní vztahy.

O dva roky později odešel do Chicaga, kde pracoval jako ředitel projektu pro rozvoj komunity v South Side v Chicagu, což je černošská chudinská čtvrť.

V roce 1988 se dostal Barack Obama na Právnickou fakultu Harvardské univerzity. Na konci svého prvního roku na Harvardu byl vybrán jako editor prestižního školního časopisu Harvard Law Review a druhý rok jako jeho

předseda, což mu získalo velikou mediální pozornost v celostátních médiích, neboť byl prvním Afroameričanem v této funkci. V roce 1991 získal z Harvardu titul s vyznamenáním. V roce 1992 se oženil s Michelle Robinsonovou, se kterou má nyní dvě dcery. Od roku 1992 do roku 2004 vyučoval na Právnické fakultě Chicagské univerzity ústavní právo a v tomto období také většinou pracoval v advokátní kanceláři Davis, Miner, Barnhill & Galland, která se specializovala v oblasti lidských práv. V roce 1992 řídil ve státu Illinois projekt, který měl za úkol registrovat afroamerické voliče.

V letech 1996, 1998 a 2002 byl zvolen do Senátu státu Illinois. V roce 2000 neuspěl v demokratických primárních pro zvolení do Sněmovny reprezentantů Spojených států. V roce 2004 byl pak zvolen do Senátu Spojených států amerických a v roce 2008 se stal prvním afroamerickým prezidentem Spojených států amerických, když porazil republikánského protikandidáta Johna McCaina poměrem hlasů volitelů 365:173.

V názorech představuje Barack Obama typického demokrata. Je pro zrušení daňových úlev pro společnosti, které zaměstnávají zahraniční pracovníky a je pro odměňování společností, které zaměstnávají Američany. Obecně je Obama pro vyšší daně pro bohaté.⁵⁵ Chce snížit závislost na zahraniční ropě a snížit tak cenu energie a vytvořit pracovní místa podporou obnovitelných zdrojů. Prezident Barack Obama také věří v klimatické změny způsobené člověkem. Podporou obnovitelných zdrojů proti nim chce bojovat.⁵⁶ Chce zvýšit minimální mzdu z dnešních 7,25 dolarů na 9 dolarů za hodinu a zvyšovat ji v závislosti na poklesu kupní síly dolaru.⁵⁷

Jedním z velkých témat je ve Spojených státech amerických zbraňová legislativa. Podle druhého z prvních deseti dodatků k Ústavě Spojených států amerických nesmí být právo lidu držet a nosit zbraň omezováno, avšak po některých tragických a medializovaných událostech, jakou byla například střelba na základní škole v Newtownu, volá stále více lidí po omezení některých druhů zbraní. Sám Barack Obama některá tato omezení podporuje. Je například pro

⁵⁵ *Barack Obama on Budget & Economy*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 29.1.2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Barack_Obama_Budget+_Economy.htm

⁵⁶ *Barack Obama on Energy & Oil*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 29. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Barack_Obama_Energy+_Oil.htm

⁵⁷ *Barack Obama on Jobs*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 29. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Barack_Obama_Jobs.htm

zákaz jak samočinných, tak samonabíjecích útočných zbraní, pro zákaz vysokokapacitních zásobníků, pro ověřování prodejců zbraní a pro další regulace v této oblasti.⁵⁸

Ústředním tématem prezidentské kampaně Baracka Obamy v roce 2008 a hlavním legislativním cílem byla zdravotní reforma. Obama vyzval Kongres, aby přijal zákony o reformě zdravotní péče. Navrhl rozšíření zdravotního pojištění, které by pokrylo nepojištěné, omezilo zvyšování pojistného a umožnilo, aby lidé nepřicházeli o pojistku při ztrátě nebo změně zaměstnání. Navrhoval státní pojistný systém, který by konkuroval soukromému pojištění, a tak snížil náklady a zvýšil kvalitu zdravotní péče. V roce 2009 také zrušil zákaz použití federálních prostředků na výzkum kmenových buněk. V roce 2010 prosadil zákon o ochraně pacientů a o dostupné péči, kterému se říká „Obamacare.“ Tento zákon zvýšil několik daní na zdravotní péči především vysokopříjmovým daňovým poplatníkům a zpřístupnil zdravotní péči nízkopříjmovým obyvatelům.

Barack Obama prosazuje posílení hranic, aby zabránil vstupu nelegálním imigrantům, a chce zakročit proti zaměstnavatelům, kteří je vědomě zaměstnávají. Na druhou stranu chce umožnit nelegálním imigrantům zůstat ve Spojených státech, pracovat a požádat o legální povolení k pobytu poté, co zpětně zaplatí pokuty a daně a naučí se anglicky.⁵⁹

4.2. JOE BIDEN

Joe Biden se narodil 20. listopadu 1942 v Pensylvánii. V roce 1953 se s rodinou odstěhoval do Claymontu ve státě Delaware. Vystudoval práva na Syracuse University ve státě New York. V roce 1973 se stal senátorem Spojených států za stát Delaware, kterým byl dalších 36 let. Během prvních let se soustředil na legislativu týkající se ochrany spotřebitelů a životního prostředí. V zahraniční politice se soustředil především na kontrolu zbrojení, především na zbraně hromadného ničení.

⁵⁸ *Barack Obama on Gun Control*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 29. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Barack_Obama_Gun_Control.htm

⁵⁹ *Barack Obama on Immigration*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 29. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Barack_Obama_Immigration.htm

V roce 1988 měl Biden poprvé v úmyslu stát se prezidentem Spojených států amerických, ale předčasně odstoupil z primárek, protože byl obviněn z plagiátorství proslovu britského politika Neila Kinnocka z Labour party.

Joe Biden byl dlouholetým členem senátního výboru pro soudnictví, kterému dokonce v letech 1987-1995 předsedal. V této roli se zabýval tématy spojenými s drogami, prevencí kriminality a občanskými svobodami. Biden se podílel na tvorbě mnoha federálních zákonů týkajících se kriminality. Stojí za zákonem, který v roce 1994 zakázal na následujících deset let vlastnit útočné zbraně.⁶⁰ Tento zákaz pak nebyl prodloužen. Dále prosadil zákon proti násilí na ženách, který obsahuje širokou škálu opatření v boji proti domácímu násilí.⁶¹ Joe Biden také prosazoval opatření, která rozšiřovala drogovou prohibici.⁶²

Několikrát byl také předsedou senátního výboru pro zahraniční záležitosti.

Joe Biden je pro možnost legálních interrupcí,⁶³ podporuje PATRIOT Act,⁶⁴ válku v Afgánistánu a hlasoval pro nasazení vojenské síly v Iráku.⁶⁵ Podporuje kontrolu zbraní a je pro pokračování drogové války. Má podobný postoj k imigrantům jako Barack Obama⁶⁶ a také věří na globální oteplování, proti kterému by měla vláda zasáhnout.⁶⁷

V roce 2008 neúspěšně kandidoval v demokratických primárkách na kandidáta na prezidenta a v roce 2009 se stal 47. viceprezidentem Spojených států amerických.

⁶⁰ Violent Crime Control and Law Enforcement Act of 1994, známý také jako Assault Weapons Ban

⁶¹ Violence Against Women Act of 1994

⁶² *Joe Biden on Drugs*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 5. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Joe_Biden_Drugs.htm

⁶³ *Joe Biden on Abortion*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 5. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Joe_Biden_Abortion.htm

⁶⁴ Záznam hlasování je dostupný na stránkách Senátu Spojených států amerických. http://www.senate.gov/legislative/LIS/roll_call_lists/roll_call_vote_cfm.cfm?congress=107&session=1&vote=00313

⁶⁵ Záznam hlasování je dostupný na stránkách Senátu Spojených států amerických http://www.senate.gov/legislative/LIS/roll_call_lists/roll_call_vote_cfm.cfm?congress=107&session=2&vote=00237

⁶⁶ PEOPLES, Steve. Biden: Immigrants, Legal Or Not, 'Are Already Americans'. THEHUFFINGTONPOST.COM, Inc. The Huffington Post [online]. 14. 12. 2013. [cit. 23. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.com/2013/12/15/biden-immigration_n_4448616.html

⁶⁷ *Joe Biden on Energy & Oil*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 5. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Joe_Biden_Energy_+_Oil.htm

5. REPUBLIKÁNŠTÍ KANDIDÁTI

Republikánských primárek se zúčastnilo několik kandidátů, ale po prvních dvou státech, ve kterých proběhly primárky, zůstali pouze čtyři kandidáti, kterým se také budu věnovat: Mitt Romney, Rick Santorum, Newt Gingrich a Ron Paul. Jelikož do všeobecných prezidentských voleb šel jako možný republikánský viceprezident Paul Ryan, budu se věnovat i jemu.

5.1. MITT ROMNEY

Willard Mitt Romney se narodil 12. března 1947 v Detroitu, stát Michigan. Jeho otec George W. Romney se narodil americkým rodičům v mormonské osadě v Mexiku. Matka Lenore Romney se narodila v Utahu a byla také mormonského vyznání.

V roce 1975 vystudoval Mitt Romney s vyznamenáním práva a obchodní školu na Harvardu. Po úspěšné kariéře v podnikatelském sektoru (jeho majetek se odhaduje na 190 - 250 milionů dolarů)⁶⁸ kandidoval neúspěšně do Senátu Spojených států za stát Massachusetts. Do širšího povědomí se zapsal v roce 2002 v souvislosti se Zimní olympiádou v Salt Lake City. V roce 1999 ho zaměstnal výbor organizující Zimní olympijské a paralympijské hry, aby se stal jejich prezidentem a generálním ředitelem. Předtím, než Mitt Romney nastoupil do funkce, hrozil olympiádě krach. Olympiáda nakonec skončila s přebytkem přes 50 milionů dolarů.⁶⁹

V roce 2003 se Mitt Romney stal sedmdesátým guvernérem státu Massachusetts, když slíbil, že vyrovná rozpočet bez zvyšování daní. Poslední dva roky ve funkci byl stát Massachusetts opravdu v přebytku po několika škrtech, ale docházelo také ke zvyšování daní a poplatků.

V roce 2008 poprvé kandidoval v republikánských prezidentských primárkách, kde skončil druhý za Johnem McCainem se ziskem jedenácti států.

⁶⁸ VISER, Matt. *Romney worth between \$190m and \$250m, campaign says*. BOSTON GLOBE MEDIA PARTNERS. Boston.com [online]. 13. 8. 2011. [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: http://www.boston.com/news/politics/articles/2011/08/13/romney_worth_between_190m_and_250m_campaign_says/

⁶⁹ LITSKY, Frank. *OLYMPICS; Salt Lake Surplus Reported*. THE NEW YORK TIMES. The New York Times [online]. 24. 4. 2002. [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2002/04/24/sports/olympics-salt-lake-surplus-reported.html>

Mitt Romney požaduje škrty vládních výdajů s cílem snížit státní dluh. Slíbil snížení některých daní. Ztráty vládních příjmů by pak vyrovnal zacelením mezer v daňových zákonech.⁷⁰ Je pro omezování mandatorních výdajů. Na druhou stranu je pro zvyšování výdajů na armádu a slíbil, že bude investovat více do vojenských programů a zvýší počet aktivních vojáků.⁷¹ Je také podporovatel zákona PATRIOT. Chce, aby pokračovala operace v zálivu Guantanamo a je pro „vylepšené metody výslechu“ u podezřelých z terorismu.⁷² Označil Rusko jako hlavního geopolitického nepřítele a tvrdil,⁷³ že zabránění Iránu v získání jaderných zbraní by mělo být hlavní národní bezpečnostní prioritou.⁷⁴

Mitt Romney slíbil, že se bude snažit o zrušení zdravotního systému známého jako „Obamacare.“ Větší kontrolu zdravotnictví chce přesunout na jednotlivé státy.⁷⁵

Minimální mzdu by Mitt Romney zachoval a v závislosti na ekonomickém růstu i zvyšoval, ale není pro žádná skoková navýšení.⁷⁶

Romney je proti emisním limitům na skleníkové plyny. Věří sice, že změna klimatu probíhá, ale není si jistý, nakolik je tato změna způsobena lidskou činností. Je zastáncem zvýšení domácí těžby ropy a těžby břidlicového plynu hydraulickou frakcí. Dále podporuje výstavbu dalších jaderných elektráren.⁷⁷

Postoj k interrupcím se u Mitta Romneyho změnil. Před kampaní do Senátu a před guvernérskou kampaní prohlašoval, že by měly být interrupce bezpečné a legální. Od roku 2005 zastává opačný názor. Tvrdí, že interrupce, pokud se nejedná o případy znásilnění nebo ohrožení života matky, není správnou

⁷⁰ *Mitt Romney on Budget & Economy.* ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Budget_+_Economy.htm

⁷¹ *Mitt Romney on Homeland Security.* ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Homeland_Security.htm

⁷² LORENTZEN, Amy. *Romney backs interrogation, Patriot Act.* USA TODAY. USA TODAY [online]. 20. 7. 2007. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: http://usatoday30.usatoday.com/news/topstories/2007-07-20-3000222386_x.htm

⁷³ *Mitt Romney on Foreign Policy.* ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Foreign_Policy.htm

⁷⁴ *Mitt Romney on War & Peace.* ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_War_+_Peace.htm

⁷⁵ *Mitt Romney on Health Care.* ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Health_Care.htm

⁷⁶ *Mitt Romney on Jobs.* ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Jobs.htm

⁷⁷ *Mitt Romney on Energy & Oil.* ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Energy_+_Oil.htm

volbou.⁷⁸ Dokonce by byl rád, kdyby prošel ústavní dodatek, který interrupce zakazuje, avšak nevěří, že by měl tento dodatek podporu veřejnosti. Mitt Romney je také proti svazkům párů stejného pohlaví,⁷⁹ ačkoliv by byl rád za legislativní opatření, které by poskytovalo partnerům stejného pohlaví určitá práva, jako jsou například návštěvy v nemocnici.⁸⁰

Mitt Romney zastává přísnou zbraňovou legislativu. Věří, že tyto zákony občany ochrání. Jako guvernér podepsal opatření, které zakázalo v celém státě Massachusetts útočné zbraně vojenského typu. To se stalo v roce 2004 právě, když vypršela platnost federálního zákona o zákazu těchto zbraní, který byl zmíněn v kapitole o Joe Bidenovi. Kromě útočných zbraní se však vyjádřil ve prospěch druhého dodatku a práva Američanů vlastnit a nosit zbraň. Pro další omezování nevojenských zbraní tedy na rozdíl od Baracka Obamy není a dosavadní právní úprava je podle něj dostačující. Na adresu Jamese Eagana Holmese, který v kině v Coloradu zastřelil 12 lidí a dalších 70 zranil, prohlásil: „*Tento člověk by neměl mít žádné zbraně a bomby nebo podobná zařízení, což pro něj již nelegální bylo. Ale on je měl. A tak můžeme doufat, že někdy stačí, když se změní zákon a všechny špatné věci zmizí. Nezmizí.*“⁸¹

V otázkách drog je Mitt Romney i proti legálnímu užívání marihuany pro lékařské účely. Nějaké jasné stanovisko k drogové válce na území Spojených států jsem však nemohl najít. Vzhledem k tomu, že chce, aby Spojené státy podporovaly Mexiko a Kolumbii v jejich drogových válkách, dá se očekávat, že v případě zvolení by pokračoval v dnešní prohibici.⁸²

5.2. RICK SANTORUM

Richard John "Rick" Santorum se narodil 10. května 1958 ve Virginii. Jeho otec byl italský imigrant a matka Američanka měla italský a irský původ.

⁷⁸ *Mitt Romney on Abortion*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Abortion.htm

⁷⁹ V angličtině marriage – manželství.

⁸⁰ BARBARO, Michael. *Romney Reaffirms Opposition to Marriage, or Unions, for Gay Couples*. THE NEW YORK TIMES. The New York Times [online]. 9. 5. 2012. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2012/05/10/us/politics/romney-reaffirms-opposition-to-marriage-or-similar-for-gay-couples.html?_r=0

⁸¹ BABINGTON, Charles a Julie PACE. *Obama, Romney differ over guns after Colorado attack*. Read more: *Obama, Romney differ over guns after Colorado attack*. Denverpost.com [online]. 2012, 26.7.2012 [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z: http://www.denverpost.com/news/ci_21159342

⁸² *Mitt Romney on Drugs*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Drugs.htm

Rick Santorum je římský katolík. Vyrůstal v Západní Virginii a později v Butler County ve státě Pensylvánie.

V roce 1980 absolvoval Pensylvánskou státní univerzitu, kde získal titul bakaláře při studiu politologie. Tam byl také předsedou univerzitních republikánů. V roce 1986 se stal doktorem práv na Dickinson School of Law, která patřila pod stejnou univerzitu. Předtím ještě vystudoval obor s obchodním zaměřením na univerzitě v Pittsburghu.

Po vystudování práv, pracoval pět let v advokátní kanceláři Kirkpatrick & Lockhart. Úspěšně loboval za organizaci World Wrestling Federation,⁸³ aby byl wrestling vyjmut z federálních předpisů o anabolických steroidech, protože se nejedná o sport, ale o zábavu.

Santorum byl na rozdíl od Mitta Romneyho činným v politice velmi brzy. Již v sedmdesátých letech dělal dobrovolníka v kampani pro republikánského senátora z Pensylvánie Johna Heinze.

V roce 1990 byl zvolen za Pensylvánii do Sněmovny reprezentantů Spojených států, kde působil v letech 1991 - 1995. Dokázal zvítězit v silně demokratickém okrsku.

Dvakrát byl zvolen do Senátu Spojených států amerických, kde působil v letech 1995 – 2007. V roce 2006 se mu nepodařilo potřetí uspět v senátních volbách.

Rick Santorum je považován, i ve srovnání s ostatními republikány, jako velmi konzervativní. Přesněji by se dal označit jako sociální konzervativec. Sociální konzervatismus je politická ideologie, která je zaměřena na ochranu tradičních hodnot státem a v ekonomických otázkách prosazuje státní intervenci, která by měla posloužit morálním a kulturním účelům.

Jako člen Kongresu hlasoval pro Bushovo snižování daní.⁸⁴ Je pro ústavní dodatek, který by nařizoval hospodařit s vyrovnaným rozpočtem.⁸⁵ Nicméně

⁸³ Wrestling znamená obecně zápas. Může se tedy jednat například o řecko-římský zápas. WWF je však organizace zaštiťující druh zábavy, které se říká „wrestling“ i u nás.

⁸⁴ Jako „Bush tax cuts“ jsou známy dva zákony: Economic Growth and Tax Relief Reconciliation Act of 2001 a Jobs and Growth Tax Relief Reconciliation Act of 2003. Záznam hlasování je dostupný na stránkách Senátu Spojených států amerických: http://www.senate.gov/legislative/LIS/roll_call_lists/roll_call_vote_cfm.cfm?congress=107&session=1&vote=00170 a http://www.senate.gov/legislative/LIS/roll_call_lists/roll_call_vote_cfm.cfm?congress=108&session=1&vote=00179

podporoval několik nákladných federálních programů v oblasti vzdělávání a dopravy. V prezidentské kampani sliboval snížení výdajů o 5 bilionů dolarů do pěti let. Chtěl by zrušit systém Obamacare a nahradit ho tržním systémem zdravotnictví. Podporoval částečnou privatizaci sociálního systému. V ekonomických otázkách je zaměřen především na škrty.⁸⁶

Rick Santorum věří, že „vzdělávání je odpovědností rodičů, místních škol (veřejných i soukromých) a jednotlivých států – v tomto pořadí.“⁸⁷ Je pro minimální roli federální vlády v této oblasti.

Staví národní bezpečnost na první místo a podporuje válku proti terorismu, ačkoliv otevřeně říká, že se nejedná o válku proti terorismu, neboť teror je taktika a proti ní nelze bojovat, ale o válku proti radikálnímu islámu.⁸⁸

Odmítá stanovisko o změně klimatu, které klade důraz na lidskou příčinu. O globálním oteplování prohlásil v jednom rozhovoru, že se jedná o pavědu a záminku pro další vládní kontrolu nad životy občanů.⁸⁹ Není tedy zastáncem obnovitelných zdrojů energie a k těžbě má podobný postoj jako Mitt Romney.

Santorum hájí tradiční rodinné hodnoty, jako jsou monogamie, heterosexuální vztahy, manželství a výchova dětí. Stejně jako Mitt Romney změnil vztah k interrupcím z „pro-choice“ na „pro-life.“⁹⁰ Je proti manželství osob stejného pohlaví⁹¹ a rád by zakázal distribuci pornografie.⁹²

⁸⁵ *Rick Santorum on Budget & Economy*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 7. 3. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2012/Rick_Santorum_Budget+_Economy.htm

⁸⁶ *Spending Cuts and Entitlements Reform*. RICK SANTORUM. Rick Santorum [online]. [cit. 18. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.ricksantorum.com/spending-cuts-and-entitlements-reform>

⁸⁷ *Restoring America's Greatness Through Educational Freedom And Opportunity*. RICK SANTORUM. Rick Santorum [online]. [cit. 18. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.ricksantorum.com/restoring-americas-greatness-through-educational-freedom-and-opportunity>

⁸⁸ *Believer in American Exceptionalism*. RICK SANTORUM. Rick Santorum [online]. [cit. 18. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.ricksantorum.com/believer-american-exceptionalism>

⁸⁹ Přepis rozhovoru je zde: http://www.rushlimbaugh.com/daily/2011/06/08/the_rick_santorum_interview

⁹⁰ WEINER, Rachel. *Report: Rick Santorum supported abortion rights in past*. THE WASHINGTON POST. The Washington Post [online]. 21. 2. 2012. [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/blogs/the-fix/post/report-rick-santorum-supported-abortion-rights-in-past/2012/02/21/gIQAhb2vRR_blog.html

⁹¹ *We Hold These Truths* RICK SANTORUM. Rick Santorum [online]. [cit. 18. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.ricksantorum.com/we-hold-these-truths>

⁹² OWENS, Leigh. *Rick Santorum Promises War On Porn Industry* THEHUFFINGTONPOST.COM, Inc. The Huffington Post [online]. 16. 3. 2012. [cit. 23. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.com/2012/03/16/rick-santorum-war-on-porn_n_1353383.html

Má přísný postoj k nelegálním imigrantům. Podporuje vytvoření zdi na mexicko-americké hranici a posílení jejich hlídek. Odmítá jakoukoliv podporu nelegálním imigrantům a je pro jejich okamžitou deportaci po porušení zákona. Věří, že by měla být angličtina zavedeným národním jazykem. Jako příklad uvádí svého otce, který je italským imigrantem.⁹³

Je velkým podporovatelem práv vlastníků zbraní. Důrazně se stavěl proti zákazům útočných zbraní, neboť se domnívá, že existují efektivnější cesty, jak zabránit násilí se zbraněmi. Měly by se důsledněji vymáhat stávající právní předpisy a neupírat práva zákona dbalým vlastníkům zbraní. Za svoje konzistentní postoje v této oblasti získává pravidelně vysoké hodnocení od americké neziskové organizace National Rifle Association, která hájí práva držitelů zbraní.^{94,95}

5.3. NEWT GINGRICH

Newton Leroy "Newt" Gingrich, rozený Newton Leroy McPherson se narodil 17. června 1943 v Pensylvánii. Narodil se matce Kathleen "Kit" McPhersonové a otci Newtonovi Searlesovi McPhersonovi. Manželství však vydrželo jen pár dní a v roce 1946 si vzala Kathleen McPhersonová armádního důstojníka Roberta Gingriche, který si osvojil Newta. Newt Gingrich vyrůstal v Pensylvánii nebo na vojenských základnách, na kterých byl jeho otec umístěn. Byl vychováván jako luterán, ale později, v prvním desetiletí tohoto století se stal katolíkem.

V roce 1965 získal titul bakaláře z Emory University v Atlantě z oboru historie. Z Tulane University v New Orleans získal v roce 1968 magisterský titul a v roce 1971 titul PhD. Od roku 1970 působil na West Georgia College na katedře historie, odkud v roce 1974 přešel na zeměpisnou katedru. West Georgia College opustil v roce 1978, kdy byl zvolen do Sněmovny reprezentantů Spojených států amerických.

První neúspěšný pokus o získání politické funkce učinil v roce 1974, kdy kandidoval do Sněmovny reprezentantů za šestý kongresový okrsek státu Georgie. Podruhé a také neúspěšně kandidoval v roce 1976. V obou případech kandidoval

⁹³ *Rick Santorum on Immigration*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 7. 3. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2012/Rick_Santorum_Immigration.htm

⁹⁴ Obdoba českého LEXu.

⁹⁵ *Rick Santorum on Gun Control*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 7. 3. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2012/Rick_Santorum_Gun_Control.htm

proti demokratickému kandidátovi Jacku Flyntovi, který byl nepřetržitě členem Sněmovny reprezentantů od roku 1954.

V roce 1978 se rozhodl Jack Flynt již nekandidovat a Newt Gingrich porazil demokratického protivníka. Od roku 1979 až do roku 1999 byl tedy Newt Gingrich členem Sněmovny reprezentantů. Od roku 1989 do roku 1995 byl zástupcem vůdce republikánské menšiny (House Minority Whip).⁹⁶

V roce 1994 přišel s deseti návrhy, které Republikáni předložili k hlasování během prvních sto dnů na půdě Sněmovny reprezentantů, pokud získají ve volbách většinu. Tento dokument, který měl také za úkol sjednotit jednotlivá křídla v Republikánské straně, vešel ve známost jako „Contract with America“ a nabízel alternativu k demokratickému programu.⁹⁷ Týkal se například sociální reformy, omezení funkčních období, přísnějších trestních zákonů, vyrovnaného rozpočtu nebo také omezení americké vojenské účasti v misích OSN. Republikánská strana v tomto roce získala dalších 54 křesel a poprvé tak od roku 1954 získala ve Sněmovně reprezentantů většinu.⁹⁸ Dosavadní menšinový vůdce republikánů Bob Michel znovu nekandidoval, takže se v roce 1995 stal předsedou Sněmovny reprezentantů právě Newt Gingrich. Časopis Time vyhlásil Gingriche díky jeho roli ve volbách mužem roku.

V roce 1998 byl Newt Gingrich opět zvolen, ale v roce 1999 z funkce rezignoval. I když poté nezastával již žádný úřad, byl Gingrich v politice stále aktivní. Účastnil se často politických debat především na témata zdravotnictví, národní bezpečnosti a na roli náboženství ve veřejném životě. Založil také think tank Centrum pro přeměnu zdravotnictví a byl také členem několika dalších think tanků. Kromě několika neziskových organizací založil také několik ziskových a v podnikání byl celkem úspěšný.⁹⁹

O kandidatuře na prezidenta začal uvažovat již pro volby v roce 2008, ale k tomu nakonec nedošlo.¹⁰⁰

⁹⁶ Svoje whipy a vůdce si strany volí v obou komorách Kongresu.

⁹⁷ BARNETT, Timothy J. *Legislative Learning the 104th Republican Freshmen in the House*. London: Garland Science, 1999, 352 s. ISBN 978-020-3800-379. s. 125-126

⁹⁸ Tomuto úspěchu se začalo říkat „Republikánská revoluce.“

⁹⁹ *The house that Newt built*. THE WASHINGTON POST. The Washington Post [online]. 26. 11. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/politics/the-house-that-newt-built/2011/11/26/gIQAqxpazN_graphic.html

¹⁰⁰ EILPERIN, Juliet. *Gingrich May Run in 2008 If No Front-Runner Emerges*. THE WASHINGTON POST. The Washington Post [online]. 10. 6. 2006. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/06/09/AR2006060901444.html>

Svůj program pro prezidentskou kampaň 2012 shrnul v dokumentu s názvem „21st Century Contract with America,“ který svým názvem připomíná dřívější úspěch, který byl zmíněn výše. Newt Gingrich chce opustit dnešní pojetí sociálního státu. Sociální zabezpečení chce nechat na samotných občanech, aby volně působily tržní síly, které zajistí nejlepší možné důchody. Je také pro zrušení systému Obamacare. Chce přenechat jednotlivcům možnost zůstat v současném systému zdravotnictví, ale chce jim dát také možnost přestoupit k soukromému systému pojištění, což by mělo mít za následek snížení nákladů. Pro vážně nemocné a tedy nepojistitelné by měl každý stát vytvořit fond, který pokryje jejich léčbu. Navrhuje snížení nebo rovnou zrušení některých daní a reformu Federálního rezervního systému (FED), která by měla prosadit větší transparentnost této instituce, což by mělo zastavit nekontrolovatelnou inflaci. Rostoucí ekonomika po těchto reformách a škrty by pak měly vést k vyrovnanému rozpočtu.¹⁰¹

V otázce národní bezpečnosti vyjádřil v roce 2008 poměrně kontroverzní názor: *„Chtěl bych rozdělit FBI do dvou agentur. Chtěl bych mít FBI proti domácímu zločinu, která by byla velmi obezřetná, chovala by velký respekt k občanským svobodám. Jste nevinní, dokud se neprokáže opak. A měl bych malou, ale velmi agresivní protiteroristickou agenturu. A upřímně bych jim dal mimořádnou pravomoc tajně odposlouchávat. A moje první doporučení libertariánům (civil libertarians) je jednoduché: Nezaplétejte se s teroristy.“*¹⁰²

Velmi přísný postoj má také k drogám. V roce 1996 předložil zákon, který by umožnil uložit pašerákům drog doživotní trest nebo dokonce trest smrti.¹⁰³ Tento zákon nakonec neprošel, ale Gingrichův postoj se v této otázce nezměnil.

Není podle něj zcela jasné, jestli existuje globální oteplování způsobené lidskou činností a v této otázce vyjádřil několik protichůdných názorů. Dříve věřil na globální oteplování a dokonce sepsal na toto téma knihu, ve které navrhuje například daňové pobídky za účelem objevování alternativních paliv.¹⁰⁴

¹⁰¹ Newt 2012: *Top 10 Policy Initiatives of Newt 2012*. [online]. [cit. 29. 7. 2013]. Dostupné z: <https://newt.org/newt-2012>

¹⁰² GINGRICH, Newt. *Gingrich: Gov. Should Allow Some Terror Attacks To Remind Us*. In: Youtube. [online]. [cit. 28. 7. 2013]. Dostupné z: http://www.youtube.com/watch?v=d4ILLxbbOf0&feature=player_embedded

¹⁰³ Drug Importer Death Penalty Act of 1996

¹⁰⁴ GINGRICH, Newt a Terry L MAPLE. *A contract with the Earth: a 21st century Contract with America*. Rev. and updated. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2006, xix, 222 s. ISBN 08-018-8780-1. s. 140

Podporoval také zavedení emisních povolenek. O rok později o nich však řekl, že by tento systém vedl ke korupci, politické protekci a měl by závažný dopad na ekonomiku.¹⁰⁵ Vzhledem k tomu, že prosazuje těžbu fosilních paliv na území Spojených států,¹⁰⁶ která povede k energetické soběstačnosti a postavil se proti Kjótskému protokolu, usuzují, že se nejedná o kandidáta vhodného pro příznivce zelené politiky.

Svůj pohled změnil i na sňatky osob stejného pohlaví. Dříve byl proti nim, ale v roce 2012 vyjádřil smířlivý postoj, když řekl, že tyto sňatky jsou nevyhnutelné.¹⁰⁷ Jelikož je Gingrich potřeť ženatý a byl usvědčen z nevěry, vyslechl si několik jízlivých poznámek, když oponoval svazkům osob stejného pohlaví. Často si například vyslechl, že posvátnosti manželství musí rozumět sám nejlépe, když už tři vyzkoušel.

Gingrich je obecně považován za „pro-life“ kandidáta. V roce 1995 obhajoval federální financování interrupcí v případě znásilnění, incestu nebo v případě ohrožení života matky. V roce 1998 opět změnil názor a je proti federálnímu financování v jakémkoliv případě.¹⁰⁸

Podporuje přísnější hraniční kontroly a výstavbu ochranného plotu na mexické hranici. Na druhou stranu má mírný postoj k nelegálním imigrantům na území Spojených států a chce dát nelegálním imigrantům s rodinami a čistým trestním rejstříkem šanci získat pracovní víza. Deportace by se měly týkat především členů gangu a zločinců.¹⁰⁹

Obhajuje právo občanů nosit zbraně. Druhý dodatek zde není podle něj kvůli lovu nebo střelbě na terč, ale jedná se o nejdůležitější politické právo, které zaručuje přežití svobody ve Spojených státech a zabraňuje vládě upírat další

¹⁰⁵ AMIRA, Dan. *The Many Egregious Flip-flops of Newt Gingrich*. NEW YORK MEDIA LLC. New York [online]. 15. 11. 2011. [cit. 28. 7. 2013]. Dostupné z: <http://nymag.com/daily/intelligencer/2011/11/newt-gingrich-flip-flops.html>

¹⁰⁶ Newt 2012: *Top 10 Policy Initiatives of Newt 2012*. [online]. [cit. 29. 7. 2013]. Dostupné z: <https://newt.org/newt-2012>

¹⁰⁷ MCCARTHY, Tom. *Newt Gingrich urges Republicans to rethink opposition to gay marriage*. GUARDIAN NEWS AND MEDIA LIMITED. theguardian [online]. 20. 12. 2012. [cit. 28. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/dec/20/newt-gingrich-republicans-gay-marriage>

¹⁰⁸ JACOBS, Jennifer. *Christian conservatives split on Gingrich's right-to-life record*. GUARDIAN NEWS AND MEDIA LIMDESMOINESREGISTER.COM. 2012IOWACAUCUSES [online]. 28. 11. 2011. [cit. 28. 7. 2013]. Dostupné z: <http://caucuses.desmoinesregister.com/2011/11/28/iowa-christian-conservatives-split-on-gingrichs-right-to-life-record/>

¹⁰⁹ MILLER, Sean J. *Gingrich's dual courtship of GOP base, Latino voters could pose problem*. THE HILL. The Hill [online]. 1. 3. 2011. [cit. 28. 7. 2013]. Dostupné z: <http://thehill.com/homenews/campaign/146631-gingrich-runs-to-right-but-not-on-immigration->

přirozená práva jednotlivcům. Obamovu vládu za její protizbraňovou politiku kritizuje. Ve svém volebním programu pro prezidentskou kampaň chce, aby „*Spojené státy navrhly na půdě OSN mezinárodní smlouvu, která uznává nezadatelné právo nosit zbraň, jako základní lidské právo každého člověka na této planetě, protože každý člověk si zaslouží právo bránit se před těmi, kdo by ho chtěli utlačovat, vykořisťovat, znásilnit nebo zabít.*“¹¹⁰

Stěžejním tématem Newta Gingriche je soudní moc. Často varuje před jejím nárůstem a zdůrazňuje, že podle Otců zakladatelů měla být soudní moc ze všech tří mocí ta nejslabší. Kritizuje Nejvyšší soud především za to, že supluje legislativní moc.¹¹¹

S odkazem na desátý dodatek Ústavy vyzývá k přesunu moci a odpovědnosti z federace zpět na státy a samotné občany.¹¹²

5.4. RON PAUL

Ronald Ernest "Ron" Paul se narodil 20. srpna 1935 v Pittsburghu, stát Pensylvánie. V roce 1957 absolvoval Gettysburg College v oboru biologie s titulem bakaláře a o čtyři roky později se stal na Duke University doktorem medicíny.

V šedesátých letech sloužil jako chirurg u Letectva Spojených států. V roce 1968 po vojenské službě se odstěhoval se svou ženou Carol do Texasu, kde začal s lékařskou praxí. Jako odborník na porodnictví a gynekologii přivedl na svět více než 4000 dětí. Má 5 dětí a 17 vnoučat. Jeho syn Rand je senátorem Spojených států za stát Kentucky. Má podobné názory jako jeho otec a mohl by tak být jeho následovníkem i v budoucích prezidentských volbách.

V šedesátých letech se poprvé seznámil s Rakouskou ekonomickou školou, když si přečetl od Friedricha Augusta von Hayeka Cestu do otroctví. To ho přivedlo k přečtení všeho, co napsala Ayn Rand nebo Ludwig von Mises. Seznámil se také s ekonomy Hansem Sennholzem a Murray Rothbardem. Když

¹¹⁰ Newt 2012: *Top 10 Policy Initiatives of Newt 2012*. [online]. [cit. 29. 7. 2013]. Dostupné z: <https://newt.org/newt-2012>

¹¹¹ Tamtéž

¹¹² Tamtéž

pak Richard Nixon v roce 1971 definitivně roztrhl poslední vazbu, která spojovala dolar se zlatem, Paul se rozhodl vstoupit aktivně do politiky.¹¹³

Poprvé kandidoval do Sněmovny reprezentantů v roce 1974 proti tehdejšímu úřadujícímu demokratovi Robertu Caseyemu. Toho v roce 1976 jmenoval prezident Gerald Ford do Federální námořní komise a Ron Paul pak zvítězil v doplňovacích volbách. O půl roku později však Ron Paul v řádných volbách těsně prohrál, když získal o necelých 300 hlasů méně, než demokratický protikandidát Robert Gammage.

V roce 1978 v řádných volbách Gammage porazil. Ron Paul byl ve svém volebním okrsku jako porodník velmi populární a to především mezi matkami. Robert Gammage prohlásil o své porážce a o Ronu Paulovi: „*Měl jsem to opravdu těžké v okrese Brazoria, kde působil, protože tam přivedl na svět polovinu dětí. Byli tam pouze dva porodníci a ten druhý byl jeho společník.*“¹¹⁴

Ve stejném okrsku byl pak znovu zvolen v letech 1980 a 1982.

Během těchto let působil ve sněmovním výboru pro bankovníctví, kde byl otevřeným kritikem inflačních opatření Federálního rezervního systému a volal po návratu ke zlatému standardu, který fungoval ve Spojených státech mezi lety 1873-1933. Byl a stále je zastáncem pro-life politiky a důsledně hlasoval pro snížení nebo zrušení federálních daní a aktivně podporoval návrat vlády zpět k ústavním kořenům.¹¹⁵

Založil Nadaci pro rozumnou ekonomiku a vzdělávání, neziskový think tank, který se zabývá podporou principů omezené vlády a volného trhu.¹¹⁶ V roce 1984 se stal prvním předsedou organizace Občané pro zdravou ekonomiku (Citizens for a Sound Economy), která bojuje za méně vlády, nižší daně a méně regulací. Z CSE později vzniklo hnutí Tea Party,¹¹⁷ které se však uchytilo až v roce 2009 a získalo si mediální pozornost i u nás.

¹¹³ TAYLOR, Jay. *Taylor Interview with Ron Paul. In Defense of our 'Unalienable Rights.* USAGOLD. USAGOLD [online]. 11. 5. 2000. [cit. 26. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.usagold.com/gildedopinion/taylorpaulintrvw.html>

¹¹⁴ GOODWYN, Wade. *Paul Has Long Drawn Support from Unlikely Places.* NPR. [online]. 7. 10. 2007. [cit. 1. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=15016924>

¹¹⁵ *Who Is Ron Paul?.* RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/who-is-ron-paul/>

¹¹⁶ PAUL, Ron a Lewis E LEHRMAN. *The case for gold: a minority report of the U.S. Gold Commission.* Washington, D.C.: Cato Institute, x, 227 p. ISBN 09-327-9031-3.

¹¹⁷ ROSENTHAL, Lawrence a Christine TROST. *Steep: the precipitous rise of the Tea Party.* Washington, D.C.: University of California Press, 2012, viii, 297 s. ISBN 978-052-0274-235. s. 69

V roce 1984 se vzdal svého křesla ve Sněmovně reprezentantů a neúspěšně kandidoval v senátních volbách. Paul se vrátil ke své zdravotnické praxi jako porodník a začal také s podnikáním. Spoluvlastnil například zásilkový prodej mincí ze vzácných kovů, které nesou jeho podobiznu.

V roce 1987 vystoupil z Republikánské strany, aby mohl následující rok kandidovat na prezidenta za Libertariánskou stranu. Ta je ovšem pro svobodu volby v otázce interrupcí, takže v tomto bodě byla kandidatura problematická. Nakonec získal necelé půl procento, což není u kandidáta třetí strany nijak překvapivé. Ještě ten rok vstoupil opět do Republikánské strany.

Znovu se ucházel o křeslo ve Sněmovně reprezentantů v roce 1996, tentokrát za jiný okrsek. Tato volba byla problematická, protože republikáni měli ve Sněmovně svého reprezentanta Grega Laughlina, který se ucházel o znovuzvolení. Greg Laughlin přestoupil k republikánům z Demokratické strany a měl proto podporu republikánského národního výboru, který tak chtěl podpořit další demokraty, aby změnili stranu. Měl také podporu předsedy Sněmovny Newta Gingriche, guvernéra George W. Bushe a NRA. Greg Laughlin dokonce v prvním kole voleb zvítězil, ale nakonec těsným rozdílem zvítězil v druhém kole Ron Paul a ve všeobecných volbách později porazil demokratického kandidáta. V následujících volbách až do roku 2010 včetně Ron Paul pravidelně vyhrával a to se stále rostoucím náskokem. V tomto období opět působil ve výboru pro bankovníctví a navíc ve výboru pro zahraniční věci.

Poprvé kandidoval v republikánských prezidentských primárách v roce 2008, kdy získal 5,54% hlasů. Pro rok 2012 se rozhodl již nekandidovat a mandát mu vypršel v lednu tohoto roku (2013).

Ron Paul je libertarián a hlásí se k Rakouské ekonomické škole. Vysloužil si přezdívku „Dr. No“ díky jeho titulu z medicíny a častému hlasování proti návrhům legislativy, ke které není Sněmovna výslovně zmocněná Ústavou. Jediným úkolem americké vlády je podle Paula poskytování národní bezpečnosti, soudního systému v občanskoprávních sporech, systému trestního soudnictví a nic jiného.

V roce 2011 vydal návrh, který by měl snížit federální výdaje o jeden bilion amerických dolarů hned v prvním roce. Opatření počítá například se

zrušením ministerstev vzdělávání, vnitra,¹¹⁸ obchodu, energetiky a bydlení a rozvoje. Dále navrhuje omezovat financování dalších úřadů a počítá se zrušením zahraničních pomoci, mezinárodních protidrogových programů a mezinárodních organizací. Na příjmové stránce rozpočtu navrhuje Ron Paul snížení daně z příjmu právnických osob a zrušení několika dalších daní. V monetární politice chce provést kompletní audit Federálního rezervního systému¹¹⁹ a chce usilovat o legislativu umožňující vznik konkurenčních měn.

Ron Paul obhájí zrušení Federálního rezervního systému. V této otázce je Ron Paul ovlivněn rakouskou teorií hospodářského cyklu. Podle ní je inflační politika centrální banky zodpovědná za umělý hospodářský vzestup a následně za hospodářskou recesi nebo depresi.¹²⁰

Zastává politiku nevměšování. Je proti jakékoliv útočné válce a chce zrušit americké vojenské základny v zahraničí. Jedním důvodem je fakt, že neexistuje žádná vojenská síla, která by mohla vážně ohrozit území Spojených států a druhým důvodem je, že nenávisť vůči Spojeným státům narůstá ve světě právě kvůli jejich intervencionistické zahraniční politice.¹²¹ Obhájí také ukončení americké účasti na některých mezinárodních organizacích, u kterých se domnívá, že ohrožují americkou suverenitu. Mezi tyto organizace patří například OSN nebo NATO. Není ovšem izolacionista. Je pro volný mezinárodní obchod, volné cestování a diplomatické styky s ostatními zeměmi.¹²²

Je odpůrcem ilegální imigrace. Chce posílit hraniční kontroly a je pro deportaci jakéhokoliv nelegálního imigranta. Není tedy ani pro dodatečné amnestie. Dnešní nabývání občanství podle principu *ius soli* by měl vystřídat princip *ius sanguinis*. S jeho imigrační politikou mnoho libertariánů nesouhlasí.

¹¹⁸ Ve spojených státech je zodpovědné za správu a ochranu přírodního bohatství a správu programů vztahujících se k původním obyvatelům.

¹¹⁹ *RON PAUL'S "PLAN TO RESTORE AMERICA"*. RONPAUL.COM. [online]. 17. 10. 2011 [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://c3244172.r72.cf0.rackcdn.com/wp-content/uploads/2011/10/RestoreAmericaPlan.pdf>

¹²⁰ *Honest Money*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/flat-money-inflation-federal-reserve-2/>

¹²¹ *Foreign Policy*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/national-defense/>

¹²² *Free Trade*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/free-trade/>

Sám Ron Paul tato opatření odůvodňuje jako nutná díky dnešnímu štědrému systému sociálního zabezpečení.¹²³

O válce proti drogám prohlásil: „... *federální válka proti drogám se ukázala jako nákladná a neefektivní, při vytváření hrozně násilné trestné činnosti. Ale pokud tuto politiku zpochybníte, jste obviněni z toho, že jste pro drogy. To je absurdní. Jako lékař, otec a dědeček mám k drogám odpor. Já jen vím, že existují lepší způsoby (přes místní zákony, komunity, církve a rodiny) pro boj s velmi závažným problémem zneužívání drog, než je přebujelá federální byrokracie.*“¹²⁴

Globální oteplování považuje za největší mystifikaci v historii¹²⁵ a nejlepším způsobem jak chránit životní prostředí je ochrana soukromého vlastnictví prostřednictvím občanskoprávní odpovědnosti. To by mělo prodražit znečišťování životního prostředí a tím ho snížit.¹²⁶

Ačkoliv je Ron Paul pro-life kandidátem, nechal by pravomoc rozhodnout o interrupcích na jednotlivých státech, přičemž se odvolává na devátý a desátý dodatek Ústavy.¹²⁷¹²⁸

Když byl dotázán na sňatky osob stejného pohlaví, odpověděl, že manželství by vůbec nemělo být starostí vlády a pokud ano, tak na úrovni jednotlivých států.¹²⁹

Stejně jako Newt Gingrich obhajuje právo občanů nosit zbraň především jako prevenci proti tyranské vládě. Občané by měli mít právo vlastnit i samočinné zbraně. Jako většina obhájců ozbrojené společnosti argumentuje, že zákazy zbraní odzbrojí pouze zákona dbalé občany a ne nebezpečné zločince. Jako příčinu

¹²³ *Illegal Immigration*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/border-security/>

¹²⁴ *War on Drugs*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/war-on-drugs/>

¹²⁵ *Global Warming*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/global-warming/>

¹²⁶ Více o tomto tématu: ROTHBARD, M., 1997: „Law, Property Rights, and Air Pollution“, In: *The Logic of Action II*, Edwar Elgar, Cheltenham, str. 121–170, ISBN 1-85898-570-6

¹²⁷ „Výpočet určitých práv ústavou nesmí být vykládán jako popírání nebo zlehčování ostatních práv náležejících lidu.“ a “Práva, která ústava výslovně nepřiznává Unii ani je nevylučuje z pravomoci států, náležejí jednotlivým státům nebo lidu.”

¹²⁸ *Protect All Human Life*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/abortion/>

¹²⁹ *Ron Paul on Civil Rights*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 31. 5. 2012 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2012/Ron_Paul_Civil_Rights.htm

střeleb na školách, únosů letadel a dalších událostí vidí právě zakazy zbraní, které znemožňují sebeobranu.¹³⁰

5.5. PAUL RYAN

Paul Davis Ryan se narodil 29. ledna 1970 ve Wisconsinu.

V roce 1992 získal bakalářský titul z Miami University v Ohiu, kde studoval politologii a ekonomii. Na škole se začínal zajímat o díla Friedricha Hayeka, Ludwiga von Misesa, Milтона Friedmana a Ayn Rand. Do politiky se zapojil již během svých studentských let. Na univerzitě byl členem univerzitních republikánů, byl na stáži u republikánského senátora Boba Kastena a jako dobrovolník se podílel na kampani do Sněmovny reprezentantů republikánského kandidáta Johna Boehnera.

Poprvé vyhrál volby do Sněmovny reprezentantů za Wisconsin v roce 1998 a od té doby byl vždy znovu zvolen. Od roku 2011 je předsedou rozpočtového výboru.

Ačkoliv vystupuje jako fiskální konzervativce¹³¹ a tvrdí, že byl ovlivněn výše zmíněnými ekonomy a filosofkou, hlasoval pro program TARP, což byl bailout bank ve výši 700 miliard amerických dolarů. Hlasoval také pro bailout automobilového průmyslu. Hlasoval proti Obamově zdravotní reformě a navrhoval privatizaci sociálního zabezpečení.¹³²

Zastává silnou pro-life pozici v otázkách interrupcí¹³³ a je proti sňatkům osob stejného pohlaví.¹³⁴

Ryan je podporovatelem práv vlastníků zbraní a je členem National Rifle Association. Od NRA také získává pravidelně vysoké hodnocení za podporu práv vlastníků zbraní.¹³⁵

¹³⁰ *Ron Paul on Gun Control*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 31. 5. 2012 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2012/Ron_Paul_Gun_Control.htm

¹³¹ Příznivec fiskální odpovědnosti – nízkých daní, vyrovnaného rozpočtu apod.

¹³² LIZZA, Ryan. *Fussbudget: How Paul Ryan captured the G.O.P.* CONDÉ NAST. The New Yorker [online]. 6. 9. 2012. [cit. 2014-03-28]. Dostupné z: http://www.newyorker.com/reporting/2012/08/06/120806fa_fact_lizza?currentPage=all

¹³³ *Paul Ryan on Abortion*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 31. 5. 2012 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/house/Paul_Ryan_Abortion.htm

¹³⁴ *Paul Ryan on Civil Rights*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 31. 5. 2012 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/house/Paul_Ryan_Civil_Rights.htm

¹³⁵ *Paul Ryan on Gun Control*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 31. 5. 2012 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/house/Paul_Ryan_Gun_Control.htm

Obvinil klimatology, že záměrně klamou veřejnost o problematice změny klimatu. Navrhoval změnu zákona o čistém ovzduší,¹³⁶ která by ze seznamu škodlivin vyřadila oxid uhličitý.¹³⁷

Hlasoval pro rezoluce schvalující použití vojenské síly jak v Iráku¹³⁸, tak v Afghánistánu.¹³⁹

¹³⁶ Clean Air Act of 1963

¹³⁷ *Paul Ryan on Energy & Oil*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 25. 1. 2013 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/house/Paul_Ryan_Energy_+_Oil.htm

¹³⁸ Authorization for Use of Military Force Against Iraq Resolution of 2002. Záznam hlasování zde: <http://clerk.house.gov/evs/2002/roll455.xml>

¹³⁹ Authorization for Use of Military Force. Záznam hlasování zde: <http://clerk.house.gov/evs/2001/roll342.xml>

6. PRIMÁRKY 2012

6.1. DEMOKRATICKÉ PRIMÁRKY

Jak už bylo řečeno, Barack Obama byl jasným favoritem a během demokratických primárek se nic překvapivého nestalo.

Hlavní soupeř z předešlých prezidentských primárek Hillary Clintonová, která získala méně kandidátů, ale více hlasů, než Barack Obama, oznámila již v roce 2009, že nebude proti Baracku Obamovi kandidovat. To byla asi první velká zpráva týkající se demokratických primárek 2012. O rok později upřesnila, že nemá zájem ani o místo viceprezidentky, ani o druhé funkční období ministryně zahraničních věcí.

U Federální volební komise se zaregistrovalo pro tyto volby několik desítek kandidátů. Většina z nich se však nakonec nezúčastnila primárek ani v jednom státě a nemalá část pouze v jednom. Bylo pouze pět kandidátů, kteří se na kandidátních listinách objevili ve více, než jednom státě. Byli to Randall Terry, Barack Obama, Darcy Richardson, Bob Ely a John Wolfe.

Prvním demokratickým kandidátem, který oznámil svou kandidaturu, byl v lednu 2011 pro-life aktivista a bývalý republikán Randall Terry. Měl v plánu zaplatit si reklamu, která by běžela během vysílání Super Bowlu¹⁴⁰ a zobrazovala by obrázky potracených plodů.¹⁴¹ Stanice odmítla tuto reklamu odvysílat.

V dubnu oznámil prezident Barack Obama svou kandidaturu a předložil Federální volební komisi potřebné dokumenty.

V říjnu následoval historik Darcy Richardson a o měsíc později pak Bob Ely, který byl spíše kandidátem pro ty, co chtěli vhodit „protestní hlas.“

Na konci roku oznámil kandidaturu druhý nejúspěšnější kandidát John Wolfe.

Obama nakonec zvítězil ve všech státech a v District of Columbia s jistým ziskem 3 514 delegátů. Několik delegátů získal John Wolfe (23), Randall Terry

¹⁴⁰ Průměrná cena třiceti sekundové reklamy během tohoto utkání v americkém fotbalu byla v roce 2012 3,5 milionu dolarů.

¹⁴¹ DWYER. *Activist Vows Graphic Anti-Abortion Ads During Super Bowl*. ABC NEWS. Abc news [online]. 18. 1. 2011. [cit. 12. 8. 2013]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/Politics/anti-abortion-activist-randall-terry-eyes-presidency-graphic/story?id=12639702>

(7), a Jim Rogers (3), ale ti nakonec na celonárodním shromáždění také hlasovali pro Obamu nebo nehlasovali vůbec.¹⁴²

6.2. REPUBLIKÁNSKÉ PRIMÁRKY¹⁴³

6.2.1. PŘED PRIMÁRKAMI

První velkou pozornost republikánským primárkám získaly volby v roce 2010, ve kterých byla Republikánská strana velmi úspěšná. Dosadila v šesti nových státech svého guvernéra, v Senátu získala šest nových křesel. Ve Sněmovně reprezentantů získala dokonce 63 nových křesel a stala se tak ve Sněmovně většinovou stranou. Po takovém volebním úspěchu lze předpokládat, že vítěz republikánských primárek by mohl uspět také ve všeobecných volbách, což by bylo poprvé od roku 1992, kdy úřadující prezident nebyl znovu zvolen do svého druhého funkčního období.¹⁴⁴

Prvním vážným kandidátem, který oznámil svou možnou kandidaturu, byl bývalý předseda Federální rezervní banky v Kansas City Herman Cain, který dokonce vyhrál nezávazné volby Republikánské strany na Floridě. Svou kandidaturu oficiálně potvrdil v květnu. Na konci roku 2011, ještě před začátkem primárek odstoupil kvůli aféře týkající se jeho údajného nevhodného sexuálního chování.

V lednu 2011 se konaly první nezávazné volby Republikánské strany v New Hampshire, ve kterých zvítězil Mitt Romney se ziskem 35% a jako druhý skončil Ron Paul se ziskem 11%.¹⁴⁵

V březnu oznámil Newt Gingrich vznik neformální komise v rámci příprav na možnou prezidentskou kandidaturu. O dva měsíce později svou kandidaturu oficiálně potvrdil.

V dubnu oznámili vznik formálních komisí v rámci příprav na možnou prezidentskou kandidaturu Mitt Romney, Rick Santorum a Ron Paul. Ron Paul

¹⁴² Výsledky primárek byly získány z adresy <http://www.thegreenpapers.com/P12/events.phtml?s=c>

¹⁴³ Výsledky a průběh primárek byly získány z adresy <http://www.thegreenpapers.com/P12/events.phtml?s=c>

¹⁴⁴ Ze 44 amerických prezidentů, kteří byli zvoleni v řádných volbách a kandidovali ve všeobecných volbách do svého druhého funkčního období, jich nakonec nebylo zvoleno pouze 8.

¹⁴⁵ *Romney Wins New Hampshire Republican Straw Poll*. FOX NEWS. [online]. 22.1.2011. [cit. 9. 9. 2013]. Dostupné z: <http://www.foxnews.com/politics/2011/01/22/romney-wins-new-hampshire-republican-straw-poll/>

svou kandidaturu oficiálně oznámil v květnu, Mitt Romney a Rick Santorum v červnu.

V dubnu také oficiálně oznámil svou kandidaturu za Republikánskou stranu bývalý guvernér Nového Mexika Gary Johnson. V prosinci však podobně jako Ron Paul v roce 1987 vystoupil z Republikánské strany a kandidoval za Libertariánskou stranu, se kterou získal ve všeobecných volbách 1% hlasů, což byl největší úspěch třetí strany od roku 2000.

V květnu proběhla první debata možných republikánských kandidátů v Jižní Karolině. Zúčastnilo se jí pět kandidátů, včetně Hermana Caina, Garyho Johnsona, Rona Paula a Ricka Santora.

V červnu oznámila svou kandidaturu Michele Bachmann a Jon Huntsman. V tomto měsíci proběhlo také další nezávazné hlasování republikánů v New Orleans, které dopadlo následovně: Paul 612 hlasů, Huntsman 382, Bachman 191, Cain 104, Romney 74, Gingrich 69, Palin 41, Santorum 30, Pawlenty 18, Johnson 10, Roemer 9, McCotter 2.^{146 147}

V srpnu proběhla debata kandidátů v Iowě, které se zúčastnili Romney, Santorum, Gingrich, Paul, Cain, Bachmann, Huntsman a Pawlenty. Další den pak proběhlo v Iowě další nezávazné hlasování, které dopadlo následovně: Bachmann 4 823 hlasů, Paul 4 671, Pawlenty 2 293, Santorum 1 657, Cain 1 456, Perry 718, Romney 567, Gingrich 385, Huntsman 69 a McCotter 35.¹⁴⁸

Ve stejný den, kdy probíhalo hlasování v Iowě oznámil svou kandidaturu Rick Perry, kterého museli hlasující na lístek dopsat, pokud pro něj měli v úmyslu hlasovat.

Další čtyři měsíce probíhaly především debaty a nezávazná hlasování.

6.2.2. PRVNÍ STÁTY

První primárky se uskutečnily v Iowě 3. ledna 2012. Republikánská strana v Iowě využívá caucus. Volba probíhá v jednotlivých okrscích (precinct), kde probíhají debaty, které mají přesvědčit nerozhodnuté voliče. Nakonec každý volič

¹⁴⁶ GIZZI, John. *Results of the Straw Poll for 2012 GOP Presidential Nominee at the SRLC*. THE HUMAN EVENTS GROUP. [online]. 18. 6. 2011. [cit. 12. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.humanevents.com/2011/06/18/results-of-the-straw-poll-for-2012-gop-presidential-nominee-at-the-srlc/>

¹⁴⁷ Někteří se primárek nakonec vůbec nezúčastnili, proto nejsou jinde v této práci zmíněni.

¹⁴⁸ KIELY, Kathy. *Iowa Straw Poll: Complete Results*. NATIONAL JOURNAL GROUP INC. National Journal [online]. 13. 9. 2011. aktual. 16. 9. 2011 [cit. 12. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.nationaljournal.com/blogs/hotlineoncall/2011/08/iowa-straw-poll-complete-results-13>

obdrží prázdný papír, na který napíše jméno svého favorita. Ještě stále nezávazný výsledek je oznámen Republikánské straně Iowy, která výsledek zveřejní. Delegáti z těchto okrsků (precinct) jsou pak vysláni na shromáždění vyššího územního celku (county), kde zvolí delegáty do ještě vyššího územního celku (district), kde zvolí delegáty na státní stranický sjezd, kde nakonec vyberou delegáty na celonárodní sjezd.

Tyto primárky jsou významné především tím, že jsou první a mohou tak zajistit pozornost i méně favorizovaným kandidátům. Proto je kampaň v tomto státě finančně velmi náročná. Letos utratili kandidáti celkem 12 milionů dolarů pouze v tomto státě. Kampaň byla velmi negativní a útočná. Tuto taktiku nepoužil Newt Gingrich, který nakonec skončil na čtvrtém místě a rozhodl se tak svůj přístup ke kampani přehodnotit.

Vítězem byl nejprve prohlášen Mitt Romney, ale po úředním ověření hlasů se přišlo na to, že volby těsně (o 34 hlasů) vyhrál Rick Santorum. Díky systému primárek v Iowě však nezískal žádného delegáta.

Ačkoliv nezávazné hlasování, které v srpnu proběhlo v Iowě, vyhrála Michele Bachmann, v primárkách skončila šestá a z dalších bojů odstoupila.

Jon Huntsman se rozhodl, že se bude orientovat na New Hampshire a v Iowě kampaň vůbec nevedl.

Primárky v Iowě dopadly takto:

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Rick Santorum	29,839	24.56%	0
Mitt Romney	29,805	24.53%	6
Ron Paul	26,036	21.43%	22
Newt Gingrich	16,163	13.30%	0
Rick Perry	12,557	10.33%	0
Michele Bachmann	6,046	4.98%	0
Jon Huntsman	739	0,61%	0

Další primárky proběhly v New Hampshire. Jedná se o polouzavřené primárky v užším slova smyslu. Ačkoliv nelze v tomto státě získat příliš mnoho delegátů, jedná se o velmi sledovanou událost. Důvod je stejný, jako u caucusu v Iowě, který jsem vysvětlil výše.

Silnou kampaň zde vedli čtyři hlavní kandidáti, které jsem blíže představil v kapitole o kandidátech a Jon Huntsman.

Výsledky nebyly tak těsné, jako v Iowě a volby vyhrál Mitt Romney. Jon Huntsman, který zaměřil veškeré své úsilí na New Hampshire, aby získal alespoň cenné druhé místo, skončil třetí za Ronem Paulem a z dalších bojů odstoupil. Přesto se mu podařilo získat dva delegáty, z kterých se jeho odstupem stali tzv. superdelegáti, kteří nejsou vázáni podporou žádného konkrétního kandidáta. Naprosto propadl Rick Perry, který nezískal ani jedno procento a v dalších primárkách již také nepokračoval.

Primárky v New Hampshire dopadly takto:

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	97,591	39.28%	7
Ron Paul	56,872	22.89%	3
Jon Huntsman	41,964	16.89%	2
Rick Santorum	23,432	9.43%	0
Newt Gingrich	23,421	9.43%	0
Rick Perry	1,764	0.71%	0

Další primárky se konaly v Jižní Karolíně. Primárky jsou zde otevřené.

Newt Gingrich ze sousední Georgie zde vedl agresivní a velmi úspěšnou kampaň. Získal nejvíce hlasů a téměř všechny delegáty.

11 z 25 delegátů je přiřazeno vítězi celého státu a 2 delegáti jsou přiřazeni vítězi každého jednotlivého okrsku (district). Newt Gingrich zvítězil v celém státě a v šesti ze sedmi okrsků. Mitt Romney zvítězil v jednom okrsku, takže získal pouze dva delegáty.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Newt Gingrich	244,065	40.42%	23
Mitt Romney	168,123	27.85%	2
Rick Santorum	102,475	16.97%	0
Ron Paul	78,360	12.98%	0

Po primárkách v Iowě následovaly uzavřené primárky na Floridě. Jelikož zde vítěz získá všech padesát delegátů, dostane se také do vedení. Ve státech se systémem „vítěz bere vše“ vedou kampaň hlavně favorité. Pokud zde není velká šance na úspěch, nemá cenu zde investovat prostředky k získání hlasů. Proto zde

nevedl kampaň Ron Paul, ačkoliv výsledky z předešlých států byly zatím vyrovnané.

Rick Santorum vedl na Floridě kampaň, ale týden před primárkami kampaň přerušil, aby si připravil záznamy o svých daních z příjmů, které měl pak v úmyslu zveřejnit. Do kampaně také zasáhl stav jeho dcery, která trpí dědičnou chorobou.

Na Floridě nakonec zvítězil Mitt Romney, který tak získal všechny delegáty a dostal se do vedení.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	776,159	46.40%	50
Newt Gingrich	534,121	31.93%	0
Rick Santorum	223,249	13.35%	0
Ron Paul	117,461	7.02%	0

Mitt Romney vyhrál také uzavřený caucus v Nevadě, kde získal dvacet delegátů. 22 z 28 delegátů v Nevadě byli podporovatelé Rona Paula, ale pravidla Republikánské strany příkazují, aby výsledky hlasování byly zohledněny. Proto má Ron Paul zbývajících 8 delegátů, ačkoliv se umístil na třetí pozici.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	16,486	50.02%	20
Newt Gingrich	6,956	21.10%	0
Ron Paul	6,175	18.73%	8
Rick Santorum	3,277	9.94%	0

Sedmého února proběhly primárky ve státě Missouri a dva caucusy ve státech Colorado a Minnesota. Ve všech státech získal většinu hlasů Rick Santorum, a protože se ve všech třech státech vybírají delegáti později, než v den voleb, získal si Santorum pozornost jako kandidát, který je alternativou vůči favoritovi Mittu Romneymu. Předtím touto alternativou byl spíše Newt Gingrich.

Colorado využívá uzavřený caucus a volba delegátů připomíná volbu v Iowě. Z 36 delegátů jich 17 nebylo vázáno hlasovat pro konkrétního kandidáta, avšak 13 z nich přislíbilo podporu Ronu Paulovi a jeden slíbil hlasovat pro Ricka Santora.

Výsledky hlasování a rozdělení delegátů, kteří jsou vázáni k určitému kandidátovi, vypadají následovně:

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
--	-------------	-------------------	---------------

Rick Santorum	26,614	40.3%	6
Mitt Romney	23,012	34.9%	13
Newt Gingrich	8,445	12.8%	0
Ron Paul	7,759	11.8%	0

Minnesota využívá otevřený caucus. Výsledky hlasování jsou však nezávazné a neexistují žádná formální pravidla, jak přiřadit na základě výsledku hlasování kandidátům delegáty. Každý okrsek později kandidátům přiřazuje poměrným systémem 3 delegáty a stát dalších 13. Ron Paul celkem získal 32 delegátů, a Mitt Romney pouze jednoho. Ačkoliv v tomto státě Rick Santorum zvítězil, získal pouze dva delegáty.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Rick Santorum	21,988	44.95%	2
Ron Paul	13,282	27.15%	32
Mitt Romney	8,240	16.85%	1
Newt Gingrich	5,263	10.76%	0

Missouri ve stejný den pořádalo primárky, ze kterých ovšem nevzejdou přímo delegáti a proto se někdy nazývají jako „soutěž krásy.“ Výsledky jsou tedy nezávazné a lze k nim pouze přihlídnout během caucusů, které se konají až v březnu. Kampaně zde vedl pouze Rick Santorum, který také nakonec zvítězil ve všech okrscích (county) a s většinou hlasů. Naopak Newt Gingrich se vůbec na hlasovacích lístcích neobjevil.

Caucus v Missouri proběhl, jak už bylo řečeno, v březnu. Na caucusech na úrovni okrsků (county) se vyberou delegáti do shromáždění v kongresových okrscích a do státního shromáždění. V každém shromáždění na úrovni okrsků se rozdělí tři delegáti do národního shromáždění a 25 delegátů ze státního shromáždění.

Caucus tedy nakonec vyhrál Mitt Romney a jednoho delegáta získal dokonce i Newt Gingrich, který se primárek v únoru vůbec nezúčastnil.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Rick Santorum	139,272	55.23%	13
Mitt Romney	63,882	25.33%	31
Ron Paul	30,647	12.15%	4
Newt Gingrich	-	-	1

Od čtvrtého do jedenáctého února probíhal uzavřený caucus v Maine. Ani zde není hlasování závazné a delegáti jsou vybráni později na státním shromáždění. Mitt Romney zde těsně porazil Rona Paula. Ron Paul však získal většinu delegátů.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	2,381	38.0%	2
Ron Paul	2,264	36.2%	20
Rick Santorum	1,138	18.2%	0
Newt Gingrich	405	6.5%	0

V posledních čtyřech státech před „Superúterým“ vyhrál Mitt Romney a získal v nich také většinu delegátů.

28. února proběhly primárky ve státech Arizona a Michigan.

Arizona má uzavřené primárky a vítěz zde získá všechny delegáty. Kampaň zde vedli všichni čtyři hlavní kandidáti a nakonec zde zvítězil Mitt Romney, který si tak zajistil všech 29 delegátů.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	216,805	47.3%	29
Rick Santorum	122,088	26.6%	0
Newt Gingrich	74,110	16.2%	0
Ron Paul	38,753	8.45%	0

Michigan má polootevřené primárky, ve kterých každý volič učiní veřejné prohlášení o své stranické příslušnosti a obdrží hlasovací lístek právě této strany.

Vítěz z každého ze čtrnácti kongresových okrsků pak získá dva delegáty a vítěz celého státu ještě navíc zbývající dva delegáty.

Ještě před primárkami se vědělo, že souboj mezi Romneym a Santorem bude velmi vyrovnaný. Rick Santorum zde využil polootevřeného systému a pomocí telefonu s nahraným záznamem naváděl demokraty, aby hlasovali v republikánských primárkách právě pro něj. To navrhovali i někteří demokraté v naději, že donutí republikánské kandidáty vynaložit více prostředků na kampaň v primárních volbách a usnadnit tak vítězství Baracku Obamovi. Tato taktika byla v tomto státě již několikrát použita.¹⁴⁹

¹⁴⁹ FALCONE, Michael. *Santorum Campaign Invites Democratic Votes In Michigan Robo-Call* ABC NEWS. Abc news [online]. 27. 2. 2012. [cit. 12. 8. 2013]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/blogs/politics/2012/02/santorum-campaign-invites-democratic-votes-in-michigan-robo-call/>

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	409,522	41.1%	16
Rick Santorum	377,372	37.9%	14
Ron Paul	115,911	11.6%	0
Newt Gingrich	65,027	6.5%	0

Od 11. 2. do 29. 2. proběhlo nezávazné hlasování ve Wyomingu, ve kterém zvítězil Mitt Romney. Delegáti byli však rozděleni až během shromáždění, která se konala v březnu v okrscích a v dubnu na úrovni státu. Hlasování vyhrál Mitt Romney s nepříliš velkým náskokem oproti Ricku Santorovi. Na shromážděních však získal Mitt Romney drtivou většinu delegátů.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	822	39.0%	22
Rick Santorum	673	31.9%	2
Ron Paul	439	20.8%	1
Newt Gingrich	165	7.8%	0

Posledním státem před Superúterým byl Washington, který využívá uzavřený caucus. Způsob výběru delegátů je podobný jako ve Wyomingu. Hlasování vyhrál Mitt Romney a získal také drtivou většinu delegátů.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	19,111	37.6%	37
Ron Paul	12,594	24.8%	5
Rick Santorum	12,089	23.8%	1
Newt Gingrich	5,221	10.3%	0

Před Superúterým byl Mitt Romney stále považován za hlavního favorita, ale souboj o prezidentskou nominaci v rámci Republikánské strany stále ještě nebyl rozhodnutý také díky tomu, že některé státy přidělují delegáty později, než v den hlasování. Někdy je přidělují dokonce o několik měsíců později.

6.2.3. SUPERÚTERÝ

Superúterý je termín užívaný pro den v roce prezidentských voleb, kdy největší množství států pořádá primárky. V roce 2012 připadlo Superúterý na 6. března a primárky se konaly celkem v deseti státech. Jednalo se o státy Aljaška,

Georgia, Idaho, Massachusetts, Severní Dakota, Ohio, Oklahoma, Tennessee, Vermont a Virginia.¹⁵⁰

Ze všech deseti států mělo vzejít 437 delegátů, z nichž 21 jsou superdelegáti a 25 delegátů ze Severní Dakoty nemá povinnost hlasovat pro konkrétního kandidáta. Soupeřilo se tedy o zbývajících 391 delegátů, což představuje celkem 17,1% z celkového počtu všech delegátů.

Před Superúterým se nepočítalo s jasným vítězstvím jednoho kandidáta.

Na Aljašce pořádá Republikánská strana uzavřený caucus. Podle výsledku hlasování bylo rozděleno proporcčně 24 delegátů. V tomto státě zvítězil těsně Mitt Romney. Jelikož ale šlo o těsné vítězství, získal stejný počet delegátů, jako jeho hlavní soupeř Rick Santorum.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	4,554	32.22%	8
Rick Santorum	4,254	30.10%	8
Ron Paul	3,410	24.13%	6
Newt Gingrich	1,878	13.29%	2

Georgia má otevřené primárky a rozhoduje se o 76 delegátů, což je nejvíce ze všech států, které v tento den primárky pořádaly. Jedná se o domovský stát Newta Gingriche, který zde soustředil svou kampaň. Newt Gingrich nakonec obdržel nejvíce hlasů a většinu delegátů. Představitelé Republikánské strany státu Georgie jsou vázáni k určitému kandidátovi a nejsou tak superdelegáty, jak bývá zvykem. Tyto tři delegáty získá vítěz celého státu. Dalších 31 delegátů je rozděleno proporcčně kandidátům, kteří získali více, než 20%. Dalších 42 delegátů je rozděleno podle kongresových okrsků. Každý okrsek má tři delegáty. Pokud získá kandidát v okrsku více, než polovinu hlasů, získá všechny tři delegáty. Jestliže není v okrsku kandidát s nadpoloviční většinou hlasů, získá vítěz dva delegáty a kandidát na druhém místě získá jednoho.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Newt Gingrich	425,395	47.19%	52
Mitt Romney	233,611	25.91%	21
Rick Santorum	176,259	19.55%	3
Ron Paul	59,100	6.56%	0

¹⁵⁰ Superúterý v předešlých primárkách bylo mnohem rozsáhlejší, primárky se tehdy konaly ve 24 státech a jednalo se o více, než čtyřicet procent delegátů.

Idaho má uzavřený caucus. Delegáti se přiřazují v okresech. Pokud některý kandidát získá většinu delegátů, automaticky získává delegáty všechny. Pokud se nepodaří žádnému kandidátovi získat nadpoloviční většinu, rozdělují se poměrně. Mitt Romney získal nadpoloviční většinu, takže také získal všechny delegáty. V Idaho je nejsilnější církví Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů (Mormoni), což výrazně Mittu Romneymu pomohlo.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	27,513	61.60%	32
Rick Santorum	8,113	18.16%	0
Ron Paul	8,087	18.11%	0
Newt Gingrich	938	2.10%	0

Dalším státem bylo Massachusetts, kde se konaly polouzavřené primárky. Všech 38 delegátů z tohoto státu, pokud nepočítáme vysoké stranické funkcionáře, kteří jsou nevázanými superdelegáty, je rozděleno poměrně všem kandidátům, kteří získali alespoň 15% hlasů. Dle očekávání zde však drtivě vyhrál bývalý guvernér státu Massachusetts Mitt Romney a žádný jeho soupeř na 15% hlasů vůbec nedosáhl. Získal tak všechny delegáty z tohoto státu.

	Počet hlasů	Počet hlasů v%	Zisk delegátů
Mitt Romney	266,313	71.89%	38
Rick Santorum	44,564	12.03%	0
Ron Paul	35,219	9.51%	0
Newt Gingrich	16,991	4.59%	0

Severní Dakota má uzavřený caucus. Podle vyjádření Republikánské strany tohoto státu mělo přiřazení delegátů odrážet výsledky hlasování a rozdělit všech 28 delegátů poměrně mezi všechny kandidáty. Nakonec bylo zvoleno 28 delegátů, z nichž většina podporovala Mitta Romneymu. Rozdělení delegátů tedy nakonec vůbec nereflektovalo výsledky hlasování a třetí Mitt Romney získal drtivou většinu delegátů.

	Počet hlasů	Počet hlasů v%	Zisk delegátů
Rick Santorum	4,510	39.74%	6
Ron Paul	3,186	28.07%	2
Mitt Romney	2,691	23.71%	20
Newt Gingrich	962	8.48%	0

Hlavní boj se vedl ve státě Ohio. Více delegátů ze států, ve kterých se pořádají tento den primárky, má pouze stát Georgie, kde měl ovšem výrazný náskok Newt Gingrich, a tak nemělo pro některé kandidáty význam zde vést kampaň. Proto soustředili Mitt Romney a Rick Santorum veškeré své úsilí právě v Ohio.

Ohio má otevřené primárky. 48 delegátů je rozděleno do šestnácti kongresových okrsků. Vítěz každého okrsku získá 3 delegáty. Dalších patnáct delegátů získá vítěz státu, pokud získá nadpoloviční počet hlasů. Pokud nikdo takový není, rozdělí se poměrně všem kandidátům, kteří získali alespoň 20% hlasů.

V hlasování nakonec velmi těsně zvítězil Mitt Romney a získal více delegátů, než jeho hlavní soupeř.

	Počet hlasů	Počet hlasů v%	Zisk delegátů
Mitt Romney	456,512	37.94%	38
Rick Santorum	446,223	37.08%	25
Newt Gingrich	175,552	14.59%	0
Ron Paul	111,239	9.24%	0

Oklahoma má uzavřené primárky. 15 delegátů je rozděleno podle výsledků v kongresových okrscích. Pokud získá kandidát více, než polovinu všech hlasů nebo je jediným, kdo získal alespoň 15% hlasů, získá všechny tři delegáty. Pokud dva kandidáti získají alespoň 15% hlasů, získá první kandidát dva delegáty a druhý jednoho. Pokud jsou tři kandidáti, kteří tuto hranici překročili, získá každý jednoho delegáta.

Dalších 25 delegátů získá vítěz celého státu, pokud získá nadpoloviční většinu hlasů. Pokud takový kandidát není, jsou delegáti rozděleni proporcionálně všem kandidátům, kteří překročili hranici 15%.

Rozdíl v počtu získaných hlasů mezi Romneym, Santorem a Gingrichem nebyl příliš velký a ještě těsnější bylo rozdělení delegátů. Romney a Gingrich získali shodně 13 delegátů a vítěz hlasování Rick Santorum má pouze o jednoho více.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Rick Santorum	96,757	33.80%	14
Mitt Romney	80,290	28.04%	13
Newt Gingrich	78,684	27.48%	13

Ron Paul	27,573	9.63%	0
----------	--------	-------	---

Tennessee má otevřené primárky. 27 kandidátů je rozděleno po třech do každého kongresového okrsku. Pokud někdo zvítězí dvoutřetinovou většinou, získá je všechny, jinak si je poměrem 2:1 rozdělí kandidáti, kteří se umístili na prvních dvou místech. Zbývajících 28 delegátů získá vítěz celého státu, pokud získá dvoutřetinovou většinu nebo se rozdělí poměrně mezi kandidáty, kteří získali více, než 20% hlasů, pokud takový jasný vítěz není.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Rick Santorum	205,010	37.15%	29
Mitt Romney	154,910	28.07%	17
Newt Gingrich	132,070	23.93%	9
Ron Paul	49,802	9.03%	0

Vermont má otevřené primárky. Ze sedmnácti delegátů jsou tři představitelé Republikánské strany Vermontu a jsou vázáni hlasovat pro vítěze státu. Dalších 14 delegátů je přiřazeno poměrně všem kandidátům, kteří získali více, než 20% hlasů. Pokud někdo získá nadpoloviční počet hlasů, získává všechny delegáty.

V tomto státě zvítězil Mitt Romney.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	23,964	39.53%	9
Ron Paul	15,370	25.35%	4
Rick Santorum	14,271	23.54%	4
Newt Gingrich	4,942	8.15%	0

Posledním státem, kde se konaly primárky 6. března je Virginia. Jedná se o otevřené primárky.

Virginia má 49 delegátů, z nichž tři jsou superdelegáti. 33 delegátů je rozděleno do jedenácti kongresových okrsků. Vítěz okrsku získá všechny tři delegáty. Zbývajících třináct delegátů získá ten, kdo získá nadpoloviční počet hlasů. Pokud nikdo nezíská takovou většinu, rozdělí se delegáti poměrně mezi ty, kdo získali více, než 15% hlasů. Jelikož se tyto volby na kandidátní listinu dostali pouze dva kandidáti, jednalo se de facto o systém „vítěz bere vše.“

Ron Paul zvítězil pouze v jednom okrsku a získal tak tři delegáty. Zbývajících 43 delegátů připadlo na Mitta Romneyho.

Kdokoliv chce kandidovat v tomto státě, musí získat 10 000 podpisů v celém státě a minimálně 400 v každém z jedenácti kongresových okrsků. To vše navíc musí stihnout do prosince roku 2011.

To se podařilo pouze Mittu Romneymu, který byl považován od počátku za favorita a Ronu Paulovi, který má velmi aktivní příznivce.

Rick Perry ještě v roce 2011 podal kvůli tomuto postupu stížnost k federálnímu soudu. Přidali se k němu Michele Bachmann, Newt Gingrich, Jon Huntsman a Rick Santorum. Perry a ostatní kandidáti argumentovali tím, že tyto podmínky kladou na kandidáty příliš těžké břemeno a porušují tak jejich práva, která jsou zakotvena v Ústavě Spojených států amerických, a to právo na svobodu projevu a sdružovací právo. Stížnost byla zamítnuta s odůvodněním, že kandidáti znali pravidla měsíce dopředu a stěžují si jen proto, že neuspěli.¹⁵¹

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	158,050	59.52%	43
Ron Paul	107,471	40.48%	3

Po Superúterý potvrdil Mitt Romney svou roli favorita. Rick Santorum potvrdil svou roli kandidáta, který je alternativou vůči Romneymu. Nezáskal sice o mnoho více hlasů a delegátů, než Newt Gingrich, ale to díky tomu, že Newt Gingrich uspěl ve svém domovském státě, který má navíc nejvíce delegátů a díky otevřeným primárkám také nejvíce voličů. Superúterý nebylo vůbec úspěšné pro Rona Paula, pokud to srovnáme s prvními státy. Počet hlasů sice v procentech odpovídal prvním státům, ale tentokrát nezáskal tolik delegátů.

6.2.4. BŘEZEN

V březnu se konají primárky ve všech pěti amerických teritoriích. Guam, Severní Mariany, Americké Panenské ostrovy a Americká Samoa pořádají caucusy. Všechna tato teritoria vysílají na celonárodní sjezd svých devět delegátů. Na Panenských ostrovech získal jednoho delegáta Ron Paul, jinak všech zbývajících 35 delegátů získal Mitt Romney. Někteří sice nebyli přímo vyhranění pro konkrétního kandidáta, nakonec však všichni hlasovali pro Mitta Romneého.

¹⁵¹ Order of United States Court of Appeals for the Fourth Circuit, 17. 1. 2012. No. 12-1067. *Perry vs. Judd*. [cit. 27. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.ca4.uscourts.gov/Opinions/Unpublished/121067R1.U.pdf>

Portoriko pořádalo primárky, v nichž drtivě zvítězil Mitt Romney s více než 80% a získal všech dvacet delegátů. Z pěti teritorií získal Mitt Romney 55 delegátů, Ron Paul jednoho a ostatní dva kandidáti žádného.

Prvním státem po Superúterý, ve kterém se konaly primárky (v tomto případě uzavřené caucusy), byl Kansas.

Kansas vysílá na celonárodní shromáždění čtyřicet delegátů. Tři delegáty získá vítěz každého ze čtyř kongresových okrsků. 25 delegátů je rozděleno poměrně mezi kandidáty, kteří získali minimálně 20% hlasů. Zbývající tři delegáty získá vítěz celého státu.

Ve všech okrscích a v celém státě zvítězil Rick Santorum a získal většinu delegátů. Dvacetiprocentní hranici těsně překročil Mitt Romney a získal sedm delegátů.

Caucusy v Kansasu dopadly takto:

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Rick Santorum	15,521	51.10%	33
Mitt Romney	6,346	20.89%	7
Newt Gingrich	4,358	14.35%	0
Ron Paul	3,900	12.84%	0

Tři dny po Kansasu se pořádaly primárky ve státech Alabama a Mississippi a caucusy na Hawaii.

Alabama má otevřené primárky. 21 delegátů se rozdělí podle výsledků v kongresových okrscích. Vítěz s nadpolovičním počtem hlasů získá všechny tři. Všechny tři delegáty také získá kandidát, který jako jediný překročil dvacetiprocentní hranici. Pokud je více kandidátů, kteří překročili dvacetiprocentní hranici a ani jeden nemá nadpoloviční počet hlasů, získá úspěšnější kandidát dva delegáty a ten druhý jednoho. Když není ani jeden kandidát, který překročil dvacetiprocentní hranici, získají první tři kandidáti po jednom delegátovi.

Zbývajících 26 delegátů je rozděleno podle výsledků v celém státě. Vítěz je získá všechny za splnění stejných podmínek jako na úrovni okrsků. Pokud není takový jasný vítěz, jsou delegáti přiřazeni poměrně.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Rick Santorum	214,540	34.51%	22
Newt Gingrich	182,194	29.30%	13

Mitt Romney	180,244	28.99%	12
Ron Paul	30,902	4.97%	0

Hawaii má otevřené caucusy. Hlasovat mohou sice pouze členové strany, ale stačí se zaregistrovat pouze pro tuto událost. 17 delegátů je pak rozděleno mezi kandidáty poměrně.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Mitt Romney	4,548	44.47%	9
Rick Santorum	2,589	25.31%	5
Ron Paul	1,975	19.31%	3
Newt Gingrich	1,116	10.91%	0

V Mississippi se pořádají otevřené primárky, ve kterých se rozhodne o 37 delegátech. Hlasování mezi prvními třemi kandidáty dopadlo velmi těsně. Všichni tři získali téměř třetinu všech hlasů i delegátů. Na úrovni okrsků i státu získá vítěz s nadpolovičním počtem hlasů všechny delegáty, jinak se rozdělí poměrně mezi kandidáty, kteří překročili patnáctiprocentní hranici.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Rick Santorum	96,258	32.73%	13
Newt Gingrich	91,612	31.15%	12
Mitt Romney	90,161	30.66%	12
Ron Paul	12,955	4.40%	0

Další primárky se konaly ve státě Illinois. Jedná se o polouzavřené primárky. 54 delegátů je rozděleno do osmnácti kongresových okrsků po dvou až čtyřech delegátech podle výsledků předešlých prezidentských voleb. Hlasuje se přímo pro delegáty, kteří pouze prohlásí, pro koho budou na celonárodním shromáždění hlasovat. Touto volbou však nejsou vázáni.

Republikánská strana v Illinois pak vybere na státním shromáždění dalších dvanáct delegátů, kteří nejsou vázáni k určitému kandidátovi a navíc ještě na celonárodní shromáždění jedou tři představitelé vedení strany, jako je tomu u většiny ostatních států. Stát Illinois tak má celkem patnáct superdelegátů.

	Počet hlasů	Počet hlasů v%	Zisk delegátů
Mitt Romney	435,859	46.69%	42
Rick Santorum	326,778	35.01%	12
Ron Paul	87,044	9.32%	0
Newt Gingrich	74,482	7.98%	0

Posledním březnovým státem je Louisiana. Louisiana má kombinaci uzavřených primárek a uzavřených caucusů. Ze 46 delegátů je jich 20 rozděleno na základě primárek. Delegáti v primárkách jsou přiděleni kandidátům, kteří získali minimálně 25% hlasů. Delegáti jsou rozděleni poměrně podle počtu hlasů v procentech. Procenta hlasů odpovídají procentům delegátů. Pokud tedy získá kandidát polovinu hlasů, získá polovinu delegátů z dvaceti, tudíž deset delegátů. Pokud druhý kandidát získá 25% hlasů, získá 25% delegátů, což je z dvaceti pět. Delegáti, kteří nejsou přiděleni, jsou nevázanými delegáty. Podobně, jak jsem ukázal na tomto případu, dopadly také primárky v Louisianě. Rick Santorum získal téměř polovinu hlasů, Mitt Romney čtvrtinu a zbývající čtvrtina hlasů připadla kandidátům, kteří nepřekročili 25% hranici.

Zbytek delegátů je voleno na caucusech. Caucusy v kongresových okresech zcela ovládl Ron Paul. Caucusy probíhaly až do července a 17 delegátů nakonec bylo podporovateli Rona Paula a zbývající tři Mitta Romneyho.

Následující tabulka zobrazuje pouze výsledky primárek s ohledem na složitost systému primárek v tomto státě a také s ohledem na časové rozmezí mezi těmito událostmi.

	Počet hlasů	% získaných hlasů	Zisk delegátů
Rick Santorum	91,321	48.99%	10
Mitt Romney	49,758	26.69%	5
Newt Gingrich	29,656	15.91%	0
Ron Paul	11,467	6.15%	0

V březnu získal Mitt Romney nejvíce delegátů. Zajistil si jich v tomto období nadpoloviční většinu a měl dvakrát více delegátů, než druhý Rick Santorum. O Mittu Romneyem jako o vítězi již pochyboval asi málokdo, ačkoliv vítězství ještě neměl zajištěno a v počtech hlasů za březen, byl s Rickem Santorem téměř vyrovnaný.

V posledních dnech měsíce března získal Mitt Romney také mnoho podpory od vedení Republikánské strany. Nejvýznamnější lidé, kteří vyjádřili Romneymu podporu, byli bývalý prezident George W. Bush a Paul Ryan.

Rozdíl mezi Rickem Santorem a Newtem Gingrichem tento měsíc opět narostl a Rick Santorum tak opět potvrdil, že alternativou vůči Romneymu je právě on. Rick Santorum dokonce zvítězil ve třech jižanských státech, na které se Newt Gingrich zaměřoval.

Velmi neúspěšný měsíc to byl pro Rona Paula. Ten získal pouze 8 delegátů, z toho 4 ve státě Missouri, který je sice zmíněn výše, ale rozdělení delegátů probíhalo až na konci března, jak už bylo zmíněno. Ron Paul sice uspěl v caucusech v Louisianě, ale ty začaly až v dubnu.

6.2.5. DUBEN

V dubnu se pořádají primárky v osmi státech: District of Columbia, Maryland, Wisconsin, Connecticut, Delaware, New York, Pensylvánie a Rhode Island.

Tyto primárky se konají ve dvou dnech. District of Columbia, Maryland a Wisconsin pořádají primárky 3. dubna, ostatní státy 24. dubna.

V uzavřených primárkách v District of Columbia získá všechny delegáty kandidát s nejvyšším počtem hlasů. Drtivě zde zvítězil Mitt Romney a získal všech 16 delegátů a navíc ze tří superdelegátů dva prohlásili, že budou hlasovat pro Mitta Romneyho.

Voleb ve Washingtonu D. C. se vůbec nezúčastnil Rick Santorum, neboť nesplňoval podmínky pro účast, kterými jsou příspěvek ve výši 5 000 dolarů a podpisy jednoho procenta registrovaných republikánů v tomto státě nebo bez podpisů příspěvek 10 000 dolarů.

Ve stejný den se konaly uzavřené primárky ve státě Maryland. Vítěz každého kongresového okrsku získá tři delegáty a vítěz celého státu 13 delegátů. Mitt Romney zvítězil v každém okrsku a získal tak všech 37 delegátů.

Stejný systém rozdělení delegátů má i stát Wisconsin. Primárky jsou zde na rozdíl od Marylandu otevřené. Rick Santorum dokázal ve dvou kongresových okrscích zvítězit, což mu pomohlo získat 9 delegátů. Zbývajících 33 delegátů připadlo na Mitta Romneyho.

Ze všech dubnových států bylo vítězství ve Wisconsinu nejméně přesvědčivé. Získal 44% hlasů, což bylo „pouze“ o 7% více, než získal Rick Santorum jako v pořadí druhý kandidát. V ostatních dubnových státech Mitt Romney přesvědčivě vyhrál a kromě právě Wisconsinu a Marylandu získal vždy nadpoloviční většinu hlasů.

Státy Connecticut, Delaware a New York mají uzavřené primárky se systémem „vítěz bere vše“ nebo „vítěz s nadpoloviční většinou hlasů bere vše.“

Mitt Romney ve všech těchto třech státech získal nadpoloviční většinu, takže také získal všech 134 delegátů z těchto států.

V primárkách na Rhode Islandu může hlasovat kdokoliv, kdo nebyl v uplynulých devadesáti dnech členem jiné strany. Delegáti se zde rozdělují poměrně pouze ve dvou kongresových okrscích. Oba okrsky mají osm delegátů. Ron Paul získal zhruba čtvrtinu hlasů v každém z nich a Mitt Romney získal téměř celý zbytek. Dohromady získal Ron Paul čtyři delegáty a Mitt Romney dvanáct.

Posledním dubnovým státem byla Pensylvánie, která má 72 delegátů, ale žádný z nich není povinen hlasovat pro konkrétního kandidáta. Hlasování v primárních volbách pouze ukazuje preference republikánských voličů, neboť se jedná o uzavřené primárky. Na úrovni kongresových okrsků jsou pak voleni přímo delegáti. Na celonárodním shromáždění volila drtivá většina právě pro Mitta Romneyho, který také nezávazné hlasování vyhrál.

V dubnu získal z těchto států Ron Paul 4 delegáty, Rick Santorum 9 a Newt Gingrich žádného delegáta nezískal. Jelikož některé státy přiřazují kandidátům delegáty i o několik měsíců později, než v den konání všeobecných primárek, získali tito kandidáti v dubnu o několik delegátů více, než je zde uvedeno. Jedná se však o jednociferná čísla. Jasným vítězem dubnových států byl Mitt Romney. Získal sice „jen“ dvakrát více hlasů, než druhý Rick Santorum, ale díky velkému počtu států se systémem „vítěz bere vše“, získal téměř všechny delegáty.

10. dubna Rick Santorum přerušil svou kampaň z důvodu vyčerpání svých finančních prostředků. To dalo novou naději Newtu Gingrichovi, který se zaměřil na primárky ve státě Delaware. Tam skončil druhý s více, než čtvrtinou hlasů, což ovšem v tomto státě nestačilo ani na jednoho delegáta a tak oznámil druhého května pozastavení své kampaně.

6.2.6. ZBÝVAJÍCÍ STÁTY

Ve zbývajících státech spolu soupeřili již jen Mitt Romney a Ron Paul. Když odstupoval Newt Gingrich, nepodpořil přímo Mitta Romneyho, ale

prohlásil, že „se jedná o volbu mezi Mittem Romneyem a nejradiálnějším levicovým prezidentem v americké historii.“¹⁵²

Sedmého května podpořil Mitta Romneyho i Rick Santorum, ačkoliv o něm prohlásil během primárek, že se jedná „o nejhoršího republikána v zemi.“¹⁵³ Důvodem byla stejně jako u Gingriche obava z Obamova znovuzvolení.

Čtrnáctého května oznámil pozastavení kampaně Ron Paul z důvodu nedostatku peněz. Místo toho se soustředil na hledání delegátů na státních sjezdech ve státech, kde již primárky proběhly, ale ještě nebylo rozhodnuto o delegátech.

Republikánské primárky 2012 nebyly zdaleka tak napínavé jako demokratické primárky 2008. Mitt Romney byl od začátku jasným favoritem a v průběhu primárek to potvrzoval, jak jsem již ukázal. Bez protikandidáta tak bylo již rozhodnuto. Ron Paul osloví především libertariány, kterých zatím není pro velký úspěch příliš mnoho, a tak bylo téměř jisté, že příznivci obou odstoupivších kandidátů podpoří spíše Mitta Romneyho. Troufám si dokonce tvrdit, že přítomnost Mitta Romneyho a Rona Paula v jedné straně je možná pouze v systému dvou stran.

29. května po vítězství v Texaských primárkách měl Mitt Romney zajištěno vítězství na celonárodním shromáždění. Ke zvolení na prezidentského kandidáta v prvním kole je třeba prosté většiny z 2 286 delegátů, což je 1 144. Texas rozděluje delegáty poměrně a Romneymu stačilo pouze 38%, aby měl zajištěn dostatečný počet vázaných delegátů. Nakonec s přehledem zvítězil se 70%.

Posledním státem, kde se rozhodovalo o delegátech, byla čtrnáctého července Nebraska. Po ní následoval v srpnu celonárodní sjezd Republikánské strany, kde se mělo již definitivně rozhodnout o tom, kdo bude republikánským kandidátem na prezidenta.

¹⁵² *Candidate Gingrich ends campaign but vows to keep fighting as 'Citizen' Gingrich.* FOX NEWS. [online]. 2.5.2012. 2012 [cit. 9.9.2013]. Dostupné z: <http://www.foxnews.com/politics/2012/05/02/gingrich-officially-suspends-campaign/>

¹⁵³ *Santorum endorses former rival Romney as GOP presidential candidate.* FOX NEWS. [online]. 7.5.2012. 2012 [cit. 9.9.2013]. Dostupné z: <http://www.foxnews.com/politics/2012/05/07/santorum-endorses-former-rival-romney-as-gop-presidential-candidate/>

Mitt Romney měl jistých 1 399 delegátů, kteří byli povinni hlasovat právě pro něj. Jedenáctého srpna, dva týdny před sjezdem, oznámil Mitt Romney, že jako viceprezident s ním bude kandidovat Paul Ryan.

Týden před sjezdem uvolnil Newt Gingrich své delegáty a vyzval je, aby hlasovali pro Mitta Romneyho. O několik dnů později podnikl stejný krok i Rick Santorum.

6.2.7. REPUBLIKÁNSKÝ SJEZD V TAMPĚ

Republikánský sjezd začal 28. srpna v Tampě na Floridě a trval tři dny. Původně měl začít o dva dny dříve, ale kvůli hurikánu Isaac, byl odložen.

Republikánský sjezd provázela mimořádná bezpečnostní opatření, na která bylo vyčleněno 50 milionů dolarů z federálního rozpočtu. Nakonec se však jednalo o relativně klidnou událost v porovnání s předchozím sjezdem v roce 2008, kde demonstrovalo přes 10 000 lidí, nejčastěji proti válce v Iráku. Letos bylo zaznamenáno pouze pár menších demonstrací.

Během těchto tří dnů řečnilo mnoho významných republikánů, včetně hvězd showbyznysu a byla schválena platforma pro další směřování Republikánské strany.

Ronu Paulovi byl nabídnut prostor pro projev pod podmínkou, že plně podpoří Mitta Romneyho. Paul tuto nabídku odmítl se slovy: „*To by popřelo vše, co jsem za posledních 30 let udělal. Nesouhlasím zcela, aby byl prezidentem.*“¹⁵⁴

Nejdůležitější událostí byla volba republikánského kandidáta na prezidenta, která proběhla v úterý 28. srpna.

Mitt Romney měl vítězství jisté už od primárek v Texasu, takže se nejednalo o nijak napínavou událost. Romney pak na sjezdu získal drtivou většinu superdelegátů, včetně těch, které uvolnili kandidáti Santorum a Gingrich. Pár delegátů navíc získal ještě Ron Paul.

Pokud by se někomu zdálo při čtení kapitoly o kandidátech, že jména Ron Paul, Rand Paul a Paul Ryan mohou být matoucí, tak ho mohu uklidnit tím, že není sám, kdo s tím má problém, neboť 5 delegátů z Pensylvánie hlasovalo pro Paula Ryana namísto Rona Paula.

¹⁵⁴ HARWOOD, John. *Libertarian Legion Stands Ready to Accept Torch From Paul*: THE NEW YORK TIMES. The New York Times [online]. 25.8.2012. 2012 [cit. 13.9.2013]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2012/08/26/us/politics/ron-paul-passing-torch-to-a-libertarian-legion.html?_r=0

Mitt Romney nakonec získal 2 061 delegátů a Ron Paul 185. 5 delegátů nedopatřením získal Paul Ryan. Zbytek připadl některým odstoupivším kandidátům a někteří delegáti hlasovali jako nerozhodnutí nebo byli neohlášení apod.

Do všeobecných prezidentských voleb šel jako republikánský kandidát proti Baracku Obamovi Mitt Romney.

7. VŠEOBECNÉ PREZIDENTSKÉ VOLBY 2012

7.1. LEGISLATIVNÍ ZMĚNY V NĚKTERÝCH STÁTECH

Od roku 2011 schválilo několik států nové volební zákony týkající se zejména identifikace voličů s odůvodněním, že mají zabránit volebním podvodům. Tyto zákony byly napadeny Demokratickou stranou, protože se snaží potlačit hlasování jejich příznivců a tím zlepšit šance republikánskému kandidátovi. Od voličů měl být vyžadován průkaz totožnosti vydaný vládou. To je typicky řidičský průkaz nebo cestovní pas, který nemají v mnohem větší míře Afroameričané a Hispánci, kteří tvoří významnou část voličské základny Demokratické strany. Prezidentské volby 2012 ovlivní dohromady šestnáct nových zákonů a dvě nařízení guvernérů ve třinácti státech.¹⁵⁵

Navíc zákonodárci Pensylvánie navrhli plán na změnu systému „vítěz státu bere vše“ na „vítěz okrsku bere vše,“ jako má Maine a Nebraska, kde jsou volitelé rozděleni do těchto okrsků. Pensylvánie je státem demokratů, ale většinové zastoupení v obou komorách parlamentu tohoto státu měla zrovna Republikánská strana, která tak chtěla hlasy pro demokraty rozmělnit. Ačkoliv návrh vzbudil pozornost médií, na hlasování o něm nakonec vůbec nedošlo a celá věc tak utichla.¹⁵⁶

Na základě sčítání obyvatelstva došlo také ke změně počtu volitelů v některých státech. Státy Illinois, Iowa, Massachusetts, Michigan, New Jersey, Pensylvánie, Louisiana a Missouri ztratily jednoho volitele. New York a Ohio přišly o dva. Naopak jednoho volitele navíc získaly státy Washington, Arizona, Georgia, Jižní Karolína, Nevada a Utah. Texas získal navíc čtyři volitele a Florida dva. Státy, ve kterých v letech 2000, 2004 a 2008 zvítězil demokratický kandidát, ztratily celkem 6 delegátů. Naopak 6 delegátů navíc mají státy, ve kterých zvítězil ve stejných letech republikánský kandidát. Celkový počet delegátů se nijak nezměnil.

¹⁵⁵ *Election 2012: Voting Laws Roundup*. NEW YORK UNIVERSITY SCHOOL OF LAW. Brennan Center for Justice [online]. 11. 10. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.brennancenter.org/analysis/election-2012-voting-laws-roundup>

¹⁵⁶ LEVY, Marc. *GOP Pennsylvania electoral vote plan might be out of steam*. THE YORK DAILY RECORD. Ydr.com [online]. 21. 11. 2011. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ydr.com/politics/ci_19384632

7.2. KAMPAŇ A JEJÍ FINANCOVÁNÍ

Prezidentské volby 2012 byly opět nejdražší v historii. Podle některých odhadů bylo utraceno přes dvě miliardy dolarů. Oba kandidáti utratili téměř 1,3 miliardy dolarů. Nejvíce se podařilo vybrat Baracku Obamovi, který tak překročil rekord z minulých voleb, který také patřil jemu. Vybral přes 700 milionů dolarů, z nichž převážnou část získal díky internetovým zdrojům. Mitt Romney naproti tomu získal necelou půl miliardu.¹⁵⁷ Zbytek částky připadá především na nezávislé zdroje.

Letošní volby také ovlivnil případ Citizens United v. Federal Election Commission. Konzervativní nezisková organizace Citizens United měla v plánu odvysílat film, který kritizoval Hillary Clinton. To bylo v rozporu § 203 zákona známého jako Bipartisan Campaign Reform Act of 2002¹⁵⁸, který zakazuje právníkům osobám a odborům nezávisle financovat projevy, které jasně podporují kandidáta nebo naopak vyzývají k jeho porážce, v rámci předvolební kampaně. Případ se dostal až k Nejvyššímu soudu Spojených států amerických, který rozhodl, že toto ustanovení je v rozporu s prvním dodatkem Ústavy, který říká, že „Kongres nesmí vydávat zákony zavádějící nějaké náboženství nebo zákony, které by zakazovaly svobodné vyznávání nějakého náboženství; právě tak nesmí vydávat zákony omezující svobodu slova nebo tisku, právo lidu pokojně se shromažďovat a právo podávat státním orgánům žádosti o nápravu křivd.“¹⁵⁹

Těmto volbám také dominovala negativní kampaň. Ze stovek tisíc televizních reklam, za kterými stáli přímo kandidáti, jich bylo přes osmdesát procent negativních. Politické reklamy od nezávislých zdrojů byly negativní dokonce v devadesáti procentech případů.¹⁶⁰

¹⁵⁷ Přesná čísla jsou přímo na stránkách Federální volební komise (FEC). http://www.fec.gov/press/campaign_finance_statistics.shtml

¹⁵⁸ Jedná se o novelu zákona Federal Election Campaign Act of 1971

¹⁵⁹ Opinion of the United States Supreme Court, 21. 1. 2010. No. 08-205. *Citizens United v. Federal Election* [cit. 27. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.supremecourt.gov/opinions/09pdf/08-205.pdf>

¹⁶⁰ HUNT, Albert R. *Barrage of Negative Ads May Haunt President-Elect*. BLOOMBERG L.P. Bloomberg View [online]. 14. 10. 2012. [cit. 19. 9. 2012]. Dostupné z: <http://www.bloomberg.com/news/2012-10-14/barrage-of-negative-ads-may-haunt-president-elect.html>

Součástí kampaně jsou také debaty kandidátů. Tradičně probíhají tři debaty mezi kandidáty na prezidenta a jedna mezi kandidáty na viceprezidenta. Dále proběhly čtyři debaty kandidátů třetích stran.

V následujících kapitolách se budu věnovat pouze debatám mezi kandidáty obou hlavních stran.

7.3. TELEVIZNÍ DEBATY KANDIDÁTŮ

Průběh a způsob vedení televizních debat mezi kandidáty byl předem naplánován v gentlemanské dohodě (Memorandum of Understanding) uzavřené mezi hlavními volebními poradci obou kandidátů.¹⁶¹

Dohoda řeší kdy a kde budou debaty probíhat a kdo je bude moderovat. Dále je stanoveno, jakého okruhu témat se budou jednotlivé debaty týkat, kdo je bude sponzorovat a jak dlouho budou trvat. V dohodě je dokonce ustanovení o šatnách pro kandidáty.¹⁶²

Televizní debaty jsou tedy hlavně v rukou kandidátů, nikoliv v rukou televizních společností.

7.3.1. PRVNÍ TELEVIZNÍ DEBATA

První televizní debata proběhla 3. října na University of Denver v Coloradu. Debata byla moderována Jimem Lehrer a vysílala ji celonárodní stanice Public Broadcasting Service (PBS). Bylo dohodnuto mezi kandidáty, že ani jeden nebude mít úvodní proslov. Debatovalo se, jak bylo dohodnuto, o vnitrostátní politice. Konkrétní podoba otázek byla na moderátorovi, který si vybíral mezi otázkami, které navrhovali lidé na internetu.

Debata měla 90 minut a byla rozdělena podle počtu témat na šest patnáctiminutových částí. Moderátor položil otázku a dal každému kandidátovi dvě minuty na odpověď. Zbytek času byl věnován otevřené diskusi mezi kandidáty. Na diskusi bylo naplánováno 8 minut a 45 sekund, ale obzvláště v posledních částech byla diskuse kratší, neboť kandidáti překračovali svůj vyhrazený čas. Na poslední část zbyly pouze tři minuty. Nakonec dostal každý kandidát dvě minuty na svůj závěrečný proslov.

¹⁶¹ Robert Bauer vedl Obamovu kampaň a Ben Ginsberg Romneyho.

¹⁶² Celý dokument je dostupný na těchto stránkách: <http://thepage.time.com/2012/10/15/the-2012-debates-memorandum-of-understanding-between-the-obama-and-romney-campaigns/>

Témata dle chronologického pořadí byla: politika zaměstnanosti, federální deficit a dluh, sociální zabezpečení, zdravotnictví, role a poslání vlády Spojených států a nakonec problém patových situací při prosazování zákonů.

Jejich postoje k těmto tématům jsem přiblížil v kapitole o kandidátech. Romney zdůraznil, že chce snížit daně a podnítit tak firmy k tvorbě pracovních míst. Obama naopak tvrdil, že rozpočet nelze bez zvýšení daní vyrovnat.¹⁶³

První prezidentskou debatu sledovalo 67 milionů diváků, což z ní činí nejsledovanější první prezidentskou debatu za posledních 32 let.¹⁶⁴ Podle stanice CBS vyhrál debatu Mitt Romney. 46% diváků bylo přesvědčeno, že si vedl lépe než Barack Obama. Ten přesvědčil podle stanice CBS 22% diváků. Podle CNN si Romney vedl dokonce ještě lépe. Podle jejich průzkumů vyhrál u 67% diváků a Obama u 25%.¹⁶⁵

Mitt Romney byl po celou dobu energičtější, poutavější a působil mnohem připraveněji. Zvládl také lépe řeč těla, na rozdíl od Obamy, který často klopil zrak.

Podle několika nezávislých pozorovatelů uvedli oba kandidáti několik faktických nesrovnalostí.

7.3.2. DEBATA KANDIDÁTŮ NA VICEPREZIDENTA

Debata kandidátů na viceprezidenta proběhla 11. října na Centre College v Kentucky. Vysílána byla televizní společností American Broadcasting Company (ABC) a moderovala ji Martha Raddatz. Témata byla jak o vnitrostátní, tak o zahraniční politice. Celkem jich bylo devět a na každé tak připadlo deset minut.

První otázka se týkala teroristického útoku v Benghazi v Lybii, kde byli zabiti čtyři američané. Otázka byla, zda nešlo o selhání výzvědných služeb. Joe Biden připomněl, že Obama ukončil válku v Iráku, plánuje do roku 2014 stáhnout vojáky z Afgánistánu a připomněl také dopadení Usámy bin Ladina a opřel se do Romneyho, který prohlásil, že stažení vojsk z Iráku byla chyba a na stažení vojsk z Afgánistánu by se nemělo stanovit ještě žádné pevné datum. Paul Ryan naopak mluvil o tom, že by Amerika neměla omezovat svou vojenskou sílu a ukazovat tak

¹⁶³ Přepis celé debaty lze najít zde: <http://edition.cnn.com/2012/10/03/politics/debate-transcript/index.html>

¹⁶⁴ V roce 1980 sledovalo první debatu mezi Jimmy Carterem a Ronaldem Reaganem přes 80 milionů diváků.

¹⁶⁵ DUTTON, Sarah a kol. *Poll: Uncommitted voters say Romney wins debate*. CBS NEWS. *Cbs news* [online]. 14. 12. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.cbsnews.com/news/poll-uncommitted-voters-say-romney-wins-debate/>

světu svou slabost. Joe Biden pak Ryanovi oponoval, že jako kongresman snížil rozpočet na zabezpečení ambasád o 300 milionů dolarů oproti tomu, o kolik ho požádali.

Další otázka se týkala Iránu. Oba kandidáti souhlasili, že by se mělo Iránu zabránit v získání jaderných zbraní. Joe Biden si ovšem nemyslí, že je Irán v získání těchto zbraní tak blízko, jak tvrdí Paul Ryan, který také navrhuje vůči Iránu razantnější postup, včetně vojenské akce, kterou Joe Biden vidí jako až poslední možnost.

Třetí otázka se týkala politiky zaměstnanosti. Kandidáti byli dotázáni, zda a jak jsou schopni snížit míru nezaměstnanosti z tehdejších osmi procent na šest procent. Joe Biden zmínil záchranu General Motors za vlády Baracka Obamy a připomněl Romneyho výrok o tom, že 47% voličů má Barack Obama již jistých, protože jsou závislí na penězích z veřejných rozpočtů. Paul Ryan povrchně zmínil jejich plán na ekonomický růst a pak se debata otočila směrem k hodnocení Romneyho osobnosti a k tomu, kdo čím bude stimulovat růst ekonomiky.

Čtvrtá otázka se týkala systému Medicare¹⁶⁶ a sociálního zabezpečení. Paul Ryan kritizoval systém Obamacare, že odčerpává prostředky ze systému Medicare. Konkrétní částka byla 716 miliard dolarů. Biden oponoval, že tuto částku ušetřili tím, že snížili přemrštěně výdaje na systém Medicare. Paul Ryan také prohlásil, že by měli mít mladí lidé možnost zajistit se pro budoucnost sami bez pomoci státního sociálního zabezpečení.

Další otázka se týkala daní. Moderátorka se kandidátů dotázala, kdo bude platit více a kdo méně. Viceprezident Biden odpověděl, že střední třída bude platit méně a lidé, kteří vydělávají miliony, budou platit o něco málo více. Kongresman Paul Ryan chce snížit všem celkovou daňovou zátěž, což by mělo podle jejich plánů také vytvořit 7 milionů pracovních míst. Na druhou stranu chce vysokopříjmovému obyvatelstvu uzavřít mezery v zákoně, aby neměli tolik možností vyhnout se placení daní.

Šestá otázka se týkala stažení vojsk z Afgánistánu. Oba kandidáti souhlasí, že má dojít v roce 2014 ke stažení vojsk. Paul Ryan se chce však ujistit, že se nedostane Taliban zpět k moci. Joe Biden je pro bezpodmínečné stažení vojsk.

¹⁶⁶ Medicare je zdravotně-sociální systém, který garantuje přístup ke zdravotní péči Američanům nad 65 let.

Následující dotaz se týkal dalšího konfliktu, a to války v Sýrii. Joe Biden řekl, že spolupracují se všemi lidmi v regionu, aby zjistili, kdo si zaslouží jejich podporu, aby mohli vystřídat u moci Bashara Assada, až bude svržen, což se podle viceprezidenta určitě stane. Zajímavé je, že dvakrát zkomolil Assadovo jméno. Paul Ryan neřekl nic, co by nasvědčovalo tomu, že by chtěl situaci řešit jinak.

Předposlední dotaz se týkal interrupcí. Moderátorka nezapomněla zmínit, že je to poprvé v historii, kdy se takovéto debaty zúčastnili dva kandidáti katolického vyznání. Paul Ryan je pro-life kandidátem. Joe Biden má osobní postoj jako každý katolík, ale nechce ho vnucovat ostatním lidem, takže je naopak pro-choice kandidátem.

Poslední otázka narážela na způsob vedení prezidentské kampaně, na který si údajně moderátorce stěžoval válečný veterán. Poslední otázka tak byla v podstatě prodloužením závěrečných proslavů.

Podle průzkumu stanice CBS si vedl v debatě lépe Joe Biden (50%), než Paul Ryan (31%).¹⁶⁷ Podle CNN si vedl lépe Paul Ryan (48%), než protivník (44%), ale v hlasování bylo zastoupeno o 8% více republikánů, než je v celkové populaci.¹⁶⁸ Biden tak zpomalil Romneyho úspěch po první prezidentské debatě. Joe Biden často používal argumentační klamy. Především podsouval Ryanovi a Romneymu stanoviska, která pak Paul Ryan vyvracel.¹⁶⁹ Oproti první prezidentské debatě zde bylo více osobních útoků především na prezidentské kandidáty.

Bývalá kandidátka na viceprezidentku Sarah Palin později obvinila moderátorku, že byla na Paula Ryana příliš tvrdá.

Debatu sledovalo 51 milionů diváků, což je třetí nejvyšší sledovanost viceprezidentské debaty v historii. Největší sledovanost měla viceprezidentská debata mezi Joe Bidenem a Sarah Palin v roce 2008. Tu sledovalo 70 milionů Američanů.

¹⁶⁷ DUTTON, Sarah a kol. *Poll: Biden takes debate over Ryan, uncommitted voters say*. CBS NEWS. *Cbs news* [online]. 14. 12. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.cbsnews.com/news/poll-biden-takes-debate-over-ryan-uncommitted-voters-say/>

¹⁶⁸ POLL: CNN Poll: Who won the VP debate?. CNN. CNN [online]. 11. 10. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/POLITICS/pollingcenter/polls/3262>

¹⁶⁹ Přepis celé debaty lze najít například zde: <http://www.npr.org/2012/10/11/162754053/transcript-biden-ryan-vice-presidential-debate>

7.3.3. DRUHÁ TELEVIZNÍ DEBATA

Druhá televizní debata probíhala 16. října na Hofstra University ve státě New York. Vysílána byla televizní společností Cable News Network (CNN) a moderovala ji Candy Crowley. Mluvílo se především o vnitrostátní politice, ale debata obsahovala i části o zahraniční politice. Otázky pokládali předem vybraní diváci, kterých bylo 82 a jednalo se údajně o zatím nepřesvědčené voliče z New Yorku a okolí. 15 z nich mělo kandidátům položit otázku. Kvůli nedostatku času bylo nakonec položeno pouze 11 dotazů. Tyto dotazy byly moderátorce a jejímu týmu předem známy. Každý dotaz směřoval konkrétnímu kandidátovi, ten pak měl dvě minuty na odpověď. Po úvodních odpovědích probíhala dvouminutová otevřená debata, ve které občas moderátorka pokládala doplňující otázky.

První tři otázky se týkaly zaměstnanosti, energetiky, daní a snížení rozpočtového deficitu. Tato témata byla rozebrána dostatečně v kapitole o kandidátech, i v kapitole o televizní debatě viceprezidentských kandidátů.

Čtvrtá otázka byla o nerovnosti v příjmech mezi muži a ženami. Katherine Fenton se zeptala Baracka Obamy, jak chce napravit nerovnosti na pracovišti, především v příjmech. Obama připomněl, že jeden z prvních zákonů, který podepsal, přikazoval vyplácet za stejnou práci stejnou mzdu bez ohledu na pohlaví. Nakonec své odpovědi zdůraznil, že má v plánu se na toto téma dále soustředit.

Další otázka směřovala na Mitta Romneyho. Tazatelku zajímalo, jaký je rozdíl mezi ním a Georgem W. Bushem. Romney pak opět zopakoval svůj plán na zlepšení ekonomické situace a v čem jsou jeho zamýšlené kroky jiné, než ty, které realizoval George Bush.

Šestou otázku položil bývalý a nyní nespokojený volič Baracka Obamy. Zajímalo ho, proč by měl volit stejně jako předešlé volby. Zde samozřejmě prezident zopakoval své úspěchy za poslední čtyři roky. Zmínil například dopadení Usámy bin Ládina a zdravotní reformu.

Další otázka, která směřovala na Romneyho, se týkala imigrantů, kteří jsou produktivními členy společnosti, ale nemají povolení k trvalému pobytu. Romney chce zjednodušit získávání povolení pro imigranty, kteří mohou být přínosem pro společnost. Nechce ovšem omilostnit ty, co jsou ve Spojených státech nelegálně. Obama chce téměř to stejné s tím rozdílem, že některé ilegální imigranty by omilostnil.

Osmá otázka se týkala útoku na ambasádu v Lybii, který byl probírán také v debatě kandidátů na viceprezidenta.

Poslední otázka, která směřovala na Obamu byla o útočných zbraních. Postoj obou kandidátů ke zbraním je vysvětlen v kapitole o kandidátech a v debatě neřekli nic, co by se nějak odchylovalo od toho, co jsem napsal výše.

Předposlední dotaz se týkal přesunu výroby do zahraničí. Romney chce tento problém vyřešit snížením daní, aby američtí výrobci nepřesouvali svou výrobu do Číny, kterou také obviňuje z toho, že uměle snižuje hodnotu své měny a získává tím výhodu na trhu. Dokonce je ochoten uvalit cla na zboží dovážené z Číny.

Posledního tazatele zajímalo, co si kandidáti myslí, že je nejrozšířenější omyl o nich a dal jim tak prostor, aby ho mohli vyvrátit. Šlo tak vlastně o závěrečné řeči.¹⁷⁰

Podle bleskových průzkumů se vedlo lépe Baracku Obamovi. Napříč politickým spektrem také panovala shoda, že Obamův výstup byl mnohem lepší, než v první televizní debatě. Naopak Romney podle mnohých působil napjatě, podrážděně a často skákal svému soupeři do řeči.

7.3.4. TŘETÍ TELEVIZNÍ DEBATA

Třetí televizní debata probíhala 22. října na půdě Lynn University na Floridě a moderoval ji Bob Schieffer ze stanice CBS, která také tuto debatu vysílala. Debata měla být čistě o zahraniční politice, ale kandidáti občas odběhli i k vnitrostátním tématům. Celá devadesátiminutová debata byla rozdělena na šest patnáctiminutových témat. Moderátor položil otázku a dal každému kandidátovi dvě minuty na odpověď. Poté opět probíhala otevřená diskuse.

První dvě části byly opět o útoku na ambasádu v Lybii a o občanské válce v Sýrii.

Třetí část uvedl moderátor dotazem na roli Spojených států ve světě. Mitt Romney hovořil o tom, že Amerika má povinnost bránit ve světě svobodu a principy, které dělají svět mírumilovnějším. Obama pak to stejné vyjádřil jinými slovy a stočil debatu k vnitrostátní politice.

¹⁷⁰ Přepis celé debaty lze najít například zde: <http://www.npr.org/2012/10/16/163050988/transcript-obama-romney-2nd-presidential-debate>

Čtvrtá část se týkala Izraele a Iránu. Moderátora zajímalo, zda by útok na Izrael považovali za útok na Spojené státy americké. S tím oba kandidáti souhlasili a oba chtějí zabránit Iránu v získání jaderných zbraní. Oba také chtějí do roku 2014 stáhnout vojska z Afghánistánu, což bylo také předposlední téma.

Poslední část debaty byla o Číně. Toto téma bylo rozebráno také v druhé televizní debatě. Oba kandidáti se shodli, že je třeba přinutit Čínu, aby hrála podle stejných pravidel jako ostatní státy.

Na závěr měl každý kandidát dvě minuty na závěrečný proslov.¹⁷¹

Podle bleskových průzkumů si opět vedl lépe Barack Obama.

7.3.5. SHRNUTÍ TELEVIZNÍCH DEBAT

Jedná se spíše o show, než o prezentaci názorů. Kandidáti nebyli ani příliš rozdílní ve svých názorech. Často zmiňovali nějaké dojemné historky ze setkání s běžnými Američany, aby tak vylepšili svůj obraz, ale mnoho věcných argumentů nepadlo. Kandidáti také často vyzdvihují své dosavadní úspěchy a naopak neúspěchy soupeře. Jejich navrhovaná řešení určitých problémů nejsou sice úplně totožná, ale nějakých zásadních ideových rozdílů jsem si nevšiml. Debata s Ronem Paulem jako zásadovým libertariánem, a tak přesným opakem Baracka Obamy, by byla jistě mnohem zajímavější.

7.4. 6. LISTOPAD

6. listopadu se konalo ve Spojených státech všelidové hlasování. Volby provázela nižší účast, než v roce 2008. Oproti některým jiným prezidentským volbám se však jednalo s účastí 58,2% oprávněných voličů o docela velkou účast. Hlasování kvůli časovému posunu neprobíhá ve stejný čas. Nejdříve jsou otevřeny volební místnosti na východním pobřeží a nejspíše se začíná hlasovat na Aljašce a Havaji. To stejné pochopitelně platí pro ukončení hlasování.

První státy otevřely své volební místnosti již v šest hodin ráno,¹⁷² předtím o půlnoci otevřela své volební místa tradičně dvě města v New Hampshire. Je to osada Dixville Notch a město Hart's Location. Na Havaji byly otevřeny volební místnosti až v pravé poledne. V sedm hodin večer byly uzavřeny místnosti

¹⁷¹ Přepis celé debaty lze najít například zde: <http://www.npr.org/2012/10/22/163436694/transcript-3rd-obama-romney-presidential-debate>

¹⁷² Všechny časy jsou uvedeny podle časového pásma východního pobřeží Spojených států (EST).

v prvních šesti státech (Indiana, Kentucky, Virginie, Jižní Karolína a Georgie). Američané na Aljašce mohli hlasovat až do jedné hodiny ranní. Doba, po kterou lze hlasovat se stát od státu liší.

První výsledky hlasování přišly z Dixville Notch a Hart's Location o půl desáté ráno ještě během volebního dne, kdy některé státy ještě ani neotevřely své volební místnosti. Z těchto dvou míst je známější Dixville Notch svým půlnočním hlasováním a tím, že z něj přicházejí výsledky nejdříve. Zde došlo poprvé v historii k nerozhodnému stavu. Oba kandidáti získali pět hlasů. Ano, Dixville Notch je známý a má mediální pozornost pouze kvůli tomu, že je první. V Hart's Location zvítězil Obama, který získal 29 hlasů oproti Romneymu, který jich získal pouze 9.

Po uzavření volebních místností na východním pobřeží se začaly objevovat první výsledky. Podle CNN zvítězil Obama ve Vermontu a Romney v Kentucky a Indianě. Vermont a Kentucky nebylo překvapením, ale v Indianě zvítězil minulý rok Barack Obama. Mitt Romney cítil, že by mohl v tomto státě zvítězit a několikrát ho během kampaně navštívil. V první hodině vyhlášení výsledků získal Romney ještě Západní Virginii a Jižní Karolínu, což jsou ovšem tradiční republikánské státy. Romney měl v první hodině náskok, ale nejednalo se o žádné nerozhodné státy, tzv. „swing states.“ Mezi swing states byly tyto volby považovány státy Nevada, Colorado, Iowa, Wisconsin, Ohio, New Hampshire, Virginia, Severní Karolína a Florida.

Obama měl tak téměř jistých 237 volitelů, Romney 191, a o tom, kdo získá potřebných 270 volitelů, se mělo rozhodnout právě ve „swing states.“

Do ohlášení výsledku prvního nerozhodného státu vedl stále Mitt Romney, který měl 154 delegátů a Barack Obama 148.

O půl desáté večer byl ohlášen výsledek prvního nerozhodného státu, kterým byl Wisconsin. Hned za ním následoval New Hampshire a Obama tak získal 14 volitelů. O hodinu a půl později dorazily výsledky z Iowy, kde Obama získal dalších 6 volitelů. To mu dávalo celkem jistých 257 volitelů. Mitt Romney tak musel zvítězit v Ohio, které má 18 volitelů. Z toho dorazily výsledky hned vzápětí. Vítězem voleb v Ohio a téměř jistě v celých Spojených státech se stal opět Barack Obama.

Ten v 23:15 napsal svým příznivcům na svém twitterovém účtu: „*Jsme v tom všichni společně. Tak jsme vedli kampaň a takoví jsme. Děkuji.*“

Ve středu po půlnoci přednesl Obama svůj vítězný proslov, kde poděkoval svým voličům a prohlásil, že bude jednat s Romneyem o tom, „*jak můžou spolupracovat, aby tuto zemi posunuli dopředu.*“ Také svému soupeři pogrataloval k jeho tvrdě bojující kampani.¹⁷³

Mitt Romney samozřejmě pogrataloval svému soupeři k vítězství a prohlásil, že teď není čas na „*stranické rozepře a politické přetvařování*“ a je třeba, aby demokraté i republikáni „*upřednostnili lidi před politikou.*“¹⁷⁴

Volební výsledky¹⁷⁵ shrnuje následující tabulka:

Stát nebo oblast	Počet volitelů	Kandidát	Počet získaných hlasů	% získaných hlasů
Alabama	9	Obama	795,696	38.36%
		Romney	1,255,925	60.55%
Aljaška	3	Obama	122,640	40.81%
		Romney	164,676	54.80%
Arizona	11	Obama	1,025,232	44.59%
		Romney	1,233,654	53.65%
Arkansas	6	Obama	394,409	36.88%
		Romney	647,744	60.57%
Kalifornie	55	Obama	7,854,285	60.24%
		Romney	4,839,958	37.12%
Colorado	9	Obama	1,323,101	51.49%
		Romney	1,185,243	46.13%
Connecticut	7	Obama	905,083	58.06%
		Romney	634,892	40.73%
Delaware	3	Obama	242,584	58.61%
		Romney	165,484	39.98%
District of Columbia	3	Obama	267,070	90.91%
		Romney	21,381	7.28%

¹⁷³ Přepis celého proslovu lze najít například zde: <http://politicalticker.blogs.cnn.com/2012/11/07/transcript-obamas-victory-speech/>

¹⁷⁴ Přepis celého proslovu lze najít například zde: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=102577>

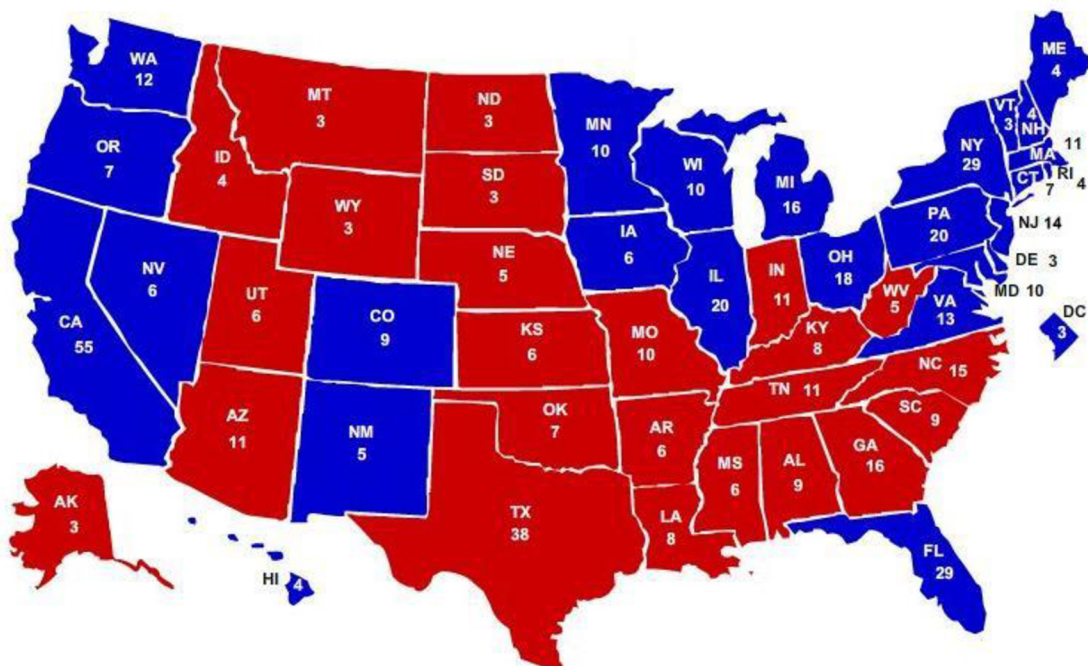
¹⁷⁵ Volební výsledky byly získány z oficiálních údajů Federální volební komise na adrese <http://www.fec.gov/pubrec/fe2012/federalection2012.pdf>

Florida	29	Obama	4,237,756	50.01%
		Romney	4,163,447	49.13%
Georgia	16	Obama	1,773,827	45.48%
		Romney	2,078,688	53.30%
Havaj	4	Obama	306,658	70.55%
		Romney	121,015	27.84%
Idaho	4	Obama	212,787	32.62%
		Romney	420,911	64.53%
Illinois	20	Obama	3,019,512	57.60%
		Romney	2,135,216	40.73%
Indiana	11	Obama	1,152,887	43.93%
		Romney	1,420,543	54.13%
Iowa	6	Obama	822,544	51.99%
		Romney	730,617	46.18%
Kansas	6	Obama	440,726	37.99%
		Romney	692,634	59.71%
Kentucky	8	Obama	679,370	37.80%
		Romney	1,087,190	60.49%
Louisiana	8	Obama	809,141	40.58%
		Romney	1,152,262	57.78%
Maine	4	Obama	401,306	56.27%
		Romney	292,276	40.98%
Maryland	10	Obama	1,677,844	61.97%
		Romney	971,869	35.90%
Massachusetts	11	Obama	1,921,290	60.65%
		Romney	1,188,314	37.51%
Michigan	16	Obama	2,564,569	54.21%
		Romney	2,115,256	44.71%
Minnesota	10	Obama	1,546,167	52.65%
		Romney	1,320,225	44.96%
Mississippi	6	Obama	562,949	43.79%
		Romney	710,746	55.29%
Missouri	10	Obama	1,223,796	44.38%
		Romney	1,482,440	53.76%

Montana	3	Obama	201,839	41.70%
		Romney	267,928	55.35%
Nebraska	5	Obama	302,081	38.03%
		Romney	475,064	59.80%
Nevada	6	Obama	531,373	52.36%
		Romney	463,567	45.68%
New Hampshire	4	Obama	369,561	51.98%
		Romney	329,918	46.40%
New Jersey	14	Obama	2,125,101	58.38%
		Romney	1,477,568	40.59%
Nové Mexiko	5	Obama	415,335	52.99%
		Romney	335,788	42.84%
New York	29	Obama	4,485,741	63.35%
		Romney	2,490,431	35.17%
Severní Karolína	15	Obama	2,178,391	48.35%
		Romney	2,270,395	50.39%
Severní Dakota	3	Obama	124,827	38.69%
		Romney	188,163	58.32%
Ohio	18	Obama	2,827,710	50.67%
		Romney	2,661,433	47.69%
Oklahoma	7	Obama	443,547	33.23%
		Romney	891,325	66.77%
Oregon	7	Obama	970,488	54.24%
		Romney	754,175	42.15%
Pensylvánie	20	Obama	2,990,274	51.97%
		Romney	2,680,434	46.59%
Rhode Island	4	Obama	279,677	62.70%
		Romney	157,204	35.24%
Jižní Karolína	9	Obama	865,941	44.09%
		Romney	1,071,645	54.56%
Jižní Dakota	3	Obama	145,039	39.87%
		Romney	210,610	57.89%
Tennessee	11	Obama	960,709	39.08%
		Romney	1,462,330	59.48%

Texas	38	Obama	3,308,124	41.38%
		Romney	4,569,843	57.17%
Utah	6	Obama	251,813	24.75%
		Romney	740,600	72.79%
Vermont	3	Obama	199,239	66.57%
		Romney	92,698	30.97%
Virginie	13	Obama	1,971,820	51.16%
		Romney	1,822,522	47.28%
Washington	12	Obama	1,755,396	56.16%
		Romney	1,290,670	41.29%
Západní Virginie	5	Obama	238,269	35.54%
		Romney	417,655	62.30%
Wisconsin	10	Obama	1,620,985	52.83%
		Romney	1,407,966	45.89%
Wyoming	3	Obama	69,286	27.82%
		Romney	170,962	68.64%

V červeně označených státech zvítězil Mitt Romney, v modře označených státech zvítězil Obama. To stejné platí pro mapu níže.

Podle průzkumu New York Times měl Romney větší podporu u mužů (52%), Obama měl naopak větší úspěch u žen (55%). Romney vyhrál u bělošské

většiny (59%), Obama získal většinu černošských hlasů (93%), hispánských (71%) a dominoval také u Američanů asijského původu (73%). Američané mladší 44 let volili převážně Obamu, Romneyho volili převážně starší voliči. Obama byl také úspěšnější u nízkopříjmového obyvatelstva a ve velkých městech. Na venkově, v malých městech a u vysokopříjmového obyvatelstva naopak uspěl Romney.¹⁷⁶

Ve stejný den se také konaly volby do Kongresu. Republikáni získali nové křeslo za Nebrasku, ale demokraté získali v Senátu tři nová křesla za státy Indiana, Connecticut a Massachusetts. Demokratická strana v Senátu posílila o dvě křesla a udržela si tak většinu. Ve Sněmovně reprezentantů posílili o dalších osm křesel, ale většina zůstala republikánská.

10. listopadu byly definitivně sečteny všechny hlasy. 17. prosince sbor volitelů formálně zvolil Baracka Obamu prezidentem na další funkční období. 3. ledna byl svolán Kongres a následujícího dne byly před ním přepočítány hlasy volitelů. 20. ledna Barack Obama s Joe Bidenem složili přísahu a v poledne jim začalo další funkční období. Následující den proběhl inaugurační ceremoniál.

7.5. OHLASY ZAHRANIČÍ

Většina ohlasů ze zahraničí byla pozitivní. Od představitelů různých států přicházely gratulace, ale jednalo se většinou o zdvořilost a lze předpokládat, že takové vzkazy by přicházely i v případě vítězství Mitta Romneyho. To stejné samozřejmě platí v případě negativních reakcí.

Taková přišla například od Iránského prezidenta Mahmúda Ahmadínežáda, který prohlásil, že americké volby byly „*bojištěm pro kapitalisty*“ a zesměšňoval financování volebních kampaní. Jeho viceprezident Mohammad Reza Rahimi prohlásil, že „*zlámou Obamovy chamtivé ruce a budou úspěšní v obcházení sankcí.*“¹⁷⁷

Taliban tradičně vyzval Obamu, aby okamžitě ukončil americkou misi v Afgánistánu.

¹⁷⁶ *President Exit Polls*. THE NEW YORK TIMES. The New York Times [online]. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://elections.nytimes.com/2012/results/president/exit-polls>

¹⁷⁷ KEATING, Joshua. *The best of the world leader congratulations*. FOREIGN POLICY. Foreign Policy [online]. 8. 11. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: http://blog.foreignpolicy.com/posts/2012/11/08/the_best_of_the_world_leader_congratulations

Guvernér Hong Kongu, který je ekonomicky nejsvobodnější zemí podle žebříčku Heritage, Leung Chun-ying Obamovi pogrataloval a pozval ho, aby „*viděl z první ruky proč je Hong Kong tak přitažlivý pro obchodní zájmy amerických společností v Asii.*“

8. DŮSLEDKY ZVOLENÍ A ODHAD BUDOUCÍHO VÝVOJE

8.1. EKONOMIKA

Obama navrhl několik řešení, jak zotavit ekonomiku Spojených států amerických. Není snad třeba připomínat, že Barack Obama se ujal poprvé prezidentské funkce, když americké hospodářství zažívalo velmi těžké období. Například nezaměstnanost během krize stoupla z necelých 5% až k 10%. Během Obamova prvního období nezaměstnanost klesala, až klesla na 8% nezaměstnaných, ať už díky nebo navzdory jemu. Zajímavé je, že poměr zaměstnanců ve státní sféře klesal a byl nižší, než za vlády George W. Bushe.¹⁷⁸

Za první rok v úřadu také vzrostl federální deficit na 1 413 miliard dolarů. Postupně sice klesal a v roce 2012 byl již deficit 1 100 miliard dolarů, ale to byl stále ještě více než dvojnásobek deficitu posledního roku Bushovy vlády, který činil 459 miliard dolarů.

Dalším problémem, se kterým se musí Obama vypořádat je přesun výroby amerických společností do zahraničí.

Obama chce nastartovat ekonomiku různými stimuly, například investicemi do infrastruktury, jako jsou výstavby a opravy silnic a mostů. Pokud někde tyto stavby chybí nebo už tam sice jsou, ale v katastrofálním stavu, je třeba podniknout určité kroky k nápravě. Samotná výstavba ale není nutně cestou k většímu blahobytu.

Dalším opatřením je poskytování cílených daňových úlev některým podnikům, což opět připomíná krok s centrálně plánované ekonomice. Prezident také slíbil daňové škrty nižší a střední třídě. Naopak chce zvýšit daň z příjmu vysokopříjmovému obyvatelstvu, což je také jeho cesta ke snížení deficitu.

Přesunu výroby do zahraničí, především do Číny, má zabránit snížení nejvyšší sazby daně z příjmu právnických osob z dnešních 35% na 28%. Na druhou stranu chce ponechat sazbu 15%, které akcionáři zaplatí z dividend. To je však sazba, která platí pro rodiny, které mají roční příjem maximálně 250 000

¹⁷⁸ PATTON, Mike. *The Growth Of Government: 1980 To 2012*. FORBES. Forbes [online]. 24. 1. 2013. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/mikepatton/2013/01/24/the-growth-of-the-federal-government-1980-to-2012/>

dolarů.¹⁷⁹ Drtivá většina příjemců dividend spadá pod vysokopříjmové skupiny, která bude zdaněna nejvyšší existující sazbou 39%. V Číně je daň z příjmu právnických osob 25% a fyzických 10%. V Hong Kongu je situace dokonce ještě příznivější. Akcionáři neplatí nic a právnické osoby jsou zdaněny 16% sazbou.¹⁸⁰ Snížení vrchní sazby korporátní daně tak nebude mít nejspíš vůbec žádný vliv.

Jelikož je v plánu Baracka Obamy vyšší míra přerozdělování a regulace, nemyslím si, že čeká americké hospodářství nějaký raketový vzrůst. Pokud se bude situace ve Spojených státech aspoň trochu zlepšovat, bude to spíše navzdory hospodářské politice Baracka Obamy.

Také je třeba připomenout, že Demokratická strana nebude mít první dva roky většinu v Kongresu, takže bude těžké pro Obamu cokoli prosadit.

8.2. ÍRÁN

Spojené státy vnímají možnost, že si tento šíitských stát vyrobí jadernou zbraň, jako velkou hrozbu.

Existují tři možnosti, jak tomu zabránit. Jedním způsobem je diplomatický nátlak posílený sankcemi, který by měl Írán donutit k upuštění od svého jaderného programu.

Druhou možností je diplomacie, která má v této zemi poměrně velkou šanci na úspěch. Íránský lid není zdaleka tak radikální jako například Saudská Arábie. To také dokazuje poslední prezidentská volba, ve které byl zvolen umírněný Hassan Rouhani.

Třetí možnost je vojenský útok, což je pochopitelně nejrizikovější cesta.

Obama preferoval první možnost, když byl prezidentem konzervativní Mahmúd Ahmadínežád. Chtěl se vyvarovat přímé vojenské akce a situaci chtěl řešit diplomatickou cestou s kombinací přísnějších a efektivnějších sankcí.

S nástupem nového Íránského prezidenta však vysvitla naděje na čistě diplomatické řešení. 27. září proběhl mezi oběma prezidenty telefonní rozhovor,

¹⁷⁹ KOBA, Mark. *Obama's To-Do List: What He Plans for a Second Term*. CNBC. Cnbc [online]. 7. 11. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.cnbc.com/id/49725953>

¹⁸⁰ SCHIFF, Peter. *Kapitalistická Čína a komunistické USA*. In: LUDWIG VON MISES INSTITUT. [online]. 27. 3. 2012. přeložil Jan Mašek. [cit. 10. 10. 2013]. Dostupné z: <http://www.mises.cz/clanky/kapitalisticka-cina-a-komunisticke-usa-643.aspx>

který se týkal právě iránského jaderného programu a pokračujícího úsilí k dosažení dohody.¹⁸¹

8.3. IZRAEL A PALESTINA

Spojené státy americké jsou nejbližším spojencem státu Izrael. Americko-izraelské vztahy se však staly během druhého funkčního období premiéra Benjamina Netanjahua a prvního funkčního období prezidenta Obamy trochu napjaté. Poté, co se ujal úřadu, stanovil si dosažení mírové dohody mezi Izraelem a Palestinou jako hlavní cíl a tlačil na Netanjahua, aby uznal palestinský stát a přistoupil k jednání o této věci. V souladu s přáním Spojených států, pozastavil Izrael výstavbu osad na Západním břehu Jordánu. Jelikož pozastavení nezahrnovalo území Východního Jeruzalému, které Izrael považuje za své svrchované území, Palestinci odmítli toto opatření jako nedostatečné a odmítli zahájit jednání o mírové dohodě. K ukončení okupace Východního Jeruzaléma vyzýval také Barack Obama.¹⁸²

Přesto, že vztahy mezi USA a Izraelem zůstávají kvůli území Východního Jeruzaléma napjaté, stále jsou tyto dvě země blízkými spojenci a Obama slíbil v televizní debatě, že útok na Izrael by považoval za útok na Spojené státy americké.

8.4. AFGHÁNISTÁN

Válka v Afghánistánu je druhým konfliktem, který současný prezident zdědil po svém předchůdci. Zatímco válku v Iráku již ukončil a vojska stáhl v roce 2011, stahování vojáků z Afghánistánu je stále v procesu. Konečné stažení vojsk má Obama v plánu na rok 2014.

V Afghánistánu by mělo stálo zůstat přes 10 000 příslušníků americké armády, aby pomáhali v boji s teroristy a trénovali Afghánské vojáky, což je v souladu s Obamovou politikou, která preferuje flexibilnější a technologicky vyspělejší jednotky, které mohou kdykoliv zasáhnout kdekoliv ve světě. K tomu

¹⁸¹ O'BRIEN, Michael. *Obama's To-Do List: What He Plans for a Second Term*. NBC NEWS. Nbcnews [online]. 28. 9. 2013. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.nbcnews.com/news/other/obama-rouhani-make-history-phone-call-thawing-three-decade-freeze-f8C11279459>

¹⁸² KURTZER, Daniel a kol. *The Peace puzzle: America's quest for Arab-Israeli peace, 1989-2011*. London: Cornell University Press, 2013, ix, 336 s. ISBN 978-080-1451-478. s. 241-267

je však potřeba dvoustranná mezinárodní smlouva,¹⁸³ kterou zatím odmítá prezident Hámid Karzaj podepsat.¹⁸⁴

Někteří Afghánci mají z rychlého stažení vojsk obavy, že by mohlo dojít v zemi k destabilizaci, protože afghánské jednotky nejsou stále ještě připraveny zajistit svým občanům bezpečnost.

8.5.SÝRIE

Vztahy mezi Sýrií a Spojenými státy byly vždy napjaté. Za připomenutí stojí arabsko-izraelský konflikt, anexe Golanských výšin, válka v Iráku a nyní probíhající občanská válka.

Obama se snažil před občanskou válkou o usmíření mezi oběma státy. Ještě na začátku konfliktu v březnu 2011 mluvila Hillary Clintonová o Assadovi jako o „reformátorovi“.¹⁸⁵ Když se situace v Sýrii zhoršila a tamní vláda se uchýlila k násilnému řešení, Washingtonu došla trpělivost a Barack Obama otevřeně prohlásil, že by měl Assad odstoupit. Spojené státy tlačily na Radu bezpečnosti OSN, aby přijala rezoluci odsuzující záměr a hospodářské sankce vůči Sýrii. Návrh vetovalo Rusko a Čína.

Situace se nejvíce vyostřila v srpnu 2013, kdy došlo k použití chemických zbraní na předměstí Damašku. Z tohoto útoku se strany obviňují navzájem, nicméně Spojené státy tvrdí, že viníkem je vládnoucí režim a začalo se mluvit o přímém útoku na vojenská zařízení, který by měl oslabit vojenskou moc Assada a přinutit ho k jednání.

Na konci srpna Obama vyzval Kongres, aby hlasoval o použití síly v Sýrii.¹⁸⁶ 6. září se setkali prezidenti Spojených států a Ruska, aby projednali své postoje vůči krizi v Sýrii, ale schůzka neodstranila jejich rozdílné názory. Následně prohlásil ministr zahraničních věcí John Kerry, že by mohl Assad

¹⁸³ Bilateral Security Agreement

¹⁸⁴ *How many U.S. troops are still in Afghanistan?*. CBS NEWS. *Cbs news* [online]. 9. 1. 2014. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.cbsnews.com/news/poll-uncommitted-voters-say-romney-wins-debate/>

¹⁸⁵ GOODENOUGH, Patrick. *Syrian President Assad Regarded As a 'Reformer,' Clinton Says*. CNSNEWS. *Cnsnews.com* [online]. 28. 3. 2011. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://cnsnews.com/news/article/syrian-president-assad-regarded-reformer-clinton-says>

¹⁸⁶ BAKER, Peter, WEISMAN, Jonathan. *Obama Seeks Approval by Congress for Strike in Syria*. THE NEW YORK TIMES. *The New York Times* [online]. 31. 8. 2013. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2013/09/01/world/middleeast/syria.html?pagewanted=1&_r=0

odvrátit útok, pokud do týdne odevzdá chemické zbraně mezinárodnímu společenství.

Sýrie následně přijala ruský návrh na zajištění chemických zbraní a k útoku tak nedošlo.

Případná válka však nemá podporu veřejnosti a podle některých zpráv by ji neschválil ani Kongres. Lze to přičíst dosavadním nákladným válkám a také tomu, že povstalci nejsou vnímáni jako bojovníci za svobodu a demokracii proti tyranskému režimu. Zprávy z této oblasti ukazují, že zvěrstev se dopouštějí obě strany konfliktu a na straně povstalců jsou radikální islamistické skupiny.

8.6. LATINSKÁ AMERIKA

V prvním funkčním období začal Barack Obama realizovat méně přísnou politiku vůči Kubě. Prohlásil, že je ochotný zrušit obchodní embargo, pokud dojde na Kubě k politickým změnám. To však není nic nového. Embargo bylo sice zavedeno v roce 1960 kvůli znárodnění majetku občanů Spojených států, ale dnešní Cuban Democracy Act byl schválen v roce 1992, aby podpořil demokratizaci Kuby. I když k úplnému zrušení stále ještě nedošlo, Obama alespoň některé ekonomické sankce zmínil a zjednodušil cestování na Kubu americkým Kubáncům. Vztahy mezi Havanou a Washingtonem se stále zlepšují a v roce 2012 prohlásil kubánský prezident Raul Castro, že je jeho vláda ochotna urovnat vztahy se svým nepřítelem ze studené války a prodiskutovat cokoliv, dokud bude rozhovor probíhat jako mezi sobě rovnými. Na demokratizaci a zlepšení situace s lidskými právy však Obamova administrativa stále trvá.¹⁸⁷

Vztahy s Mexikem jsou z pohledu Američanů asi nejzajímavější. Oba státy mají mezi sebou několik mezinárodních smluv. Nejznámější je Severoamerická dohoda o volném obchodu (NAFTA), jejímž členem je také Kanada. Cílem dohody je omezit obchodní a celní bariéry a liberalizovat obchod. Obama považuje tuto dohodu za špatnou, ale není pro její zrušení. Hlavním tématem v případě Mexika však bude problém imigrace a pašování drog. Jak už bylo řečeno, Obama prosazuje posílení hranic, aby tomuto zabránil. V případě pašování drog a mexické drogové války Spojené státy s Mexikem úzce spolupracují.

¹⁸⁷ *Cuban president Raúl Castro willing to hold no-limits talks with America.* GUARDIAN NEWS AND MEDIA LIMITED. theguardian [online]. 26. 7. 2012. [cit. 28. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/jul/26/cuba-president-raul-castro-talks-with-america>

Mexiko je momentálně největším zdrojem kokainu ve Spojených státech, které na obranu proti tomu poskytují mexické vládě finanční prostředky, výcvik, vybavení a zpravodajské služby.

Mexická drogová válka přesahuje hranice Mexika a drogové kartely a gangy operují a páchají ty nejzávažnější trestné činy i na území Spojených států. Drogová prohibice až nápadně připomíná alkoholovou prohibici z první poloviny dvacátého století. Jediným řešením této situace tak bude ukončení drogové prohibice, které je zatím v nedohlednu.

8.7. ČÍNA

Vztahy mezi Čínou a Spojenými státy jsou složité. Nejsou přátelské, ani nepřátelské. Amerika vnímá Čínu spíše jako konkurenci v některých oblastech a v jiných dokonce jako partnera.

Když probíhaly ve Spojených státech prezidentské volby, v Číně se dostala k moci nová hlava státu, která bude vládnout dalších deset let. Čína se tak bude spíše v prvních letech orientovat na své vnitřní záležitosti.

Jak ale bylo zmíněno v debatách kandidátů, oba kandidáti byli k Číně velmi kritičtí a obvinili ji z nekalých obchodních praktik. Čínsko-americké vztahy jsou tak v ekonomických otázkách poslední dobou napjaté a Peking se obává, že Washington bude chtít zabraňovat ekonomickému vzestupu Číny skrze protekcionistickou politiku, což by také bylo v souladu s Obamovou filosofií. Možnost uvalit na čínské zboží cla nevyloučil ani Mitt Romney, takže toto řešení není úplně vyloučeno.

8.8. PÁKISTÁN

Pákistán je velkým spojencem Spojených států. Během prvního funkčního období prezidenta Obamy se však americko-pákistánské vztahy zhoršily. Spojené státy často vyjadřovaly nespokojenost s údajnou Pákistánskou podporou militantních hnutí. Dále Pákistán znepokojují vojenské akce americké armády na pakistánckém území, kterými jsou například útoky bezpilotních letounů, tajné operace, usmrcení Usámy bin Ládina a útoky Severoatlantické aliance na některých hraničních přechodech na afghánsko-pákistánské hranici.

Po stažení většiny vojsk z Afghánistánu nejspíš nenastane žádná zásadní změna, co se týče „chirurgických“ zásahů proti militantním skupinám na území Pákistánu.

9. ZÁVĚR

Demokrat Obama byl od počátku favoritem, neměl však před volbami tak pevnou pozici jako v roce 2008. Tehdy by pravděpodobně vyhrál po nepopulárním Bushovi jakýkoliv demokratický kandidát.

Jasným vítězem byl ovšem v primárních volbách. Na předchozí prezidentské volbě byly naopak nejnapínavější demokratické primárky.

Nestává se příliš často, že by nebyl úřadující prezident zvolen znovu do svého druhého funkčního období a stalo se dokonce pouze jen jednou, že byl úřadující prezident poražen kandidátem jiné strany, která měla svého prezidenta volební období před úřadujícím prezidentem. V roce 1980 usiloval o své druhé funkční období demokrat Jimmy Carter, ale byl poražen republikánem Ronaldem Reaganem, ačkoliv prezidentem před Jimmy Carterem byl také republikán, a sice Gerald Ford. To je jediný případ, kdy se tak stalo.

V roce 2008 ovládli demokraté také volby do Kongresu. V roce 2012 si udrželi republikáni většinu ve Sněmovně reprezentantů a tak zůstal zachován stav, který tu byl od roku 2010. Díky tomu nemá Obama příliš šancí cokoliv prosadit do roku 2014, kdy se konají další volby do Kongresu.

Republikáni také letos nepostavili proti Obamovi příliš silného kandidáta. Mitt Romney není příliš charismatický politik s nadšenými příznivci. Také je názorově velmi umírněný, takže vyhraněnější pravicoví voliči neměli v těchto volbách příliš na výběr.

V těchto volbách se také zvýraznila rasová polarizace oproti těm minulým. Více než devadesátiprocentní část černošské populace, která volila afroamerického prezidenta, je pochopitelná, ale došlo také k nárůstu hispánských a asijských hlasů ve prospěch Demokratické strany.

Demokratická strana postavila v roce 2008 úspěšně svého levicového kandidáta, který v roce 2012 svůj post obhájil. Otázkou je, jak na tuto situaci bude v budoucnu reagovat Republikánská strana. „Vedení Republikánské strany teď zjišťuje, proč si nevedli lépe. Dívají se na demografické změny ve Spojených státech a naznačují, že menšiny mohou být do strany přivedeny, když republikáni upustí od toho mála, co zbývá z jejich programu limitované vlády, a

propagováním etatističtější politiky.“¹⁸⁸ Republikánská strana tak může příště vsadit na dalšího středového kandidáta, u kterého je problém, že demokratické voliče nepřetáhne, protože ti svého kandidáta mají, nebo zvolí v primárkách výraznou osobnost, jakou byli třeba Ronald Reagan nebo ve Velké Británii Margaret Thatcher.

¹⁸⁸ PAUL, Ron. *Boj za svobodu spojuje lidi*. Laissez-Faire: měsíčník pro svobodu jednotlivce. přeložil Martin Pánek. Praha, 2012, XV. ročník, LISTOPAD–PROSINEC, s. 1. ISSN 1212-8597.

PRAMENY

1. AMIRA, Dan. *The Many Egregious Flip-flops of Newt Gingrich*. NEW YORK MEDIA LLC. New York [online]. 15. 11. 2011. [cit. 28. 7. 2013]. Dostupné z: <http://nymag.com/daily/intelligencer/2011/11/newt-gingrich-flip-flops.html>
2. BABINGTON, Charles a Julie PACE. *Obama, Romney differ over guns after Colorado attack Read more: Obama, Romney differ over guns after Colorado attack*. Denverpost.com [online]. 2012, 26.7.2012 [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z: http://www.denverpost.com/news/ci_21159342
3. BAKER, Peter, WEISMAN, Jonathan. *Obama Seeks Approval by Congress for Strike in Syria* THE NEW YORK TIMES. The New York Times [online]. 31. 8. 2013. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2013/09/01/world/middleeast/syria.html?pagewanted=1&_r=0
4. BARNETT, Timothy J. *Legislative Learning the 104th Republican Freshmen in the House*. London: Garland Science, 1999, 352 s. ISBN 978-020-3800-379
5. BARBARO, Michael. *Romney Reaffirms Opposition to Marriage, or Unions, for Gay Couples*. THE NEW YORK TIMES. The New York Times [online]. 9. 5. 2012. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2012/05/10/us/politics/romney-reaffirms-opposition-to-marriage-or-similar-for-gay-couples.html?_r=0
6. CORWIN, Edward. *Edward S. Corwin's Constitution and What It Means Today 1978 Edition*. 14th ed. Princeton: Princeton University Press, 2001, 674 s. ISBN 1-4008-1013-2.
7. DUTTON, Sarah a kol. *Poll: Biden takes debate over Ryan, uncommitted voters say*. CBS NEWS. *Cbs news* [online]. 14. 12. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.cbsnews.com/news/poll-biden-takes-debate-over-ryan-uncommitted-voters-say/>
8. DUTTON, Sarah a kol. *Poll: Uncommitted voters say Romney wins debate*. CBS NEWS. *Cbs news* [online]. 14. 12. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné

z: <http://www.cbsnews.com/news/poll-uncommitted-voters-say-romney-wins-debate/>

9. DWYER. *Activist Vows Graphic Anti-Abortion Ads During Super Bowl*. ABC NEWS. Abc news [online]. 18. 1. 2011. [cit. 12. 8. 2013]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/Politics/anti-abortion-activist-randall-terry-eyes-presidency-graphic/story?id=12639702>

10. EILPERIN, Juliet. *Gingrich May Run in 2008 If No Front-Runner Emerges*. THE WASHINGTON POST. The Washington Post [online]. 10. 6. 2006. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/06/09/AR2006060901444.html>

11. FALCONE, Michael. *Santorum Campaign Invites Democratic Votes In Michigan Robo-Call* ABC NEWS. Abc news [online]. 27. 2. 2012. [cit. 12. 8. 2013]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/blogs/politics/2012/02/santorum-campaign-invites-democratic-votes-in-michigan-robo-call/>

12. GINGRICH, Newt a Terry L MAPLE. *A contract with the Earth: a 21st century Contract with America*. Rev. and updated. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2006, xix, 222 s. ISBN 08-018-8780-1. s. 140

13. GINGRICH, Newt. *Gingrich: Gov. Should Allow Some Terror Attacks To Remind Us*. In: Youtube. [online]. [cit. 28. 7. 2013]. Dostupné z: http://www.youtube.com/watch?v=d4ILLxbbOf0&feature=player_embedded

14. GIZZI, John. *Results of the Straw Poll for 2012 GOP Presidential Nominee at the SRLC*. THE HUMAN EVENTS GROUP. [online]. 18. 6. 2011. [cit. 12. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.humanevents.com/2011/06/18/results-of-the-straw-poll-for-2012-gop-presidential-nominee-at-the-srlc/>

15. GOODENOUGH, Patrick. *Syrian President Assad Regarded As a 'Reformer,' Clinton Says*. CNSNEWS. Cnsnews.com [online]. 28. 3. 2011. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://cnsnews.com/news/article/syrian-president-assad-regarded-reformer-clinton-says>

16. GOODWYN, Wade. *Paul Has Long Drawn Support from Unlikely Places*. NPR. [online]. 7. 10. 2007. [cit. 1. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=15016924>

17. HARWOOD, John. *Libertarian Legion Stands Ready to Accept Torch From Paul*: THE NEW YORK TIMES. The New York Times [online]. 25.8.2012. 2012 [cit. 13.9.2013]. Dostupné z:

http://www.nytimes.com/2012/08/26/us/politics/ron-paul-passing-torch-to-a-libertarian-legion.html?_r=0

18. HEALY, Gene. *The cult of the presidency America's dangerous devotion to executive power*. Washington, D.C: Cato Institute, 2008. 397 s. ISBN 978-193-5308-188.
19. HUNT, Albert R. *Barrage of Negative Ads May Haunt President-Elect*. BLOOMBERG L.P. Bloomberg View [online]. 14. 10. 2012. [cit. 19. 9. 2012]. Dostupné z: <http://www.bloomberg.com/news/2012-10-14/barrage-of-negative-ads-may-haunt-president-elect.html>
20. JACOBS, Jennifer. *Christian conservatives split on Gingrich's right-to-life record*. GUARDIAN NEWS AND MEDIA LIMDESMOINESREGISTER.COM. 2012IOWACAUCUSES [online]. 28. 11. 2011. [cit. 28. 7. 2013]. Dostupné z: <http://caucuses.desmoinesregister.com/2011/11/28/iowa-christian-conservatives-split-on-gingrichs-right-to-life-record/>
21. JANDA, Kenneth. *Výzva demokracie: systém vlády v USA*. Vyd. 1. Překlad Dagmar Boušková. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, 423 s. Studijní texty (Slon), 16. sv. ISBN 80-858-5054-0.
22. KEATING, Joshua. *The best of the world leader congratulations*. FOREIGN POLICY. Foreign Policy [online]. 8. 11. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: http://blog.foreignpolicy.com/posts/2012/11/08/the_best_of_the_world_leader_congratulations
23. KIELY, Kathy. *Iowa Straw Poll: Complete Results*. NATIONAL JOURNAL GROUP INC. National Journal [online]. 13. 9. 2011. aktual. 16. 9. 2011 [cit. 12. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.nationaljournal.com/blogs/hotlineoncall/2011/08/iowa-straw-poll-complete-results-13>
24. KOBA, Mark. *Obama's To-Do List: What He Plans for a Second Term*. CNBC. Cnbc [online]. 7. 11. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.cnbc.com/id/49725953>
25. KREJČÍ, Miloš. *Jak se "dělá" prezident Spojených států amerických*. první. Praha: Mladá fronta, 2009. ISBN 978-80-204-1935.

26. KRENT, Harold J. *Presidential powers*. New York: New York University Press, 2005, viii, 279 p. ISBN 08-147-4782-5.
27. KURTZER, Daniel a kol. *The Peace puzzle: America's quest for Arab-Israeli peace, 1989-2011*. London: Cornell University Press, 2013, ix, 336 s. ISBN 978-080-1451-478. s. 241-267
28. LEVY, Marc. *GOP Pennsylvania electoral vote plan might be out of steam*. THE YORK DAILY RECORD. Ydr.com [online]. 21. 11. 2011. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ydr.com/politics/ci_19384632
29. LITSKY, Frank. *OLYMPICS; Salt Lake Surplus Reported*. THE NEW YORK TIMES. The New York Times [online]. 24. 4. 2002. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2002/04/24/sports/olympics-salt-lake-surplus-reported.html>
30. LIZZA, Ryan. *Fussbudget: How Paul Ryan captured the G.O.P.* CONDÉ NAST. The New Yorker [online]. 6. 9. 2012. [cit. 2014-03-28]. Dostupné z: http://www.newyorker.com/reporting/2012/08/06/120806fa_fact_lizza?currentPage=all
31. LORENTZEN, Amy. *Romney backs interrogation, Patriot Act*. USA TODAY. USA TODAY [online]. 20. 7. 2007. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: http://usatoday30.usatoday.com/news/topstories/2007-07-20-3000222386_x.htm
32. MILLER, Sean J. *Gingrich's dual courtship of GOP base, Latino voters could pose problem*. THE HILL. The Hill [online]. 1. 3. 2011. [cit. 28. 7. 2013]. Dostupné z: <http://thehill.com/homenews/campaign/146631-gingrich-runs-to-right-but-not-on-immigration->
33. MCCARTHY, Tom. *Newt Gingrich urges Republicans to rethink opposition to gay marriage*. GUARDIAN NEWS AND MEDIA LIMITED. theguardian [online]. 20. 12. 2012. [cit. 28. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/dec/20/newt-gingrich-republicans-gay-marriage>
34. O'BRIEN, Michael. *Obama's To-Do List: What He Plans for a Second Term*. NBC NEWS. Nbcnews [online]. 28. 9. 2013. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.nbcnews.com/news/other/obama-rouhani-make-history-phone-call-thawing-three-decade-freeze-f8C11279459>
35. OWENS, Leigh. *Rick Santorum Promises War On Porn Industry* THEHUFFINGTONPOST.COM, Inc. The Huffington Post [online]. 16. 3. 2012.

[cit. 23. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.com/2012/03/16/rick-santorum-war-on-porn_n_1353383.html

36. PATTON, Mike. *The Growth Of Government: 1980 To 2012*. FORBES. Forbes [online]. 24. 1. 2013. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/mikepatton/2013/01/24/the-growth-of-the-federal-government-1980-to-2012/>

37. PAUL, Ron. *Boj za svobodu spojuje lidi*. Laissez-Faire: měsíčník pro svobodu jednotlivce. přeložil Martin Pánek. Praha, 2012, XV. ročník, LISTOPAD–PROSINEC, s. 1. ISSN 1212-8597.

38. PAUL, Ron a Lewis E LEHRMAN. *The case for gold: a minority report of the U.S. Gold Commission*. Washington, D.C.: Cato Institute, x, 227 s. ISBN 09-327-9031-3.

39. PEOPLES, Steve. *Biden: Immigrants, Legal Or Not, 'Are Already Americans'*. THEHUFFINGTONPOST.COM, Inc. The Huffington Post [online]. 14. 12. 2013. [cit. 23. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.com/2013/12/15/biden-immigration_n_4448616.html

40. RAKOVE, Jack N. *The annotated U.S. Constitution and Declaration of Independence*. Cambridge, Mass: Belknap Press of Harvard University Press, 2009. ISBN 06-740-3606-9.

41. ROSENTHAL, Lawrence a Christine TROST. *Steep: the precipitous rise of the Tea Party*. Washington, D.C.: University of California Press, 2012, viii, 297 s. ISBN 978-052-0274-235

42. ROTHBARD, M., 1997: „Law, Property Rights, and Air Pollution”, In: *The Logic of Action II*, Edwar Elgar, Cheltenham, str. 121–170, ISBN 1-85898-570-6

43. SCHIFF, Peter. *Kapitalistická Čína a komunistické USA*. In: LUDWIG VON MISES INSTITUT. [online]. 27. 3. 2012. přeložil Jan Mašek. [cit. 10. 10. 2013]. Dostupné z: <http://www.mises.cz/clanky/kapitalisticka-cina-a-komunisticke-usa-643.aspx>

44. TAYLOR, Jay. *Taylor Interview with Ron Paul*. In *Defense of our 'Unalienable Rights'*. USAGOLD. USAGOLD [online]. 11. 5. 2000. [cit. 26. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.usagold.com/gildedopinion/taylorpaulintrvw.html>

45. VEČEŘ, Igor. *Prezidentský ústavní systém v USA*. Aplikované právo [online]. 2006, 2006/2, s. 16 [cit. 25. 10. 2013]. Dostupné z: <http://www.aplikovanepravo.cz/clanky-pdf/50.pdf>
46. VISER, Matt. *Romney worth between \$190m and \$250m, campaign says*. BOSTON GLOBE MEDIA PARTNERS. Boston.com [online]. 13. 8. 2011. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.boston.com/news/politics/articles/2011/08/13/romney_worth_between_190m_and_250m_campaign_says/
47. WATTS, Duncan. *The American presidency*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2009. Politics study guides. 222 s. ISBN 9780748635351.
48. WEINER, Rachel. *Report: Rick Santorum supported abortion rights in past*. THE WASHINGTON POST. The Washington Post [online]. 21. 2. 2012. [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/blogs/the-fix/post/report-rick-santorum-supported-abortion-rights-in-past/2012/02/21/gIQAHb2vRR_blog.html
49. Newt 2012: *Top 10 Policy Initiatives of Newt 2012*. [online]. [cit. 29. 7. 2013]. Dostupné z: <https://newt.org/newt-2012>
50. *Barack Obama on Budget & Economy*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 29.1.2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Barack_Obama_Budget+_Economy.htm
51. *Barack Obama on Energy & Oil*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 29. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Barack_Obama_Energy+_Oil.htm
52. *Barack Obama on Gun Control*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 29. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Barack_Obama_Gun_Control.htm
53. *Barack Obama on Immigration*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 29. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Barack_Obama_Immigration.htm
54. *Barack Obama on Jobs*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 29. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Barack_Obama_Jobs.htm

55. *Believer in American Exceptionalism*. RICK SANTORUM. Rick Santorum [online]. [cit. 18. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.ricksantorum.com/believer-american-exceptionalism>
56. *Candidate Gingrich ends campaign but vows to keep fighting as 'Citizen' Gingrich*. FOX NEWS. [online]. 2.5.2012. 2012 [cit. 9. 9. 2013]. Dostupné z: <http://www.foxnews.com/politics/2012/05/02/gingrich-officially-suspends-campaign/>
57. *Cuban president Raúl Castro willing to hold no-limits talks with America*. GUARDIAN NEWS AND MEDIA LIMITED. theguardian [online]. 26. 7. 2012. [cit. 28. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/jul/26/cuba-president-raul-castro-talks-with-america>
58. *Election 2012: Voting Laws Roundup*. NEW YORK UNIVERSITY SCHOOL OF LAW. Brennan Center for Justice [online]. 11. 10. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.brennancenter.org/analysis/election-2012-voting-laws-roundup>
59. *Foreign Policy*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/national-defense/>
60. *Free Trade*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/free-trade/>
61. *Honest Money*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/flat-money-inflation-federal-reserve-2/>
62. *How many U.S. troops are still in Afghanistan?*. CBS NEWS. *Cbs news* [online]. 9. 1. 2014. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.cbsnews.com/news/poll-uncommitted-voters-say-romney-wins-debate/>
63. *Illegal Immigration*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/border-security/>
64. *Jak probíhá volba prezidenta USA*. Americké centrum. [online]. [cit. 10. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/jak-probiha-volba-prezidenta-usa>
65. *Global Warming*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/global-warming/>

66. *Joe Biden on Abortion*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 5. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Joe_Biden_Abortion.htm
67. *Joe Biden on Drugs*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 5. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2016/Joe_Biden_Drugs.htm
68. *Mitt Romney on Abortion*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Abortion.htm
69. *Mitt Romney on Budget & Economy*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Budget+_Economy.htm
70. *Mitt Romney on Drugs*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Drugs.htm
71. *Mitt Romney on Energy & Oil*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Energy+_Oil.htm
72. *Mitt Romney on Foreign Policy*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Foreign_Policy.htm
73. *Mitt Romney on Health Care*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Health_Care.htm
74. *Mitt Romney on Homeland Security*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Homeland_Security.htm
75. *Mitt Romney on Jobs*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_Jobs.htm
76. *Mitt Romney on War & Peace*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 8. 1. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/Celeb/Mitt_Romney_War+_Peace.htm

77. *Paul Ryan on Abortion*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 31. 5. 2012 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/house/Paul_Ryan_Abortion.htm
78. *Paul Ryan on Civil Rights*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 31. 5. 2012 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/house/Paul_Ryan_Civil_Rights.htm
79. *Paul Ryan on Gun Control*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 31. 5. 2012 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/house/Paul_Ryan_Gun_Control.htm
80. *Paul Ryan on Energy & Oil*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 25. 1. 2013 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/house/Paul_Ryan_Energy+_Oil.htm
81. *Santorum endorses former rival Romney as GOP presidential candidate*. FOX NEWS. [online]. 7.5.2012. 2012 [cit. 9. 9. 2013]. Dostupné z: <http://www.foxnews.com/politics/2012/05/07/santorum-endorses-former-rival-romney-as-gop-presidential-candidate/>
82. *President Exit Polls*. THE NEW YORK TIMES. The New York Times [online]. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://elections.nytimes.com/2012/results/president/exit-polls>
83. *Presidential Vetoes*. US House of Representatives: History, Art & Archives. [online]. [cit. 10. 5. 2013]. Dostupné z: <http://history.house.gov/Institution/Presidential-Vetoes/Presidential-Vetoes/>
84. *Politický systém*. Americké centrum. [online]. [cit. 15. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/politicky-system>
85. *POLL: CNN Poll: Who won the VP debate?*. CNN. CNN [online]. 11. 10. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/POLITICS/pollingcenter/polls/3262>
86. *Protect All Human Life*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/abortion/>
87. *Restoring America's Greatness Through Educational Freedom And Opportunity*. RICK SANTORUM. Rick Santorum [online]. [cit. 18. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.ricksantorum.com/restoring-americas-greatness-through-educational-freedom-and-opportunity>

88. *Rick Santorum on Budget & Economy*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 7. 3. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2012/Rick_Santorum_Budget+_Economy.htm
89. *Rick Santorum on Gun Control*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 7. 3. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2012/Rick_Santorum_Gun_Control.htm
90. *Rick Santorum on Immigration*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 7. 3. 2014 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2012/Rick_Santorum_Immigration.htm
91. *Ron Paul on Civil Rights*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 31. 5. 2012 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2012/Ron_Paul_Civil_Rights.htm
92. *Ron Paul on Gun Control*. ONTHEISSUES.ORG. OnTheIssues [online]. 31. 5. 2012 [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ontheissues.org/2012/Ron_Paul_Gun_Control.htm
93. *RON PAUL'S "PLAN TO RESTORE AMERICA"*. RONPAUL.COM. [online]. 17. 10. 2011 [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://c3244172.r72.cf0.rackcdn.com/wp-content/uploads/2011/10/RestoreAmericaPlan.pdf>
94. *Spending Cuts and Entitlements Reform*. RICK SANTORUM. Rick Santorum [online]. [cit. 18. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.ricksantorum.com/spending-cuts-and-entitlements-reform>
95. *The house that Newt built*. THE WASHINGTON POST. The Washington Post [online]. 26. 11. 2012. [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/politics/the-house-that-newt-built/2011/11/26/gIQAxpazN_graphic.html
96. *War on Drugs*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/on-the-issues/war-on-drugs/>
97. *We Hold These Truths* RICK SANTORUM. Rick Santorum [online]. [cit. 18. 7. 2013]. Dostupné z: <http://www.ricksantorum.com/we-hold-these-truths>
98. *Who Is Ron Paul?*. RONPAUL.COM. [online]. [cit. 2. 8. 2013]. Dostupné z: <http://www.ronpaul.com/who-is-ron-paul/>

SOUDNÍ ROZHODNUTÍ

99. Opinion of the United States Supreme Court, 21. 1. 2010. No. 08-205. *Citizens United v. Federal Election* [cit. 27. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.supremecourt.gov/opinions/09pdf/08-205.pdf>

100. Order of United States Court of Appeals for the Fourth Circuit, 17. 1. 2012. No. 12-1067. *Perry vs. Judd*. [cit. 27. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.ca4.uscourts.gov/Opinions/Unpublished/121067R1.U.pdf>

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Akademický rok: 2013/2014

Student: Filip Marvan, UČO: 344094

Program: Právo a právní věda

Na základě příslušných ustanovení zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), a Statutu Právnické fakulty Masarykovy univerzity Vám určuji téma a zásady pro vypracování diplomové práce v magisterském studijním programu:

Téma práce: Volby prezidenta Spojených států v roce 2012

Téma práce anglicky: US Presidential Election 2012

Vedoucí práce: doc. JUDr. Jiří Kroupa, CSc.

Pracoviště vedoucího práce: Katedra ústavního práva a politologie

Datum zadání práce: 30. 6. 2012

Termíny odevzdání práce:

- v případě přihlášky ke státní zkoušce konané v jarním semestru je nutno odevzdat diplomovou práci do 31. března 2014
- v případě přihlášky ke státní zkoušce konané v prodlouženém zkouškovém období jarního semestru je nutno diplomovou práci odevzdat do 30. června 2014
- v případě přihlášky ke státní zkoušce konané ve zkouškovém období podzimního semestru je nutno diplomovou práci odevzdat do 31. října 2014
- neodevzdá-li student diplomovou práci ve výše uvedených termínech, ztrácí právo konat všechny součásti státní zkoušky v příslušném období

Zadání: Obsah práce by měl směřovat nejprve k charakteristice postavení prezidenta v soustavě nejvyšších státních orgánů. Poté by mělo být poukázáno na ústavně právní rámec samotných voleb. Následně by měl následovat rozbor voleb, počínaje primárkami, přes volební kampaň až k prezentaci samotných výsledků. Závěr by mohl poukázat na případné nové jevy - ve srovnání s předchozími volbami - porovnat výsledky prezidentských voleb s volbami do Kongresu a konečně se zabývat dopady těchto voleb na vnitřní i zahraniční politiku USA.

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....
doc. JUDr. Jiří Kroupa, CSc.
vedoucí práce

.....
doc. JUDr. Jan Svatoň, CSc.
vedoucí katedry

.....
prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.
děkan

V Brně dne: 30. 3. 2014